

Saksbehandler: Olav Fykse Tveit og Liv Janne Dehlin

Orienteringssaker

1. **Kirkens nord/sør-søndag 2005** (*tidl. utsendt*)
2. **Skaperverkets dag 2005** (*tidl. utsendt*)
3. **Det økumeniske flyktningenettverket** (*tidl. utsendt/muntlig*)
4. **Rapport fra reise til Palestina/Israel 29.5-2.6.2005** (*tidl. utsendt*)
5. **Samarbeid med Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet** (*tidl. utsendt*)
6. **Rapport fra Vennskapskonferanse i Hamar 29.-30.04.05** (*tidl. utsendt*)
7. **Rapportliste** (*vedlagt*)
8. **Global Contextual Hymn- & Song Workshop, Oslo, August 2005** (*muntlig*)
9. **Samarbeid med Den russisk-ortodokse kirke og kirkelig samarbeid i Barents-regionen** (*tidl. utsendt*)
10. **Forholdet mellom Den norske kirke og Den lutherske kirke i Brasil (IECLB)** (*muntlig*)
11. **Rapport fra Metodistkirkens årskonferanse i Trondheim, 23.-26. juni 2005. "Åpne hjerter, åpne sinn, åpne dører"** (*vedlagt*)
12. **Religiøs dialog i Midtøsten** (*vedlagt*)
13. **60-årsmarkeringen etter Hiroshima foran Stortinget 6. august 2005** (*vedlagt*)

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

Fra: Hessellund, Estrid

Sendt: 22. juni 2005 10:09

Til: Alveng, Kristine A.; Brevik, Synnøve; Bye, Brita; Dahl, Laila R.; Dehlin, Liv Janne; Dietrich, Stephanie; Edøy, Torill; Eilertsen, Anne Marie; Eriksen, Dag-Hakon; Fjeld, Vibeke; Frydenlund, Kristin; Fylling, Astrid; Fæhn, Kristin; Fylling, Astrid; Granli, An-Magritt; Hauge, Olav Dag; Holtedahl, Oivind K.; Holmstad, Anne M.; Haavik, Age; Johansen, Knut Erling; Jørgensen, Tor Berger; Kjølaas, Per Oskar; Kristensen, Vidar; Kvarme, Ole Christian; Køhn, Rosemarie; Kaarstad, Audhild; Larsen, Anne-Grete; Larsen, Øystein; Laugerud, Tore; Lindseth, Astri Beate; Liturgisk Senter; Lund, Terje M.; Lundby, Turid; Lyche, Ingvar; Melangen, Kirsti; Meling, Oyvind; Myrholt, Turid; Nesvåg, Inger; Nodtvedt, Gisle; Nordhaug, Maalfrid; Nyborg, Berit; Omland, Marit; Pettersen, Erling; Roseg, Gerd Karin; Sandnes, Elise; Schorre, Hans Jurgen; Silnes, Astrid; Skjevesland, Olav; Skonnord, Jahn-Oluf; Skum, Line; Stange, Dag; Stendal, Synnove Hinnaland; Svendsen, Harald; Sylvarnes, Kirsti Linaker; Sæterbø, Jill; Thorp, Tone; Tobiassen, Øyvind; Tvedt, Irene; Tveit, Olav Fykse; Utnem, Stig; Wagle, Finn; Weider, Einar Andreas; Westly, Inge; Wirgenes, Paul Erik; 'ingrid.vad.nilsen@norway.online.no'; 't-bbore@online.no'

Emne: Materiell til nord/sør-søndagen (= TV-aksjonssøndagen)

Så er materiell-pakken til gudstjenestebruk på TV-aksjonssøndagen 23.okt. (= Kirkens nord/sør-søndag) ferdig, både på bokmål og nynorsk. Se vedlegg. Den er annonsert i siste menighetssending og legges ut på nettet www.kirken.no og www.kui.no

Håper dere også kan være med å lansere materialet for bruk i ulike sammenhenger!

Vennlig hilsen
Estrid

Estrid Hessellund
Daglig leder KUI (Den norske kirkes nord/sør-informasjon)
PB 799 Sentrum, 0106 Oslo
Tel. 2308 1276 / fax 2308 1201
E.mail: estrid.hessellund@kirken.no

KIRKENS NORD/SØR-SØNDAG 2005

Tema: "Drømmefanger"

Bokmål

Det må aldri skje igjen

Sorgen ligger fremdeles som et tungt teppe over Acteal i den meksikanske delstaten Chiapas. Ingenting blir som før etter desemberdagen i 1997, da paramilitære styrker stormet kirken og skjøt vilt rundt seg. Maria er blant dem som lever videre. Hun er en stillferdig, liten kvinne med et varmt blick. Åtte år har gått siden massakren skjedde, men bildene er like skarpe i minnet.

– Kirken var full av mennesker som var samlet i frykt for angrep fra de paramilitære. Plutselig hørte vi styrkene utenfor. Vi prøvde å søke dekning, men de var overalt, forteller hun. Noen redselsfulle øyeblikk etter var kirken og områdene rundt omgjort til en slagmark. Massakren krevde 45 menneskeliv. Ni av dem var fra Marias familie, blant dem hennes mor og to brødre. Tilbake satt hun alene med Estella og Lucia, hennes to små nieser som hadde mistet begge sine foreldre.

Før massakren var det mennene som sto for alt inntektsgivende arbeid. Etter massakren ble kvinnene sittende med mer ansvar og jobb, både i og utenfor hjemmet.

FOKUS har støttet mayakvinnene i flere år. – Uten den hadde vi ikke klart oss, forteller Maria. FOKUS støtter prosjekter for kvinner som har vært utsatt for vold i og etter krig og konflikt. Gjennom TV-aksjonen Drømmefanger vil enda flere få mulighet til å skape seg et tryggere liv.

Fortellingen om Maria er hentet fra TV-aksjonens materiell. Flere slike fortellinger finnes i avsnitt II nedenfor.

MATERIALE TIL GUDSTJENESTEN

I.	Forord	s. 2
II	”Drømmefanger”. Tema og fortellinger	s.
III.	Fakta	s.
IV.	Liturgiske byggeklosser	s.
V.	Annen informasjon	s.

**Den norske kirkes nord/sør-informasjon /
Mellomkirkelig råd for Den norske kirke**

I. FORORD

Den tidligere U-landssøndagen har skiftet navn til **Nord/sør-søndagen fra og med 2005**. Det har tradisjonelt vært en søndag i oktober, som kan feires i sammenheng med FN-dagen (24.oktober), TV-aksjonen eller årets høsttakkefest.

I år anbefaler vi at Nord/sør-søndagen markeres på TV-aksjonsdagen søndag 23.oktober.

Hovedtema for TV-aksjonen i år er "Drømmefanger" – med fokus på drømmen om en verden uten vold mot kvinner. Også kirken har i mange år arbeidet med dette spørsmål, et globalt ansvar med lokale utfordringer, og derfor støtter vi opp om TV-aksjonens hovedtemaer:

- A) Vold mot kvinner i nære relasjoner
- B) Kjønnslēmlestelse
- C) Handel med kvinner
- D) Vold mot kvinner i og etter krig og konflikt.

Vi anbefaler at disse tema og dette ressursmaterieil anvendes i forbindelse med gudstjenestefeiring d. 23.oktober, og at det fra menighetens side oppfordres til deltakelse i bøsseaksjonen.

Det er FOKUS – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål – som i år er tildelt TV-aksjonen. FOKUS er en bred sammenslutning av mer enn 60 kvinneorganisasjoner og kvinneutvalg i Norge, bl.a. også Den norske kirke gjennom Kirkerådets utvalg for kvinne- og likestillingsspørsmål. Pengene som samles inn skal brukes på lokale tiltak som skal hjelpe kvinner som er utsatt for vold.

Denne "materieil-pakken" er utarbeidet av:

Sindre Eide, IKO – kirkelig pedagogisk senter

Estrid Hessellund, KUI – Den norske kirkes nord/sør-informasjon med assistanse fra Tor Kjetil Edland, TV-aksjonen.

Omsetting til nynorsk er ved *Norunn Stendal Aksnes, Tjørvåg.*

Har du kommentarer eller ønsker mer informasjon, kan du kontakte Den norske kirkes nord/sør-informasjon på www.kui.no eller på telefon: 23 08 12 00.

Vi ønsker Guds velsignelse over arbeidet med årets nord/sør-søndag lokalt!

Olav Fykse Tveit

Generalsekretær

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Estrid Hessellund

Daglig leder

Den norske kirkes nord/sør-informasjon

Ny adresse Kirkens hus:

Besøksadresse: Rådhusgata 1-3, 0151 Oslo

Postadresse: Postboks 799 Sentrum, 0106 Oslo

Sentralbord: 23 08 12 00

Faxnummer: 23 08 12 01

e-post: estrid.hessellund@kirken.no

II ”Drømmefanger” – tema og fortellinger

Legenden om drømmefangeren.

Denne legenden stammer fra indianere i Nordamerika.

Drømmer ble satt høyt av de nordamerikanske indianerne, da de regnet visjoner for å være hellige. De eldste forteller at drømmer er mektige og svever omkring i natten for de kommer til den som sover. For å beskytte drømmeren, lagde de eldste et spesielt nett, ”drømmefangeren”, til å henge over stedet der man skulle sove. I følge den eldgamle historien sikrer drømmefangeren, med sitt intrikate nett i midten, en søvn som ikke blir forstyrret av vonde drømmer. De gode drømmene ville med enkelhet følget nettets vei mot dets senter. Som en fjær ville drømmen dale ned og inn i sinnet til den sovende som lå under drømmefangeren. De vonde drømmene derimot ville kjempe mot nettet og ville alltid bli sittende fast. Når morgengryet opprant ville de vonde drømmene som var fanget i nettet oppløse seg i solstrålene.

Martha: Endelig fri. (Tema: Vold i nære relasjoner)

Sørafrikanske Martha Seloane ble utsatt for fysisk og psykisk vold av sin mann i tolv år. Ved hjelp av en ukuelig livskraft og et lokalt krisesenter greide hun å komme seg fri.

Hun var 23 år da de giftet seg i 1992. Han var politimann og skulle være tryggheten selv. Men allerede kort tid etter bryllupet, kom en helt annen side frem.

- Han begynte å banke meg opp. Hver gang lofte han at det aldri skulle skje mer. Han sa han ikke visste hva han gjorde. Hver gang trodde jeg på ham. Og hver gang tok jeg feil, forteller Martha. De grovste overgrepene skjedde når han var full. Flere ganger truet han med å drepe barna våre.

Mishandlingen pågikk også i andres påsyn: foran barna, og foran hennes foreldre. Han kalte meg ”heks, akkurat som din mor”. Jeg gikk til politiet for å be om beskyttelse og besøksforbud, men det var liten støtte å hente blant mannens kolleger. For eksempel ”mistet” de mappen til saken jeg prøvde å reise mot han.

Etter 12 år rømte Martha huset og tok med seg barna. De endte på et voldsmottak, drevet av en lokal kvinneorganisasjon. Det ble begynnelsen til slutten på marerittet.

- Jeg er evig takknemlig overfor kvinnene som har berget meg. De gjør en heltemodig innsats og gir oss kvinner som har levd i voldelige forhold, verdigheten tilbake, forteller Martha. Kan jeg i tillegg få min egen jobb en dag, skal jeg virkelig gå med hevet hode!

Haimanot: Fikk aldri være vanlig ungdom (Tema: Kjønnsslemlestelse)

Bare noen uker gammel ble Haimanot Mehari kjønnsslemlestet i Eritrea. Hun flyttet til Norge som 11-åring. Haimanot engasjerer seg nå sterkt i kampen mot omskjæring.

- Omskjæring er et grusomt inngrep som utføres for å kontrollere kvinners seksualitet. Det er ofte knyttet til lokale tradisjoner og har ikke direkte tilknytning til noen av verdensreligionene. Det påfører jenter enorme skader både fysisk og psykisk, forteller 25-åringen. Selv var hun bare noen uker gammel, da hun ble omskåret og husker derfor ikke selve inngrepet. Til gjengjeld fikk det uante konsekvenser for henne i puberteten.

- Da jeg som 11-åring kom til Norge skulle jeg finne min plass i et nytt land og lære et nytt språk. I tillegg oppdaget jeg at jeg var ”annerledes” ved å være omskåret. Jeg følte at jeg

levde under et kolossalt psykisk press og brukte mye krefter på å skjule "hemmeligheten" og "spille normal". Ingen måtte få vite. Aldri!

Det tok mange år før hun våget å kontakte helsepersonell for å få hjelp og svar på spørsmål. Etter hvert fikk hun hjelp til å bearbeide det hun hadde vært igjennom, og kunne så bruke energien sin på utdanning og jobb. Hun arbeider nå på en bachelor i internasjonale studier ved Universitetet i Oslo.

For to år siden var Haimanot tilbake i Eritrea. Hun ble kjent med mange grusomme historier, men enda flere engasjerte ungdommer som hun selv som ønsker å ta opp kampen mot kjønslेमlestelse.

- Vi må spre kunnskap og protestere høylydt, sier hun. Dette har jeg stor tro på at de afrikanske ungdomsorganisasjonene jeg har møtt i mitt arbeid, kan bidra til. Jeg håper nordmenn flest ser at deres innsats i forbindelse med TV-aksjonen Drømmefanger, kan bidra til det samme. – De fleste ofrene er små barn. Disse har ingen mulighet til å forsvare seg. Noen må snakke for dem. Det kan vi gjøre – sammen!

Stella: Fikk livet sitt tilbake (Tema: Trafficking)

Alenemoren Stella Enachii prøvde å komme seg ut av fattige Moldova. Men hun ble offer for menneskehandel. Først etter et års mareritt med vold og frykt fikk hun hjelp til å komme i sikkerhet.

Stella var arbeidsløs alenemor i Moldova. Det kunne gå flere dager mellom hver gang 21-åringen fikk seg et måltid. Det ble umulig å si nei til familievennens tilbud: om å hjelpe henne til Italia med jobb som servitør, for 600 dollar.

- Vennen lovet å følge meg helt til Italia, sier Stella. Men de første løftebruddene ventet rett over grensen til Romania. Vi ble flyttet til en ny bil, med ny sjåfør og flere jenter. Jeg så penger skifte hender. Bagasjen vi hadde med oss, måtte vi sette igjen. Vi ble tatt med til en leilighet i Beograd, og derfra sendt videre til Montenegro, hvor en gruppe halliker ventet oss. Alle måtte kle av seg. Alle ble banket og truet. Mange ble voldtatt. Jeg ble sendt videre til Albania til en ny "eier".

Min nye eier ble på et tidspunkt stoppet av politiet med våpen i bilen. Politiet tok da meg med til nærmeste stasjon og jeg ble banket opp i over en time. De kom med de grusomste trusler. Jeg ble tiltalt for prostitusjon og innesperret på en trang og skitten celle. For ikke å bli gal, måtte jeg holde meg opptatt med noe. Så jeg begynte å skrive ned alle historiene til de ødelagte jentene rundt meg. Slik greide jeg å holde det totale sammenbruddet på avstand. Rettssaken endte med frifinnelse, men Stella ble straks arrestert på nytt. Etter nye måneder i stadig nye fengsler, havnet hun til slutt i en flyktningeleir. En dag kom representanter for en hjelpeorganisasjon til leiren. De fikk Stella tilbake til Moldova.

- Ord kan ikke beskrive hvor godt det var å holde rundt datteren min igjen, sier Stella. Vel hjemme sto hun frem med sin historie og ble en av de første som gav trafficking et ansikt. I dag studerer hun journalistikk ved universitetet i Chisinau.

III Fakta

Noen fakta om vold mot kvinner

- 1 av 3 kvinner i verden har blitt utsatt for vold.
- Om lag hver fjerde kvinne i verden utsettes for vold i eget hjem

- Vold i hjemmet er en av hovedårsakene til skader og død blant kvinner i hele verden
- 19 prosent av kvinners helseplager og skader i industriland er på grunn av menns vold.
- Voldtekt er den mest underreporterte forbrytelse som begås, og de faktiske tallene på begåtte voldtekter kan være opptil 50 ganger høyere enn det som rapporteres
- Studier viser at kvinner med funksjonshemming lettere blir utsatt for vold og overgrep enn kvinner uten funksjonshemming

Hvert år blir:

- Fire millioner kvinner og jenter kjøpt og solgt verden over - enten inn i ekteskap, prostitusjon eller slaveri.
- 700 000 kvinner solgt til lokale prostitusjonsmarkeder i Europa. Mange av kvinnene blir trafikkert inn i prostitusjonen i Norge
- To millioner jenter mulige ofre for kjønnslemlestelse.

(Kilder: www.unifem.org / www.unfpa.org / www.krisesenter.com)

KVINNER I KRIG OG KONFLIKT

Krig og konflikt rammer kvinner og menn ulikt. Menn forventes å "vie seg til" krigen, mens kvinner forventes å holde dagliglivet gående, samtidig som de i økende grad og antall blir krigens mest utsatte ofre, på kropp og sjel.

I de fleste kriger har seksualisert vold vært en sentral del av krigføringen. På slutten av 2.verdenskrig ble flere hundretusen kvinner voldtatt i Berlin. Trolig ble 20.000 kvinner voldtatt da japanerne inntok den kinesiske byen Nanking i 1937. I nyere tid kjenner vi alle historiene om massevoldtekter i Bosnia, senere Rwanda og nå sist Sudan.

I slutten av august i år deltok jeg på et kurs i Uganda, der kvinner fra 17 land, som er eller har vært i konflikt, deltok. Det var rystende å høre hva de hadde å fortelle. Det er så mange historier vi ikke har hørt, fordi kvinners situasjon i væpnet konflikt alt for lenge har vært oversett eller tiet i hjel. Uavhengig av kultur, religion og tradisjon - seksuelle overgrep, særlig voldtekter, blir brukt som strategi for "etnisk rensing" av et område, for å spre frykt og for å få folk til å flykte. Men hva skjer etterpå? Hvordan går det med kvinnene i Rwanda, Bosnia, Sudan eller Kongo?

- Krigen slutter ikke på kvinnens kropp, hun har den med seg resten av livet, sa Jessica Nkuuhe fra dokumentasjonssenteret Isis-Wicce da jeg traff henne i Uganda. Når krigen er over skal sår leges, de ulike partene i en konflikt, overgriper og offer skal leve side om side. Skam, tabuer, og hjelpeløshet bidrar i stor grad til en total taushet. Ofrene får sjelden den hjelpen de trenger, og overgriperne blir sjelden straffet.

Kvinnens roller i konfliktsituasjoner og krig er sammensatt. De er ikke bare ofre, men også aktive og positive aktører. Kvinner tar som oftest ansvar for barnas, storfamiliens og lokalsamfunnets overlevelse. Kvinnens kombinasjon av oppofring og kreativitet bærer

menneskene videre, slik at de kan gripe muligheten når en ny start kommer. Altfor ofte hemmes deres innsats av uforstand, vrangvilje, maktmisbruk og ressursmangel, tross mange forsøk fra FN og andre på å komme kvinnene i møte. Norge som aktiv nasjon i internasjonal fredsmekling har et spesielt ansvar her.

Kvinner må få et større handlingsrom, bedre arbeidsbetingelser, og økt deltagelse i alt fredsbyggende arbeid. Kvinners innsikt og bidrag er nødvendige for "å vinne freden". Deres erfaringer er en verdifull kompetanse for fredsmegling, fredsbygging og demokratiutvikling når samfunn skal gjenreises etter krig og konflikt. FN har anerkjent dette gjennom resolusjon 1325, "Kvinner, fred og sikkerhet", men fortsatt er det en vei å gå før teori settes ut i praksis. Underveis vil det være viktig å støtte opp om kvinneorganisasjonenes arbeid for en anerkjennelse av kvinners rettigheter under krig, konflikt og fredsbygging. Dette er noe av det FOKUS ønsker å bidra til gjennom TV-aksjonen 2005.

Sidsel E. Aas (leder, Kvinner Sammen 3/2004)

RESOLUSJON 1325

FNs sikkerhetsråd vedtok i 2000 resolusjon nr 1325: "Women, Peace and Security". Resolusjonen slår fast at kvinner er en underbrukt ressurs i fredsforhandlinger, fredsbevarende tiltak og fredsbygging, mens det er nettopp kvinnene som utgjør de fleste ofrene for krig og konflikt. Resolusjonen skal bidra til å sikre kvinners deltakelse i fredsprosesser, ivareta kvinners menneskerettigheter under flukt, i krig og konflikt og integrere kjønnsperspektivet i fredsbyggende arbeid. Sikkerhetsrådets resolusjoner er bindende for alle medlemsland.

HVA ER KJØNNSLEMLESTELSE?

Omskjæring eller kjønnslemlestelse av jenter innebærer fjerning av hele eller deler av kjønnsorganet. Kvinnelig kjønnslemlestelse blir ofte delt inn i tre kategorier.

- Type I: *Sunna* innebærer forskjellige former for snitting i klitoris, fjerning av forhuden eller deler av klitoris.
- Type II: Ved *klitoridektomi* fjernes hele klitoris. Kan inkludere fjerning av alt eller deler av de indre kjønnsleppene.
- Type III: *Infibulasjon*, den mest dramatiske formen for kvinnelig kjønnslemlestelse, innebærer fjerning av hele klitoris, de indre kjønnsleppene og deler av de ytre kjønnsleppene som så blir sydd igjen. Et lite hull sørger for at urin og menstruasjonsblod kan passere.

Den vanligste formen for kjønnslemlestelse er fjerning av klitoris og de indre kjønnsleppene. Dette gjelder ca 80% av tilfellene. Av den mest ekstreme formen for kjønnslemlestelse, infibulasjon, er forekomsten ca 15%.

- Kjønnslemlestelse utføres vanligvis på jenter som er mellom 4 og 12 år, men kan også utføres tidligere samt helt opp til jentene skal gifte seg.
- Årsakene til kjønnslemlestelse varierer mellom ulike grupper. Skikken er knyttet til lokale tradisjoner og kultur og utføres av ulike grupper i ulike land, og har ikke en direkte tilknytning til noen av verdensreligionene.

HELSEKONSEKVENSER

Kjønnslemlestelse kan føre til store skader både fysisk og psykisk.

Umiddelbare og langsiktige helsekonsekvenser av kjønnslemlestelse avhenger av type og alvorlighetsgrad på inngrepet som er utført.

Umiddelbare komplikasjoner kan være store smerter, sjokk, blødning, sår i genitalregionen og skade på omliggende vev. Blødning og infeksjon kan forårsake dødsfall. Urene instrumenter kan overføre hiv og andre smittsomme virus/bakterier.

Langsiktige komplikasjoner inkluderer vannlatingsproblemer, skade på urinblære, sterke menstruasjonssmerter, sterilitet, cyster og svulster, smertefulle samleier, seksuell dysfunksjon og fødselskomplikasjoner.

Psykoeksuell og psykologisk helse: for de kvinnene som har gjennomgått kjønnslemlestelse kan opplevelsen forårsake følelser som utilstrekkelighet, angst og depresjon.

UTBREDELSE

Det antas at ca 135 millioner jenter og kvinner i verden har blitt utsatt for kjønnslemlestelse. Hvert eneste år risikerer 2 millioner jenter å få fjernet hele eller deler av sine ytre kjønnsorganer. Kjønnslemlestelse forekommer hovedsakelig i rundt 30 afrikanske land og noen land i Midtøsten og Asia.

Kjønnslemlestelse praktiseres blant ulike grupper av befolkningen i følgende land: Benin, Burkina Faso, Kamerun, Tsjad, Elfenbenskysten, Den sentrale Afrikanske Republikk, Kongo, Djibouti, Egypt, Etiopia, Eritrea, Gambia, Ghana, Guinea-Bissau, Kenya, Liberia, Mali, Mauritania, Niger, Nigeria, Senegal, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Tanzania, Togo, Uganda.

I tillegg praktiseres kjønnslemlestelse i noen asiatiske og arabiske land (Indonesia, Malaysia, Pakistan, India, Oman, Saudi-Arabia, De Forente Arabiske Emirater, Yemen) og blant immigranter i vestlige land.

Afrikanske kvinner fra landene der skikken forekommer har ledet an i kampen mot kjønnslemlestelse. De legger vekt på informasjonsarbeid, lederopplæring og lobbyarbeid.

Nyttige temasider om Kjønnslemlestelse:

FOKUS

FOKUS har temasider om kjønnslemlestelse her:
www.fokuskvinner.no/Temasider/Kjonnslemlestelse

Inter-African Committee

Inter-African Committee on Traditional Practices Affecting the Health of Women (IAC) er bygget opp som et nettverk med nasjonale komiteer i 26 afrikanske land, og har som hovedmål å bekjempe kjønnslemlestelse av jenter og kvinner. Har fått støtte via FOKUS i lang tid. Se: www.iac-ciaf.org/

WHO

WHO (Verdens Helseorganisasjon) sin hjemmeside om kvinnelig kjønnslemlestelse. Med statistikk, video, informasjonspakke og lignende.
<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/>

UNFPA

FNs befolkningsfonds sider om kjønnslemlestelse:
<http://www.unfpa.org/intercenter/violence/gender2c.htm>

Amnesty

Amnestys temasider om kjønnslemlestelse:
<http://www.amnesty.org/ailib/intcam/femgen/fgm1.htm>

Kirkens Nødhjelp

Kirkens Nødhjelps temasider:
<http://www.nca.no/article/articleview/3296/1/325/>

HANDEL MED KVINNER – Trafficking

Handel med kvinner er transport, salg og kjøp av kvinner og jenter med sikte på prostitusjon, tvangsarbeid og seksuelt slaveri i hjemlandet eller utlandet. Handel med kvinner berører de fleste land i verden, som avsender -, transitt,- eller mottakerland.

Rapporter fra FN anslår at kvinnehandelen har ført millioner av kvinner fra et land til et annet, og at virksomheten har gitt en profitt på rundt 5-7 milliarder dollar.

Tidligere gikk den største strømmen fra Asia til andre asiatiske land, Vest-Europa, USA og Australia. I de senere årene blir flere og flere østeuropeiske og baltiske kvinner trafikkert i hovedsak til Vest- Europa og USA, men også til Sør-Afrika. Over ti tusen russiske kvinner har blitt trafikkert til Thailand. Kvinner fra Sør- og Latin-Amerika blir sendt til Europa og USA.

Handel med kvinner er en vekstindustri innen organisert internasjonal kriminalitet, hvor den regnes som den tredje største sektoren etter våpen og narkotika.

Store og små nettverk opererer på tvers av grensene, rekrutterer aktivt jenter og kvinner fra landsbygda og fra gatene.

Marginalisering og små økonomiske ressurser gjør fattige kvinner og barn til en hovedmålgruppe for rekruttering. Det kan dreie seg om fattige kvinner fra landsbygda som har flyttet til byen for å søke jobb, kvinner fra etniske minoritetsgrupper eller fremmedarbeidere uten gyldige papirer.

Hotell, flyselskap, reiseselskap, drosjesjåfører, kjæresten, langtransportsjåfører og av og til korruperte styresmakter kan være en del av nettverket som rekrutterer. Nettverk står også klare i mottakerland, frakter jentene omkring, leier leiligheter for bordellvirksomhet og bygger opp kundelister.

Kvinner blir ofte trafikkert under falske forutsetninger, som utsikter til en god jobb. De fleste blir tvunget inn i prostitusjon, fratatt pass og papirer og fullstendig underlagt bakmennenes makt, trusler og overgrep. De blir fanger i bordeller eller leiligheter der de verken har lov til å forlate stedet eller ha kontakt med sin familie. Uten papirer og eventuell oppholdstillatelse har

de få eller ingen rettigheter i mottakerlandet. Kvinnene kriminaliseres, mens bakmennene går fri. Kvinnene befinner seg i en tvangssituasjon der de har mistet råderetten over eget liv.

Handel med kvinner for seksuell utnytting er brudd på menneskerettighetene. Motreaksjonene fra kvinneorganisasjoner, myndigheter og internasjonale institusjoner er et positivt trekk som viser at internasjonalt samarbeid gir resultater. Men fortsatt er det behov for flere tiltak, som bedre tilgang på informasjon om rettigheter, opprettelse av krisetelefoner og en generell kriseberedskap både i avsender- og i mottakerland. Det er viktig å støtte opp om gode tiltak, slik at det blir slutt på den volden som handel med kvinner er.

IV Liturgiske byggeklosser

De liturgiske byggeklossene i dette avsnittet utgjør ikke en helhetlig gudstjeneste. Bruk de byggeklossene som kjennes naturlig, i stedet for eller sammen med de vanlige leddene.

Inngangsort

”Drømmefanger” er tema for årets TV-aksjon – med fokus på drømmen om en verden uten vold mot kvinner.

Den gamle legenden om drømmefangeren kommer fra nordamerikanske indianerne. De forestilte seg at drømmer er mektige og svever omkring i natten før de kommer til den som sover. For å beskytte drømmeren lagde de et spesielt nett, drømmefangeren, til å henge over stedet der man skulle sove. I følge den eldgamle historien sikrer drømmefangeren, med sitt intrikate nett i midten, en søvn som ikke blir forstyrret av vonde drømmer. *(Hele legenden står i avsnitt II)*

Altfor mange kvinner plages av vonde drømmer på grunn av vold i nære relasjoner, kjønnslemlestelse, handel med kvinner, såkalt ”trafficking”, og vold både i og etter krig og konflikt. FOKUS – Forum for kvinner og utviklingsspørsmål – ønsker at årets TV-aksjon skal fungere som en effektiv drømmefanger som fanger vonde drømmer for kvinner rammet av vold både i Nord og i Sør. La oss støtte helhjertet opp om aksjonen og be Gud vise oss i gudstjenesten i dag hvordan vi som enkeltpersoner og kirke kan bidra til at vonde drømmer fanges og skape en verden hvor kvinner har fremtid og håp.

Trosbekjennelse

(Dette er ingen trosbekjennelse i vanlig forstand. ”Trøstekst” kalles den i liturgien den er hentet fra. Den kan brukes like etter i inngangsortene, eller på trosbekjennelsens plass.)

L: Våre liv tilhører Guds historie. Alt som skjer med oss, berører Gud.

La oss dele vår tro sammen med kvinner som er rammet av vold både i vårt nærmiljø og ellers i verden.

A: Vi tror på Gud som kommer til menneskene.

Vi tror på Jesus som deler våre kår.

Vi tror på Den Hellige Ånd som beskytter håpet i oss.

Vi tror på en Gud som tåler å se, tåler å vite.

Vi tror på Jesus som styrker det gode i livet.

Vi tror på Den Hellige Ånd som gir frihet til handling og hvile

Vi tror på en kirke som trenger å høre vår stemme

L: Våre liv har mening.

Gud skaper nye muligheter for respektfull omsorg og kjærlighet

*(Fra "Symbolhandlinger og liturgi". Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep.
www.kirkens-ressurssenter.no)*

Kyrie litani

Kyrie litaniet kan utformes lokalt. Dere velger et kyrieomkved, f.eks nr. 154, 155 eller 156 i Salmer 97 og formulerer enkle kyrierop som leses mellom omkvedene. Bruk faktastoffet i avsnitt III og/eller annen informasjon dere har, til å utforme ropene – nedenfor følger et eksempel.

Som innledning til kyrielitaniet kan det sies noe om at "Kyrie eleison", "Herre, miskunne deg" er ropet fra den blinde Bartimeus og de spedalske som ropte til Jesus i sin nød. Det er et rop i nød, et rop om hjelp. På gudstjenesten i dag er dette ropet fylt av fortvilelsen til kvinner i hele verden som er rammet av vold. Ropet er også fylt av vår fortvilelse og inderlige ønske om å være med å gi livsmot og håp.

Alle synger: Kyrie eleison....

1. rop: En av tre kvinner i verden har vært utsatt for vold. Miskunne deg, Herre!

Kort stillhet

Alle synger: Kyrie eleison....

2. rop: Fire millioner kvinner og jenter blir kjøpt og solgt verden over – enten inn i ufrivillig ekteskap, prostitusjon eller slaveri. Miskunne deg, Herre!

Kort stillhet

Alle synger: Kyrie eleison....

3. rop: Voldtekt er den forbrytelsen som oftest ikke blir anmeldt. De faktiske tallene på voldtekter kan være 50 ganger høyere enn det som blir rapportert. Miskunne deg, Herre!

Kort stillhet

Alle synger: Kyrie eleison....

4. rop: To millioner jenter er mulige ofre for kjønnslemlestelse hvert år. Miskunne deg, Herre!

Kort stillhet

Alle synger: Kyrie eleison....

Symbolhandling

(Til denne symbolhandlingen trengs et tre, f.eks. en liten bjørk eller et annet tre som settes i en juletréfot, noen glassbiter (ikke for små, og ikke for skarpe!) og noen biter ståltråd, så pass myk at den lett kan bøyes og formes rundt en glassbit. Glassbitene legges i skåler og bitene av ståltråd i bunter/klumper, nedenfor kalt "kaosbusker")

L: Så mye er knust, så mye er ødelagt.

Mennesker har gjort skade.

Her er knuste glassbiter, symbol for det ødelagte livet.

Forsyn deg med biter av knust glass.

A: La ikke det som er knust, ødelegges mer. La oss vokse og leve!

L: Gud – så mange har tråkket på andre og ikke respektert grenser.
Mennesker har gjort urett.
Her er kaosbusker av ståltråd, symbol for det som blir kaotisk i livet
når grenser ikke blir respektert.
Forsyn deg med ståltråd fra kaosbuskene.

A: La ikke det som er knust, ødelegges mer. La oss vokse og leve!

L: Gud – det knuste og ødelagte ble ikke sett.
Mennesker har sviktet.

Her er et tre – et livstre, et tre for vekst og muligheter, et håpstre.
Hvis vi vil, kan vi sette knust glassbit og ståltråd fra kaosbuskene sammen,
og feste det til livstreet med et ønske om liv og vekst også for det som er knust og ødelagt.

A: La ikke det som er knust, ødelegges mer. La oss vokse og leve!

MUSIKK (*mens de som ønsker det, setter sammen glassbit og ståltråd og henger det på treet*)

(Fra "Symbolhandlinger og liturgi". Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep.

www.kirkens-ressurssenter.no)

Forbønn med lystenning

(*Forbønnen bør helst utarbeides lokalt. Snakk sammen om hva og hvem det skal bes for.
Disponer forslagene og utarbeid noen bonner etter følgende mønster:*

En leser: Vi tenner et lys for ..... og ber om.....

Stillhet – mens det tennes et lys

Bønneomkved synges (f.eks Syng håp nr. 29 eller 33)

Forslag til forbønn med lystenning

(*Som bonneomkved er her foreslått en indisk sang, Syng håp nr. 34. Bruk vers fra denne
sangen mellom og etter bønneleddene – eller velg et annet passende bønneomkved.*)

1. Vi tenner et lys for kvinner i vårt nærmiljø som er rammet av vold og ber om at vold ikke
må forties og at kvinner må få hjelp til å komme ut av den onde sirkel.

Stillhet mens det tennes et lys

Alle synger: Gis os lys, gi oss lys, gi oss lys, o Gud. Gi oss Lys, o Gud. Gi oss lys, gi oss lys,
gi oss lys, o Gud.

2. Vi tenner et lys for alle som utsettes for kjønnslemlestelse og ber om at religiøse ledere og
alle andre med innflytelse i de land og kulturer hvor kjønnslemlestelse skjer, må gå foran i
bekjempelsen av denne praksis.

Stillhet mens det tennes et lys

Alle synger: Gis os liv, gi oss liv, gi oss liv, o Gud. Gi oss liv, o Gud. Gi oss liv, gi oss liv, gi
oss liv, o Gud.

3. Vi tenner et lys for alle kvinner som har vært utsatt for ufrivillig prostitusjon, ekteskap og
slaveri og ber om at menn må endre sine holdninger og handlinger og at også vi i Norge må
være aktive i bekjempelsen av handel med kvinner.

Alle synger: Gis os håp, gi oss håp, gi oss håp, o Gud. Gi oss håp, o Gud. Gi oss håp, gi oss
håp, gi oss håp, o Gud.

4. Vi tenner et lys for årets TV – aksjon og ber for alle bossebærerne, givene og for de prosjekter som midlene går til.

Stillhet mens det tennes et lys

Alle synger: Din vilje skje, din vilje skje, din vilje skje, o Gud. Din vilje skje, o Gud. Din vilje skje, din vilje skje, din vilje skje, o Gud.

Ein song om von

Dette er en tekst som kan leses som avslutning av prekenene eller f.eks helt til slutt i gudstjenesten, like før velsignelsen.

Velsigna vere Gud – Fader, Son og Heilag Andre.

Kristus er vår von.

Han er nær si kyrkje.

Han er nær den som lir.

Han er med oss.

Fordi han kom inn i verda og i livet vårt,
fordi han braut muren av togn og liding,
fordi han var lyset i den mørke stallen,
fordi han vart fødd i ei mørk krybbe,
fordi han ved livet sitt spreidde lys og kjærleik,
fordi han smelta harde hjarte,
fordi han trøysta utpinte sjeler,
difor eig vi i dag ei von,
difor held vi ut i kampen
og går framtida i møte
med tru og tillit.

(Fra Syng håp, s. 174. T: Frå Latin-Amerika. O: Jorun Elisabeth Berstad Weyde)

Velsignelse

Velsignelsen fra Saras og Abrahams Gud,

velsignelsen fra Sønnen, født av Maria,

velsignelsen fra Den Hellige Ånd

som våker over oss som en mor over sine barn

være med oss alle.

Amen

(Fra Syng håp, s. 90. T: Lois Wilson)

Forslag til sanger / salmer:

Norsk salmebok:

196 – Døden må vike for Gudsrikets krefter

457 – Til kven skal eg gå med mi sorg og mi sut?

475 – Tårnhøye bølger går

476 – Vær sterk min sjel, i denne tid

479 – Deg å få skoda

493 – Ein fin liten blome

499 – Alle har hast

706 – Til kjærleik Gud oss skapte
710 – Vi rekker våre hender frem
711 - Du viste oss veien til livet
730 – Gud, i en tid da alle krefter røynes
731 – For alle barn
733 – Noen må våke

Salmer 97:

49 – Du omgir meg på alle sider
52 – Gud, ver oss alltid nær!
58 – Der korset står
73 – Håp er ikkje klårver
92 – Vår himmelske Far, kom nær til oss i nåde!
113 – Alt som lever, alt som trues
118 – Forbarn deg over jordens barn
122 – På veiene ute i verden
123 – Stjernene lyser fremdeles i mørket

Syng håp:

13 – Miskunne deg, Herre (og andre Kyrie eleison, nr. 8 – 14)
22 – Kom la oss synge ut (lovsang)
22 – På livets vandring, vi følger deg
37 – Herre, sett oss fri (forbønn)
55 – Må din vei gå deg i møte
63 – Du sette deg sjølv der dei lågaste sat
71 – Bruk meg, Herre
93 – Fordi han kom og var som morgenrøden
98 – Solbarn, jordbarn (egentlig en julesang – men aktuell fordi den bl.a. nevner det misbrukte barnet, v.2)

Gudstjenestens bibeltekster – tanker til tekstarbeidet

Det er en utfordring å fokusere på et bestemt tema når bibeltekstene allerede er bestemt.

Utfordringen søndag 23.oktober er å feire en "Nord/sør søndag" med fokus på TV aksjonens tematikk omkring vold mot kvinner, samtidig som tekstene for 23.søndag etter pinse benyttes. Dersom man ønsker å feire denne gudstjenesten som en helhetlig temagudstjeneste, bør man vurdere å bruke en eller flere andre tekster som passer bedre til gudstjenestens tema.

De oppsatte tekster for 23. søndag etter pinse er:

1 Mos 50,15-21 (*Josef tilgir sine brødre*)

Fil 1,6-11 (*Paulus takker og ber for menigheten*)

Matt 18,21-35 (prekentekest – *Den ubarmhjertige tjener. Hvor mange ganger skal jeg tilgi?*)

Fokus i disse tekstene er *tilgivelse*. Og det kan være ganske problematisk å møte sterke fortellinger og virkelighetsbeskrivelse av vold mot kvinner med bibeltekster om tilgivelse. GT teksten handler om Josef, som ble solgt som slave av sine egne brødre, og som valgte å tilgi sine overgripere. Det er ikke uproblematisk å la dette være en lesetekst i gudstjenesten som ikke blir kommentert. Det kan rett og slett virke provoserende for kvinner som har vært utsatt for vold og overgrep å høre denne fortellingen uten mulighet til å protestere og snakke om hvor vanskelig nettopp kirkens budskap om tilgivelse kan være for dem.

Også evangelieteksten om å tilgi ikke sju ganger, men sytti ganger sju, kan virke veldig provoserende overfor en kvinne som har opplevd vold igjen og igjen, og ikke har hørt så mye annet fra kirkens side enn at "du må tilgi". På gudstjenesten i dag må de få høre noe mye mer enn dette. De må få møte en kirke som tar på alvor den fortvilelse og smerte de har vært og er utsatt for. Og de må få møte en forkynnelse og sjelesorg som ikke forhaster seg med lettvinde og åndelige løsninger uten forståelse for hvor dypt kvinner utsatt for vold og overgrep, har blitt krenket.

I epistelteksten ber Paulus om at medlemmene i menigheten i Filippi må "bli mer og mer rik på innsikt og dømmekraft, slik at dere i de forskjellige spørsmål kan dømme om hva som er rett." Her er det en mulig innfallsvinkel til prekenen. Innsikt og dømmekraft i den vanskelige tematikk denne søndagen har fokus på. Innsikt når der gjelder vold mot kvinner. Dømmekraft i forhold til å avsløre løgn og unnskyldninger. Dømmekraft i forhold til å gjøre hva vi kan for at overgripere skal måtte stå til ansvar for det de har gjort.

Men hva med tilgivelse – er det i det hele tatt ikke mulig å snakke om dette denne søndagen? Jo, det er mulig – men bare hvis det understrekes hvor lang vei det kan være for den som har vært utsatt for overgrep i det hele tatt å tenke på å tilgi overgriperen. Det må også understrekes at ingen har rett til å kreve tilgivelse av en annen. Ingen kan tvinges til å tilgi. Og kirken må aldri møte offeret i en sak om vold med at en dag kommer du nok til å tilgi. Det må helt og fullt få være offerets eget valg – å eventuelt få være noe som modnes frem over lang tid.

Evangelieteksten er klar i sitt budskap om at som Kristus tilgir oss, skal vi tilgi hverandre (*Burde ikke også du vært barmhjertig mot din medtjener, som jeg var det mot deg? v.33*)

Dette viktige budskap skal selvsagt ikke forties, men det må tales sjelesørgerisk om at Kristus kjenner hvert eneste menneske, og at det ikke er i hans ånd å preke om tilgivelse slik at det blir en byrde for mennesker som er i en situasjon og livsfase hvor det kjennes umulig å tilgi. Kanskje kan prekenen nettopp ha fokus på Kristus som den store tilgiver og frigjører. Gud tilgir uten noen form for reservasjoner. Han kan tilgi den verste forbryter og overgriper, men krever ikke at offeret skal få det til. For noen kan det være en trøst at Gud tilgir, selv om en selv ikke klarer det.

I prekenen kan fortellinger og fakta fra TV-aksjonens materiale, eller kanskje fra lokale erfaringer og fortellinger, benyttes til å beskrive den håpløse situasjon altfor mange kvinner i verden lever i hver eneste dag. Utfordringen i lys av dagens bibeltekster er å gi hverandre tro på at evangeliets budskap om kjærlighet, nåde og tilgivelse har mulighet til å endre samfunnet.

V Annen informasjon

Les mer om TV-aksjonen på www.tvaksjonen.no

Pengene som samles inn i TV-aksjonen skal brukes på de fire hovedområder:

- 1) Vold i nære relasjoner
- 2) Krig og konflikt
- 3) Kjønslemlestelse
- 4) Handel med kvinner

Prosjektene gjennomføres i samarbeid med en norsk organisasjon som er medlem av FOKUS og en lokal søsterorganisasjon i mottakerlandet.

Noen av prosjektene:

Norsk partner: Eritreisk Kvinneunion

Lokal partner: National Union of Eritrean Women, Eritrea (NUEW)

Prosjektet skal jobbe for å øke kvinners bevissthet om reproduktive helsespørsmål relatert til kjønnslemlestelse. Det har også som mål å fremme annet inntektsgivende arbeid for omskjærere ved et eget bevissthetsprogram.

Norsk partner: KFUK utvalget (Norges KFUK-KFUM)

Lokal partner: Sri Lanka YMCA (KFUK)

Opprettelse av et senter for kvinner på østkysten av Sri Lanka. Senteret vil være en møteplass for jenter og kvinner uavhengig av deres etniske bakgrunn, klasse eller religion. Aktiviteter er blant annet yrkesopplæring, mikrokreditt og rådgivning til kvinner som sliter med ettervirkninger av mange års krig.

Norsk partner: Latin-Amerikagruppene i Norge, Kvinneutvalget

Lokal partner: Nueva Primavera, Chiapas, Mexico

Prosjektet skal skape alternative utviklingsmuligheter og fremme individuell og kollektiv utvikling for urbefolkningskvinner fra Chenalo. Tradisjonelt håndarbeid skal styrkes og verdsettes for å kunne bevare egen kultur og identitet. Støtten rettes mot den sivile pasifistorganisasjonen "Las Abejas".

Vi trenger alle gode krefter med på lag. Folk fra menigheten kan også bli med!

Over hele landet finnes det allerede et nettverk av frivillige som har erfaring med å jobbe med TV-aksjonen i sitt nærområde. I år trengs det forsterkninger og nytt engasjement til disse kommune- og bydelskomitéene. Oppgavene består i å verve bøssebærere, synliggjøre årets tema og delta på noen informasjonsmøter.

Arbeidet med TV-aksjonen foregår fra midten av august og fram til aksjonsdagen, søndag 23. oktober.

Ved å delta i komiteene kan du bidra til å øke forståelsen for årets tema og motivere folk til å gi så det monner 23. oktober. Sagt med andre ord: bidra til å fange drømmen om en verden uten vold mot kvinner.

Kommune- og bydelskomitéer dannes nå over hele landet. Ta kontakt med fylkesaksjonsledere i ditt fylke eller astrid@tvaksjonen2005.no.

Meld deg i dag – og send oppfordringen videre til venner, kolleger, familie, naboer, og andre ildsjeler du kjenner!

Her finner du din lokale fylkesaksjonsleder/byaksjonsleder:

Navn	Fylke/by	Telefon	Mobil	E-post
Grete Skindlo	Aust-Agder		95113284	grete@skindlo.no
Line K. Pedersen	Akershus	22 03 82 02	97 18 72 87	linek.pedersen@broadpark.no
Mona Helen Tveit	Bergen	55 56 63 73	45 60 38 59	ex864@bergen.kommune.no
Gunhilde Brun-Pedersen	Buskerud	32 88 39 38	41 42 27 43	gunhilde@gbp.no
Birgit L. Johansen	Finnmark	78 47 65 52	99 51 58 43	birgitlj@online.no
Tore W. Topp	Hedmark	62 54 95 34	92 20 55 99	tore.topp@collegium-consulting.no
Ase Meistad	Hordaland	55 23 91 00	41 26 69 42	ase.meistad@hordaland-f.kommune.no
Rolf Bjørseth	Møre og Romsdal	71 21 60 61	95 89 35 06	tvamoer@online.no

Mette Dahl	Nordland		48 06 78 91	mettedahl@onlihotmail.com
Oddny Wiggen	Nordland	76 08 75 30	90 66 44 46	oddny.wiggen@tvaksjonen2005.no
Kari Johanne Skjølberg	Nord-Trøndelag	73 19 91 93	92 03 98 60	kari.skjolberg@ntfk.no
Wiggo Slattsveen	Oppland	61 27 06 50	90 82 53 49	wiggo.slaattsveen@prudentia.com
Kristin Waag	Oslo	22 03 82 00	91 17 64 02	kristin.waag@broadpark.no
Margaret Sanner	Rogaland		92 40 82 74	margaret.sanner@tvaksjonen2005.no
Brynjulf Loen	Sogn og Fjordane	57 82 14 53	90 02 48 53	ruth.loen@c2i.net..
Camilla Juul	Sør-Trøndelag	73 19 91 89	98 63 79 99	camilla.juul@fmst.no
Reidar Skogheim	Telemark	35 05 02 97	90 56 12 78	reskoghe@online.no
Heidi Lydersen	Troms		90 72 81 54	heidi.lydersen@tvaksjonen2005.no
Jorunn Ness Rørvik	Vestfold	33 31 14 03	91 69 99 29	kikkut@c2i.net
Johanne B. Skjæveland	Vest-Agder		45 28 66 71	jskj@broadpark.no
Giggi Langfeldt	Østfold		95 84 13 70	krigel@online.no

TV-AKSJONE

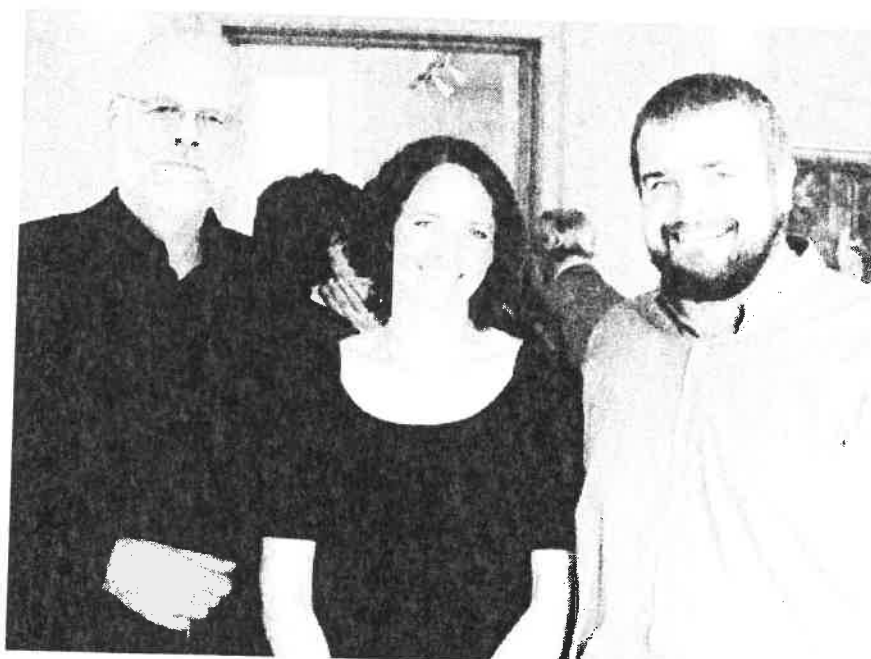
fredag 24. jun. 2005

Print artikkel | Lukk vindu

Pressemeldinger

Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere etablert

Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere ble presentert 20. juni. Fra venstre generalsekretær i Norges kristne Råd Ørnulf Steen, koordinator for nettverket Eva Frydenborg og generalsekretær i Det Norske Baptistsamfunn, Magnar Mæland som er leder av nettverkets styringsgruppe.

20.06.2005

Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere ble presentert på Verdens Flykningdag 20. juni. Dette er et nettverk etablert av kirkelige organisasjoner, organer og institusjoner som vil samarbeide om aktiviteter for, og sammen med, flyktninger i Norge.

Leder av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Ingrid Vad Nilsen (bilde) mener det er stort potensiale i lokal samordning av integreringsarbeidet:

- Jeg håper det nyetablerte nettverket kan bidra til å få fram ressursene i det flerkulturelle samfunn i stedet for å fokusere på problemene. Vi er mange som gjerne vil bidra, men ofte skorter det på organisering lokalt for å få det til. Jeg håper nettverket skal bidra med kompetanse og ideer til lokal organisering av integreringstiltak.

Ikke bare jus og økonomi

- Det kreves konstant årvåkenhet for å unngå at det offentlige ordskiftet om asyl- og flyktningspolitikk bare blir jus og økonomi. I kirken må vi hele tiden ha fokus på det ideologiske grunnlaget for å ta imot mennesker i nød. Politisk gode intensjoner kan fort ende opp som kaldt regelverk og stivbeint saksbehandling dersom det etiske utgangspunktet av barmhjertighet og medmenneskelighet blir tonet

ned, sier Ingrid Vad Nilsen.

Hun håper at Kirkemøtet til høsten skal si klart fra om på hvilket grunnlag Norge skal ta imot flyktninger og behandle søknader fra asylsøkere.

Mellomkirkelig råds sekretariat forbereder en sak om migrasjon og flyktningers rettigheter til

Kirkemøtet 2005. Som saksdokument til Kirkemøtet og framtidig ressursdokument for Den norske kirke, utarbeides et dokument med en gjennomgang av etiske og teologiske refleksjoner rundt flyktninger, en del fakta om migrasjon og flyktningers internasjonale rettsstilling.

- Vi gjør oss selv små som mennesker og nasjon dersom vi ikke viser raushet og omsorg overfor mennesker på flukt. Samtidig må vi også innse at noen utnytter systemet og noen er så syke at det krever spesiell oppmerksomhet for å unngå at de gjør skade på seg selv og andre, sier Ingrid Vad Nilsen.

1. januar neste år opprettes Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) som skilles ut fra Utlendingsdirektoratet (UDI). Formålet med det nye direktoratet er å styrke, målrette og koordinere arbeidet med å integrere og inkludere innvandrere.

- Denne omorganiseringen gir et klarere skille mellom adgangs-regelverk og tiltak for integrering. Det kan være positivt for integreringsarbeidet som jeg håper vil få større fokus. Samtidig må vi våkent følge med på de konsekvenser den nye organiseringen får for mennesker som oppholder seg her i flere år med en uavklart situasjon. De har også krav på en menneskeverdig behandling slik at de settes i best mulig stand til å leve et godt liv enten det blir i Norge eller et annet land, sier Ingrid Vad Nilsen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Priv. til red.:

Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere er et nettverk etablert av Stiftelsen Betanien (Metodistkirken), Det Norske Baptistsamfunn, Kristent Interkulturelt Arbeid, Pinsekirken i Bærum, Diakonhjemmet, Kirkens Bymisjon, Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Kirkens Nødhjelp, Frikirkelig Studieforbund og Norges kristne råd.

Gjennom nettverksarbeid mellom de ulike aktørene er målet å styrke kirkelige aktiviteter for, og sammen med, flyktninger i Norge. Nettverket vil bidra til en nyutvikling av norske menigheter, kirker, kirkelige organisasjoner og institusjoners engasjement for og arbeid sammen med flyktninger og innvandrere.

Les mer om Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere her

Tips en bekjent:

Send til følgende e-post adr.:

Ditt navn:

Melding til mottaker:

Lukk vindu

Dehlin, Liv Janne

Fra: Ørnulf Steen [ost@ekumenikk.org]

Sendt: 23. juni 2005 12:42

Til: Dehlin, Liv Janne

Emne: VS: Pressemelding fra Norges kristne råd: Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere

Ørnulf Steen

Norges kristne råd/Christian Council of Norway

Rådhusgt. 1-3

0151 Oslo

Phone +47 23081303

Mobil: +47 95041821

www.norgeskristnerad.org

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Knut Refsdal

Sendt: 20. juni 2005 14:23

Emne: Pressemelding fra Norges kristne råd: Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere

ØKirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere ble presentert på Verdens Flykningdag 20. juni. Dette er et nettverk etablert av kirkelige organisasjoner, organer og institusjoner som vil samarbeide om aktiviteter for, og sammen med, flyktninger i Norge. ØKirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere er et nettverk etablert av Stiftelsen Betanien (Metodistkirken), Det Norske Baptistsamfunn, Kristent Interkulturelt Arbeid, Pinsekirken i Bærum, Diakonhjemmet, Kirkens Bymisjon, Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Kirkens Nødhjelp, Frikirkelig Studieforbund og Norges kristne råd.

Gjennom nettverksarbeid mellom de ulike aktørene er *målet* å styrke kirkelige aktiviteter for, og sammen med, flyktninger i Norge. Nettverket vil bidra til en utvikling av norske menigheter, kirker, kirkelige organisasjoner og institusjoners engasjement for og arbeid sammen med flyktninger og innvandrere.

Nettverkets eiere er deltakende menigheter, kirkesamfunn, kirkelige organisasjoner og institusjoner som driver, eller som ønsker å drive, med flyktnings- og innvandrersarbeid. Nettverket er åpent for flere medlemmer.

Nettverkets *mandat* er å bidra med kunnskap og kompetansebygging innen integrerings- og rettighetsspørsmål for flyktninger og innvandrere, samt utvikling av nye arbeidsformer for dette arbeidet. Derfor vil nettverket søke å ha en koordinerende servicefunksjon overfor nettverkets deltakere, synliggjøre bredden i det kirkelige engasjementet for flyktninger og innvandrere, og bidra til å forløse synergieffekter mellom deltakerne i nettverket.

Samtidig med at etableringen av nettverket ble markert, lanserte Norges kristne råd en uttalelse der myndigheter og politikere blir utfordret på sentrale deler i innvandringspolitikken (hele uttalelsen følger vedlagt).

23.06.2005

Oppfordring til myndigheter og politikere på Verdens flyktningdag 20. juni 2005

Norges kristne råd utfordrer myndigheter og politikere på følgende punkter:

- Vi oppfordrer myndighetene til å gjeninnføre norskundervisningen for asylsøkere i mottak.
- Vi understreker retten til familiesamvær og behovet for å bedre tilgangen til rask familiegjenforening, særlig mellom foreldre og barn.
- Vi oppfordrer myndighetene til å la alle familiegjenforente få fulle rettigheter til å delta på introduksjonskurs, og til at kvinner får mulighet for fødselspermisjon når de deltar på kurset.
- Vi understreker at vi har et ansvar for alle som befinner seg i Norge og vil på det sterkeste oppfordre myndighetene til å sørge for at asylsøkere med endelig avslag får mat og bolig så lenge de befinner seg i landet vårt.

Ved å følge disse oppfordringene vil myndighetene ikke bare innfri viktige rettigheter for utsatte grupper, de vil også bidra til at nyankomne flyktninger og familiegjenforente får en bedre start på oppholdet og integrasjonen i det norske samfunnet.

Som kristne er vi kalt til å ta godt imot innflyttere i landet vårt. I Bibelen viser Jesus oss at kjærlighet og omsorg for vår neste ikke kan begrenses til de som tilhører vår egen etniske eller nasjonale gruppe. Vi erkjenner at vi ofte har unnlatt å leve opp til Jesu bud i møtet med mennesker som er kommet hit til landet. Det finnes gledelige unntak og gode forbilder, men mange av kirkesamfunnene og menighetene i landet vårt har gjort lite for å komme innflyttere i møte. Med lanseringen av Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere ønsker vi å bidra til endring. Vi vil oppmuntre til økt innsats for integrering og støtte de kirkene og menighetene som ønsker å styrke sitt engasjement for dette.

Nettverket er et uttrykk for et ønske om å bli bedre til å inkludere kristne innvandrere og flyktninger i menighetenes liv. Vi vil også jobbe sammen med andre aktører i lokalsamfunnet for å bedre den sosiale integreringen av flyktninger og innvandrere fra alle religioner.

Oslo, 20.06.05
Norges kristne råd

For ytterligere henvendelser, kontakt generalsekretær Ørnulf Steen, 950 41 821

Organisering av Kirkelig nettverk for flyktninger

1. Nettverkets mål, mandat og oppgaver

Kirkelig nettverk for flyktninger etableres som et forsøksprosjekt for en toårsperiode. Gjennom nettverksarbeid mellom de ulike aktører er målet å styrke kirkenes aktiviteter for, og sammen med, flyktninger i Norge. Nettverket vil bidra til en nyutvikling av norske menigheter, kirker, kirkelige organisasjoner og institusjoners engasjement for og arbeid sammen med flyktninger og innvandrere.

Nettverkets *mandat* er å bidra med kunnskap og kompetansebygging innen integrerings- og rettighetsspørsmål for flyktninger og innvandrere, samt utvikling av nye arbeidsformer for dette arbeidet. Derfor vil nettverket søke å ha en koordinerende servicefunksjon overfor nettverkets deltakere, synliggjøre bredden i det kirkelige engasjementet for flyktninger og innvandrere, og bidra til å forløse synergieffekter mellom deltakerne i nettverket.

Nettverket har følgende *oppgaver*:

- Systematisere erfaringer fra kirker og kirkelige organisasjoner og institusjoners flyktning- og innvandrerearbeid, og bidra til metodeutvikling av dette arbeidet
- Opparbeide en ressursbase
- Faglig kvalitetssikring
- Formidle informasjon til/fra medlemmene
- Organisere kurs og fagforum
- Støtte forsøk med nye kirkelige tiltak for flyktninger og innvandrere
- Bygge relasjoner til miljø innen flyktning- og innvandrerearbeid
- Være et kontaktpunkt og pådriver overfor norske myndigheter

2. Eierorganisasjoner – nettverksdeltakere

Nettverkets eiere er alle deltakende menigheter, kirkesamfunn, kirkelige organisasjoner og institusjoner. Disse utgjør også nettverkets medlemmer.

Alle menigheter, kirker, kirkelige organisasjoner og institusjoner som driver, eller ønsker å drive med, flyktning- og innvandrerearbeid kan søke om medlemskap i nettverket. Nettverket er fleksibelt med hensyn til størrelsen på enheter som søker medlemskap i nettverket.

Eierne av nettverket gir sekretariatet oppdrag som samsvarer med nettverkets mandat og oppgaver.

Nettverket tilknytter seg relevante nettverk og kunnskapsinstitusjoner, særlig institusjoner som har kompetanse på integrering, og tiltak som drives av flyktninger og innvandrere selv. Nettverket har et særlig samarbeidsforhold til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL).

3. Nettverkets struktur og drift

Kirkelig nettverk for flyktninger og innvandrere er et nettverk og ikke en selvstendig organisasjon. Det ledes av ei styringsgruppe sammensatt for å reflektere bredden i Nettverket. Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn har en observatør i styringsgruppa. Hele nettverket møtes inntil to ganger i året til et nettverksforum. Nettverksforumet kan avgi innstillinger til styret i Norges kristne råd.

Nettverkets sekretariat ligger i NKR, med driftsbudsjett som tillater utprøvende og kompetansebyggende virksomhet innen integreringsarbeid.

Lederen i styringsgruppa velges for et år om gangen fra en annen organisasjon enn den som huser sekretariatet. Lederen for styringsgruppa har ansvar for å innkalle nettverksforumet.

Styringsgruppa har det overordnede faglige ansvaret for sekretariatets arbeid og jobber også med budsjettet, mens den som huser sekretariatet har det personaladministrative ansvar. Styringsgruppas leder har tjenestesamtale med nettverkets koordinator.

Sekretariatet presenterer regnskap og rapport fra nettverkets virksomhet overfor styringsgruppa som godkjenner disse.

Norges kristne råd søker om eksterne midler på vegne av Nettverket, og fastsetter i dialog med deltakerne, hvert medlems økonomiske bidrag til nettverket.

4. Arbeidsbeskrivelse for koordinator

Ansettelse

Nettverkets koordinator ansettes av Norges kristne råds styre etter innstilling fra styringsgruppa. Styringsgruppas leder deltar i styremøtet ved ansettelsen.

Rapportering

Koordinator rapporterer faglig til styringsgruppas leder mens Norges kristne råd har det personaladministrative ansvaret.

Arbeidsoppgaver

Basert på retningslinjene for nettverket har koordinator følgende ansvar:

- Arrangere fagforum og kurs, og bidra til kompetansebygging i norsk kirkeliv i forhold til flyktning- og innvandrersarbeid.
- Utvikle og holde ved like en ressursbase når det gjelder personer, institusjoner og erfaringer i forhold til arbeid med flyktninger og innvandrere, særlig på integreringsspørsmål.
- Redigere nettverkets hjemmeside.
- Informasjon og nettverksarbeid mellom nettverkets medlemmer, og mellom nettverket og myndighetene, og relasjonsbygging i forhold til miljøer innen flyktning- og innvandrersarbeid, inkl. innvandrersorganisasjoner.
- Sekretærarbeid og faglig ressurs for styringsgruppa.
- Igangsetting av tiltak, aksjoner eller kampanjer som er vedtatt av styringsgruppa.
- Ansvar for å utarbeide søknad om offentlige midler.

5. Budsjett (korrigert pr 15.03.05, gjeldende ut 2005)

Inntekter

Tilskudd KRD	200.000
Tilskudd KKD	50.000
Tilskudd Betanien	10.000
Tilskudd MKR/DNK	50.000
Tilskudd Diakonhjemmet	20.000
Tilskudd Kikens Nødhjelp	50.000
Tilskudd Kirkens Bymisjon	20.000
Tilskudd Det Norske Baptistsamfunn	5.000
Tilskudd KIA	1.000
<u>Tilskudd Pinsekirken i Bærum</u>	<u>5.000</u>
SUM	411.000

Utgifter (beregnet 1.4-31.12)

Husleie	40.000
Arbeidskostnader	300.000
<u>Driftskostnader og internettside</u>	<u>71.000</u>
SUM	411.000

Rapport fra reise til Palestina/Israel 29.5-2.6.2005

av Trond Bakkevig

Hovedhensikten med denne reisen var å delta på et møte 1.juni om dannelsen av et interreligiøst råd for det hellige land. I den forbindelse hadde jeg diverse andre møter for å forberede hovedmøtet, for å informere dette arbeidet og for å innhente alternative synspunkter. Det foreløpige referat fra møtet 1.juni er vedlagt.

I tillegg til hovedmøtet, hvor deltagelsen fremgår av møtereferatet, traff jeg utenfor dette møtet følgende personer: Biskop Munib Younan; Canon Andrew White med følge; Norges utsending til de palestinske myndigheter Stein Arne Rosnes; Professor Menachem Klein; Patriark Michel Sabah; Viseminister, rabbiner Michael Melchior; Sheikh Taysir Tamimi; Dr. Emil Jarjoui, kristent medlem i PLO's eksekutivkomite; Minister ved statsministerens kontor, Hind Khoury; Ambassadør Bjørn «Jacken» Lian.

Siden jeg reiser alene, er det umulig å føre referat fra alle enkeltsamtalene. De brukes dels for å kunne danne meg et bilde av situasjonen generelt og dels for å drøfte spesifikke problemstillinger.

1. Når det gjelder **situasjonen**, hitsettes følgende observasjoner:

- **Hamas** har fått sin stilling styrket gjennom de nylig avholdte lokalvalg. De ventes å styrke sin stilling ytterligere når parlamentsvalget skal finne sted, sannsynligvis senere i år. Situasjonen på grasrota er meget spent. Dette styrker Hamas. Man er ennå avventende til hva det vil innebære at Hamas må ta politisk ansvar. I lokalsamfunn hvor de er nærmest enerådende kan det innebære en sterkere islamisering. Andre steder tilpasser de seg, som for eksempel i Betlehem, hvor de har vært med å velge en kristen ordfører. Til tross for retorikken om at hele området tilhører palestinerne, er det andre tegn som tyder på at de etterhvert kan komme til å godta 1967-grensene og et spesielt arrangement for Jerusalem.
- Det er betydelig usikkerhet knyttet til konsekvensene av at Israel trekker seg ut av **Gaza**. Siden denne beslutningen ikke var resultat av forhandlinger, vet man heller ikke hvilke andre følger den vil ha. Palestinerne frykter at det fører til at Israel vil befeste sin posisjon på Vestbredden. Noen få bosettinger vil bli nedlagt, mens det på den annen side er fattet beslutninger om kraftig utbygging av andre bosettinger.
- Situasjonen i **Jerusalem** er i ferd med å skjerpes. Israel gjennomfører for tiden en meget omfattende innkreving av inntektsskatt hvor de også går gjennom omtrent alt som er av palestinske eiendeler og hvordan de er anskaffet. På grunn av en langvarig, uryddig rettsituasjon for palestinerne, er f.eks. mange eiendommer overdratt uten at alle dokumenter har vært juridisk sikret i henhold til israelsk lov (Israelerne krever det fordi de har annektert Jerusalem, mens palestinerne ikke anerkjenner okkupasjonen). Dette brukes som påskudd til å drive palestinerne ut av husene (evt. rive dem), eller til å gi dem høye straffeskatter, noe de på sin side har vansker med å betale. Alt dette kan føre til at palestinerne i praksis drives ut av Jerusalem – noe palestinerne på sin side også hevder er hensikten. I tillegg til dette foreligger det i bydelen Silwan (rett sør for Gamlebyens sør-østlige hjørne), trusler om å rive ca. åtti hus som blir hevdet enten å vært bygget ulovlig eller befinner seg på grunn som er av antikavrisk interesse for Israel.
- Situasjonen når det gjelder den **gresk-ortodokse patriark Ireneos**, er fremdeles uklar. Han nekter å ta ansvar for salget av de to bygningene innenfor Jaffa-porten. Han hevder at dette ble utført av en som han hadde gitt fullmakter, men at han misbrakte fullmaktene. Han er på sin

side en person som har hatt mange, og nå kjente kriminelle kontakter. Han er imidlertid forsvunnet. Ireneos er vedtatt avsatt av sin egen synode. Etter et pan-ortodoks møte i Istanbul er han ikke lenger anerkjent av resten av den ortodokse kirke. Hvis han ikke går av, er han å betrakte som en skismatiker. Foreløpig bor han imidlertid i Patriarkatet og nekter å gå av. Synoden har på sin side innsatt en «locum tenens» som ivaretar patriarkens plikter, inntil det er valgt en ny. Jordan har formelt vedtatt at de ikke lenger anerkjenner Ireneos som patriark, mens PA har sagt de ikke gjør det, men ennå ikke gjort et formelt vedtak. Israel har ennå ikke sagt noe.

- De to israelske **sjeftsrabbinere Metzger og Amar** er også i vanskeligheter. Metzger blir etterforsket for korrupsjon. Rundt Amar er situasjonen mer komplisert. Hans sønn og kone er under etterforskning fordi sønnen sammen med noen andre mishandlet kjæresten til Amars datter. Amars kone skal ha kjent til dette. Kjæresten ble ikke godtatt fordi kjæresteri mellom ultra-ortodokse ungdommer ikke blir godtatt. Alt dette gjør at de to sjeftsrabbinerne ikke kan fungere som de bør. Lederen for kontoret, Oded Wiener, er imidlertid en pålitelig mann, som nå også tar ansvar i forhold til den interreligiøse dialog.
2. Forholdet mellom **Alexandria-prosessen og dannelsen av det interreligiøse rådet**. Dette var en sak som jeg særlig drøftet med Andrew White og Michael Melchior. Det ble innledningsvis også drøftet i møtet som skulle danne det interreligiøse rådet. Alexandria-prosessen har i den senere tid vært knyttet til oppbyggingen av lokale sentre for interreligiøst arbeid i Jerusalem, Gaza og Gallilea. På eksekutivkomite-møtet søndag 29.mai, var også Lord Carey (tidligere erkebiskop av Canterbury) til stede. Der ble dannelsen av et interreligiøst råd drøftet. Formelt fikk det støtte. Det ble også vedtatt å videreføre Alexandria-prosessen ved et større møte i året under ledelse av Lord Carey. Dessuten skulle det være eksekutivkomite-møter ved behov. Forholdet til Alexandria-prosessen ble også drøftet ved dannelsen av det interreligiøse rådet. Følgende observasjoner er gjort:
- **Patriark Sabah, biskop Younan og sheikh Tamimi** er helt eksplisitte i sin uvilje mot fortsatt samarbeid med Andrew White. De mener at han har gått ut over det mandat som foreligger i og med Alexandria-erklæringen og vedtakene i prosessens eksekutivkomite. Han styrer prosessen på en slik måte at den blir uforutsigbar både hva angår planer og arbeidsformer. De føler seg manipulert og brukt. I tillegg aner jeg at forefinnes en uvilje mot å bli styrt utenfra og av en religiøs leder (Lord Carey) som ikke helt tydelig anerkjenner deres egen status, blant annet ved den form for kommunikasjon som skjer via Andrew Whites kontor.
  - **Andrew White** sier eksplisitt og tydelig at han støtter dannelsen av rådet. Han ser dette som en videreføring av Alexandria-prosessen. Jeg er noe usikker på om han vil være like tydelig når jeg ber han også støtte opp om dette i sine samtaler med israelske og palestinske myndigheter. Jeg skal snakke mer med han om dette.
  - **Michael Melchior** og jeg hadde en svært hyggelig og langvarig samtale, men når det kommer til spørsmålet om det interreligiøse rådet blir han meget skarp. Han ser på dannelsen av dette som «svik» og sier at det kommer til å kollidere med Alexandria-prosessen. Han skjønner ikke hva som er galt med denne prosessen og heller ikke med Andrew White's ledelse av den. Han mener seg selv å ha støtte fra en stor bredde av rabbinere, noe han mener sjeftsrabbinatet ikke har. Dessuten har han omfattende kontakter inn i mange arabiske land og at de kristne kirkene, bortsett fra Sabah, Younan og al-Assal, støtter Alexandria-prosessen. Når det gjaldt det siste, fremholdt jeg at det nok er en forenkling av situasjonen.
  - **David Rosen** er den som mest tydelig fremholder at det ikke behøver å være noen konflikt mellom Alexandria-prosessen og dannelsen av et interreligiøst råd. Han mener de kan være komplementære – og sier dette i begge sammenhenger. Han er den som sterkest fremhever at det særegne ved det interreligiøse rådet er dets institusjonelle tilknytning. Det fikk han også støtte for i rådets møte.

3. Det interreligiøse rådet er nå under etablering.
- På møtet ble det endel diskusjon om hva den **institusjonelle tilknytningen** innebar. På jødisk side er det greit at det er sjefsrabbinatet. På muslimsk side finnes det ulike organer. Tamimi argumenterte for at han var oppnevnt av palestinske myndigheter, og at han ved sin formelle posisjon, som leder av Sharia-domstolene, allerede har en formell posisjon som kan utgjøre tilknytningen. Det ble anerkjent av resten av møtet. Fra kristen side må det finnes en formell representasjon gjennom kirkeleder-møtet i Jerusalem. Det var enighet om at fem fra hver side er et passende antall og at ekskutivkomiteen skal bestå av to fra hver side.
  - **Sheikh Tamimi** var under det siste møtet noe tilbakeholdende til å ville etablere det nå. Han er redd for at dette skal bli mistolket i den tilspissede politiske situasjonen. Han er imidlertid helt klar på at Alexandria-erklæringen bare er et minimum og at vi må videre fra den. Han håper også på at gode relasjoner til jødene kan utvikles både lokalt og internasjonalt. Til de kristne har han et godt forhold. Han ville vente litt med å etablere rådet. Patriark Sabah, som ledet møtet, tolket han dithen at han ikke ville ha publisitet nå og var enig i det. Tamimi godtok denne tolkningen.
  - Frem mot neste møte skal vi forsøke å få avklart den **økonomiske situasjon**. Det er håp om støtte både fra norske og spanske myndigheter. Det bør være en støtte som kan gi rådet anledning til å leie et kontorlokale som er religiøst nøytralt og ligger på et politisk nøytralt område. Den armenske kirken har noen slike lokaler til leie. Disse vil bli godtatt av alle og koster ca. \$ 800 i måneden. Rådet må kunne avvikle sine møter der eller rundt hos de ulike deltagere. I tillegg bør det kunne avholdes noen møter utenlands for å kunne etablere internasjonale kontakter – særlig i arabiske land. Det må finnes et reisebudsjett, og muligheter til å kunne ansette en lokal stab.
  - Fra sjefsrabbinatet sin side sa de seg villig til å arbeide med spørsmålet om **reisetillatelser**. Dette er særlig aktuelt for de muslimske deltagerne.
  - Det ble drøftet om det burde etableres en tydeligere **varslingstjeneste («hot-line»)** mellom f.eks. Sabah, Tamimi og Rosen som kunne fungere når det på den ene eller annen side kommer angrep mot en av religionene. Dette kunne muliggjøre felles reaksjon som kan dempe motsetninger.
  - Jeg ble bedt om å fungere som **koordinator** inntil videre. Norges positive rolle blir anerkjent, og det er også vanskelig å se hvordan det på det nåværende tidspunkt skulle kunne finnes lokal stab som oppfattes som religiøst nøytral.
  - **Patriark Sabahs lederrolle** er avgjørende for at det interreligiøse rådet skal lykkes. Fra alle kanter blir hans vurderinger anerkjent og godtatt. Det er viktig at han sitter med lederrollen gjennom både etablerings- og konsolideringsfasen.
4. Jeg fikk anledning til samtaler med og orientering til både den norske ambassadør til Israel og den norske representanten til palestinske myndigheter. For meg var det svært nyttig. Overfor dem uttrykte jeg også et håp om at de kunne ha kontakt med sine spanske kolleger med sikte på å drøfte den mulige finansiering av rådet. Sammen med biskop Younan påpekte jeg også at det kunne være nyttig om britiske og amerikanske kolleger ble orientert.

Saksbehandler: Olav Fykse Tveit

Referanser:

Saksdokumenter

Rapport fra Sjømannskirkens generalforsamling i Bergen 24.-26. juni 2005 (*vedlagt*)

Orienteringssak

5. Samarbeid med Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet

Sammendrag

Rapporten vitner om aktiv deltakelse i generalforsamlingen. Sjømannskirken har fått ny styringsstruktur og større deltakelse fra Den norske kirkes styrende organer. Dette har – sammen med ulike ønsker fra utestasjonene – gjort det aktuelt med en grundigere samtale mellom Sjømannskirken og Den norske kirkes rådsorganer om hvordan de strukturelle relasjoner bør være. En slik samtale er ønsket fra begge sider og bør derfor finne sted ganske snart. Mellomkirkelig råd bes ta initiativ sammen med Kirkerådet til dette.

Forslag til vedtak

Rapporten fra Sjømannskirkens generalforsamling i Bergen 24.-26. juni 2005 tas til orientering. Generalsekretær og leder bes følge opp rapporten med en grundig samtale med Kirkerådet og Sjømannskirken.

**Rapport fra
Sjømannskirkens generalforsamling
Bergen 24.-26. juni 2005
v/ Ingrid Vad Nilsen**

Følgende deltok fra Den norske kirkes ledelse: Trond Gran, Sissel Vartdal, Dag Landmark, Ingrid Vad Nilsen, Thor Bjarne Bore og biskop Ole D. Hagesæther

Sjømannskirken vedtok ny styringsmodell for to år siden, og dette var 2. generalforsamling etter ny ordning hvor Den norske kirke er inne med fast representasjon, og hvor utestasjonene er representert gjennom kirkerådslederne i tillegg til en representasjon fra kretsene i Norge.

Både i fjor og i år har Den norske kirke vært representert på høyt nivå, og dette settes det tydelig pris på. Sjømannskirken ønsker en åpen og tydelig dialog med Den norske kirke om hva det skal bety/inneholde at KM har vedtatt at Sjømannskirkens arbeid er Den norske kirkes arbeid for nordmenn i utlandet/på havet/kontinentalsokkelen.

I år ble dette særlig tydelig på følgende områder:

Sjømannskirkens ønske om:

- en tydeligere representasjon i Kirkemøtet
- at Sjømannskirkens prester kan delta i bispevalg i Bjørgvin

Og den norske kirkes ønske om:

- at det blir tydeligere hva det vil si at Sjømannskirken representerer Den norske kirke ute, også overfor økumeniske partnere.

I fjor ble det lovet at årsrapporteringene skulle bli tydeligere på økumeniske kontakter, men det ble beklaget at dette ikke har skjedd.

I forbindelse med fortsatt revisjon av grunnreglene, er det også flere §-er hvor forholdet til Den norske kirke berøres. Fra vår side ba vi eksplisitt om å få en dialog om disse punktene. Forhold som innebærer en relasjon mellom to parter kan ikke avgjøres av den ene parten uten en aktiv dialog med den andre. (§§ 1.1 og 1.3, 2.1.2 og 2.3.2)

Det er tydelig noe ulik vektning hos medlemmer i de styrende organer om hvor nær tilknytning Sjømannskirken skal ha til Den norske kirkes offisielle organer. Dette handler om betydningen av å være en "fri og selvstendig" organisasjon, og hva det skal innebære i forhold til å ha en formell relasjon til Dnks offisielle organer med forpliktelser på begge sider. Her møtte vi utsagn om at Sjømannskirken ønsker å være en fri og selvstendig organisasjon, men også en ansvarlig del av Dnk. Det kan bli en spennende dialog framover.

Ledelsen var glad for vårt ønske om dialog omkring representasjon på KM og bispevalg. Da biskop Hagesæthers kom med forslag om å visitere Nettkirken og hovedkontoret for å drøfte Sjømannskirkenes dåpsopplæring og konfirmasjonstilbud på nettet, kom det fram motforestillinger i forhold til hva som skal være "tilsynets" oppgave, og hva Hovedstyret må ha ansvar for.

Utenriksminister Jan Petersen holdt en innledning om samarbeid mellom UD og Sjømannskirken. Her ble det nevnt at Sjømannskirken i sine kommentar til Reinåsutvalget har bedt om en tettere oppkopling til norske utenriksstasjoner inkl. akkreditering. Her mente Petersen at dette kan føre til krav om at andre lands religiøse ledere krever det samme i Norge, noe som ikke nødvendigvis er ønskelig.

Det er også ulike tanker om i hvilken grad Sjømannskirken også skal være "kirke" for hjemvendte brukere.

En del av Sjømannskirkens "opprustning" på økumenikk består i en forelesningsserie som Ola Tjørhom har hatt med de ansatte, og en bok han har skrevet om økumenikk.

Sven Oppegård ønsker en større utredning av Sjømannskirkens økumeniske profil i forhold til kirkeforståelsen og forholdet til Dnk, mens andre (Torbjørn Holt) er mer opptatt av å finne egnede praktiske samarbeids-/samhandlings-/kommunikasjonsformer.

På disse områdene kan det være behov for å snakke sammen om hva relasjonen mellom Den norske kirke og Sjømannskirken skal inneholde, og hvilke konsekvenser ulike veivalg vil ha i tida framover.

ØKONOMI

Sjømannskirken finansieres med 38 % av staten og 24 % fra utarbeidet. Resten må samles inn på ulikt vis (salg av konsulent tjenester, kurs med mer, testamentariske gaver, kretsens gaver, lotteri, sponing med mer).

Personalkostnadene er på 54 %.

Det er 38 ansatte i hjemmearbeidet, 11,5 årsverk i kretsarbeidet.

Fra 2001 til 2004 har det vært en nedgang i inntekter fra kretsene fra 6,8 til 5,8 mill.

Ofringene fra Den norske kirkes menigheter har holdt seg stabilt i samme periode. Antall foreninger har gått tilbake fra 3000 i 1950 til 600 i 2004.

Økonomien i det tradisjonelle hjemmearbeidet er altså sviktende og Sjømannskirken står foran noen veivalg i forhold til dette.

Demokratiske strukturer

Når Sjømannskirken nå har åpnet for valgte kirkeråd med rådgivende myndighet på utestasjonene, kommer demokratidiskusjonen med full tyngde. Hvordan skal styrkeforholdet være mellom lokalt selvstyre (ved stasjonsbestyrer eller kirkeråd) og sentral styring fra Bergen/Hovedstyret/Generalforsamlingen?

Hvor tydelige skal grunnreglene være på disse punktene og hvor likt skal de praktiseres?

Organisasjonsbygging

Sjømannskirken har klart å bygge organisasjonen ved hjelp av tydelig ideologisk ledelse, profesjonell personalforvaltning, god og tydelig økonomistyring. Kjell Bertil Nylands bok "Tolk og tjener" fikk mye positiv omtale og er et effektivt verktøy for å bygge en samlende organisasjon med en klar visjon om at "nordmenn i utlandet får frimodighet til å definere seg innenfor det kristne fellesskap" med mottoet "Kirke i verdens hverdag". Når det gjelder "merkevarebygging" og tydelig profilering, har Dnk mye å lære av Sjømannskirken!

KONKLUSJON:

Kirkerådet/Mellomkirkelig Råd bør ta initiativet til en samtale med Sjømannskirken om aktuelle spørsmål både på kort og lang sikt.

Kongsvinger, 27. juni 2005

DEN NORSKE KIRKE

Den norske kirkes nord/sør-informasjon (KUI)

MKR
KUI
SMM
Global Info
Hamar bispedømme

Dato: 01.07.2005

Vår ref.: 04/543-8 EH

Deres ref.:

Rapport fra Vennskapskonferanse i Hamar 29.-30.4.2005

Arr. av KUI (Den norske kirkes nord/sør-informasjon), FGI (Frikirkenes globale informasjon), SMM (Samarbeidsråd for menighet og misjon), MKR (Mellomkirkelig råd for Den norske kirke) og Hamar bispedømme - internasjonalt utvalg.

1. Organisering og forarbeid
2. Konferansens program og forløp
3. Evaluering og oppfølging
4. Økonomi
5. Annet

1. Organisering og forarbeid

På bakgrunn av en tilsvarende konferanse i 1998 og en spørreundersøkelse som KUI foretok blant et utvalg av Dnks vennskapsmenigheter i 2004, satte både FGI og KUI prosjektet "Vennskapskonferanse" på sine virksomhetsplaner for 2005. SMM, MKR og Hamar bispedømmeråd ved Internasjonalt utvalg ble utfordret til å være med, og komiteen hadde sitt første møte 10.12.2004.

Planleggingskomiteen besto av: Tore Laugerud (SMM), Liv Janne Dehlin (MKR), Bjørn Vilberg (Hamar Bispedømme), Vigdis-Merete Rønning (FGI), Estrid Hessellund (KUI).

- *Målet* med konferansen var
- å gi inspirasjon til dem som kan tenke seg å starte opp vennskapssamarbeid
- å være et møte- og bevisstgjøringssted for dem som har holdt på en stund med slikt arbeid
- å være et sted for utveksling av erfaringer
- å presentere felles nord/sør utfordringer (som å møte hiv&aids, å leve i det flerreligiøse samfunn, å være misjonerende menighet)
- å være et sted hvor vi "synger håp"

Målgruppe

Alle menigheter som har eller tenker på å etablere vennskapskontakt med menigheter i andre deler av verden (både i Den norske kirke og Frikirkene), bispedømmer, kirkesamfunn og organisasjoner (Kirkens Nødhjelp, misjonsorganisasjonene, KFUK-KFUM Global m.fl.).

Vi beregnet deltakerantallet til ca.50. Påmeldingsfrist 15.april 2005.

Markedsføring

I løpet av januar 2005 ble programmet fastlagt og medvirkende spurt. Programmet ble trykt, lagt ut på internett og utsendt primo februar 2005 i menighetssending til Den norske kirke, Frikirkene, SMMs kontaktflate (misjonskonsulentene), KNs regionskonsulenter, bispedømmekontorer o.a.

En annonse ble rykket inn i Vårt Land fredag 8.april.

Påmeldingene kom etter hvert. Ved påmeldingsfristens utløp var 22 påmeldt, i tillegg til 19 medvirkende/komite-medlemmer. Det reelle tall ble 33 + 19=52 deltakere. (41+17=58 i 1998). Herav var 22 representanter for menigheter med vennskapskontakt, 11 konsulenter (bispedømme, misjonsorganisasjon, Kirkens Nødhjelp).

2. Konferansens program og forløp

Fredag 29. april 2005

- Kl.18.00 Ankomst, registrering
Kl.18.30 Velkomst og middag
Kl.19.15 Presentasjon av deltakerne og programprofil.
Kl.19.30 **Åpningsforedrag**
"Vennskap nord/sør i et sør-perspektiv" v/president Thomas Nyiwe, Den evangelisk lutherske kirke i Kamerun
Samtale ledet av *Ingrid Vad Nilsen* (leder av Mellomkirkelig råd).
Kl. 20.45 **Kulturelle og musikalske innslag** v/*Vakoté Yama* og *Jon Einar Hagen*
Kl. 21.25 Presentasjon av lørdagens verksteder (ble flyttet til lørdag morgen).
Kl. 21.30 **Vandring** v/*pilegrimsprest Arne Bakken*. **Gudstjeneste** på Domkirkeodden med ruinen av gamle Hamar domkirke. (*Sindre Eide, Einar Tjelle, Øystein Wang*)

Lørdag 30. april 2005

- Kl. 08.45 **Morgensamling**
Kl. 09.00 **Aktuelle felles nord/sør-utfordringer:**
- "Å leve i et flerreligiøst og flerkulturelt samfunn" v/*Kari Jordheim* (Lovisenberg diakonale høyskole).
- "Hva betyr det å være en misjonerende menighet?" v/*Anne Karin Kristensen* (Det Norske Misjonsselskap).
- "Hiv/aids som utfordring til menigheter i nord og sør" v/*Knut Christiansen* (Kirkens Nødhjelp).
Respons på innleggene fra *president Thomas Nyiwe*.
Kl. 10.45 Kaffe
Kl. 11.30 **Verksteder**. Hver deltaker velger ett verksted.
A. "Hiv/aids som utfordring til menigheter i nord og sør" v/*Knut Christiansen*
B. "Hvordan starte og drive vennsksapsarbeid?" v/*Ole-Bjørn Ileby* (Vennskap Nord-Sør)
C. "Hva betyr det å være en misjonerende menighet?/Å leve i et flerreligiøst samfunn" v/*Kari Jordheim* og *Anne Karin Kristensen*
D. Sang og musikk-workshop: "Syng håp" v/*Øystein Wang, Einar Tjelle* og *Sindre Eide*.
Kl. 13.00 Lunsj

- Kl. 14.15   **Erfaringsutveksling.** Innlegg ved lokale venns­kaps­grupper: Lilleborg (Dnk), Øståsen, Oppegård, (Metodistkirken). Sang ved en familie fra Burma.
Oppsummering av konferansen. Ledet av *Ørnulf Steen* (Norges kristne råd).
Utsendelse
- Kl. 15.45   Slutt

Ansvar for gudstjenestelivet og musikalske innslag:
Øystein Wang, Einar Tjelle og Sindre Eide.

3. Evaluering og oppfølging

Deltakernes evaluering

Av 33 deltakere leverte 24 evalueringsskjemaer i retur. Disse skjemaer viser følgende:

- dobbelt så mange kvinner som menn deltok
- flest i aldersgruppene 36-50 og 51-67
- ingen meldte seg via annonse, 1 via internett, resten gjennom personlig henvendelse og tilsendt program
- formålet med konferansen var ikke klart for alle ved påmeldingen
- viktigste egne mål var: øke egen kunnskap, idé- og erfaringsutveksling, få motivasjon, informasjon, inspirasjon til videre arbeid. Måloppnåelsen scoret gnsn. 4 (på en skala 1-5).
- Foredragene scoret i hovedsak 4 (variasjon fra 3 til 5)
- Verkstedene   -   4 (variasjon fra 3 til 5)
- Gudstjenestelivet: variasjon fra 2 til 5, i hovedsak 3 og 4
- Erfaringsutveksling: variasjon fra 1 til 5, i hovedsak 4
- Det sosiale liv: variasjon fra 1 til 5, i hovedsak 3
- Totalvurdering av konferansen: variasjon fra 2 til 5, i hovedsak 4

Kommentarer:

- Det ble litt for mye preg av å være en inspirasjonssamling og mindre konferanse for å utveksle tips og erfaringer om den daglige venns­kaps­utfordringen
- For tett program fredag
- Følte det ble mer en konferanse om misjon enn om venns­kaps­arbeid
- For liten tid til verksted/dele erfaringer i grupper
- Fredag kveld: burde vært endring i programmet. Ille å kutte samtale etter Thomas Ns foredrag. Burde vært forberedt på vandringen! – eller i alle fall info på forhånd om lengde/påkledning.
- Flott sang og musikk. Fin gudstjeneste i kirkeruinene.
- Bra tidspunkt, men presset program
- Hadde vært fint med mer informasjon ang. vandringen til Hamardomen. Riktig påkledning hadde økt opplevelsen! Ellers var dette veldig bra!
- En diskusjon/samtale etter foredraget til Thomas N. manglet. Det ville ha betydning mye for videre samtale under konferansen.
- Når en først er samlet, hadde det vært fint å få mer tid til sosial input (mer tid – evt. litt planlagte sosiale aktiviteter).

Kommentar fra en av de medvirkende:

- Fine innledninger og interessante problemstillinger. Savnet mer engasjement og "trøkk" fra deltakerne. Sammensatt og vanskelig gruppe, når det gjaldt sosial samhandling. Følte at gruppen på forrige samling i 1998 "levde" mer. Kanskje for mange ressurspersoner som har opplevd for mye og også mistet litt av den første kjærlighet til temaet?

Planleggingskomiteens evaluering:

Praktiske spørsmål

Storhamar kirke var velegnet som konferansested: godt samlingsrom, godt kirkerom, små grupperom i tillegg. Kirketjener og internasjonalt utvalg fungerte som vertskap ved kaffeservering. Bispising fredag kveld og lørdag middag foregikk i nærliggende kjøpesenter (tyrkisk restaurant). Dette ble for tidskrevende og sprengte tidsskjemaet og starten fredag kveld.

Overnatting: Det var deltakernes eget ansvar å ordne med overnatting. To mulige alternativer var angitt på påmeldingsbrosjyren. Medvirkende var booked inn på Rica Hotell, Olsrudssenteret, som vi hadde fått en god avtale med.

Bedre koordinering av skyss til/fra hotellene hadde vært ønskelig.

Bedre kart ønskelig. Hotellene må være angitt på kartet som sendes ut, med antydning av distanse til konferansestedet.

Transport til/fra stasjon: Bjørn Vilberg og Vigdis-Merete Rønning koordinerte dette. Transport til vandringen fredag kveld fungerte dårlig.

Gaver til medvirkende: Hamar-kors til Thomas Nyiwe, Max Havelaar-gaveposer til øvrige medvirkende. OK!

Programmet

- Av 33 deltakere var 22 fra lokalmenigheter, resten var ansatte konsulenter (bispedømme, misjonsorganisasjon, Kirkens Nødhjelp). Dette bidro kanskje til et sprik i forventninger mht programmet. Primær-målgruppen var menighetenes representanter, de ansatte konsulenter var tenkt å ha rekrutterings- og støttefunksjon. Resultat: Det var for få deltakere fra lokalmenigheter, både fra Dnk og Frikirkene. Viktig å finne de rette "rekrutteringspersoner".
- Programmet fredag kveld ble for hektisk og for stresset. Burde ha tenkt mer gruppedynamikk/sammenrystning. Burde ha kuttet ut meditasjonsvandringen på Domkirkeodden. Og som deltakerne bemerket: informasjonen om hva vi skulle ut på var for dårlig.
- Thomas Nyiwes foredrag var veldig bra og skulle ha vært etterfulgt av samtale og refleksjon.
- Gudstjenesten på Domkirkeodden "Bli hos oss! Det lir mot kveld, og dagen heller" ble en fin stund – og roet kanskje de forfrosne, irriterte og stressede deltakerne litt ned. Men det ble for sent på en fredag kveld. En enkel kveldsbønn eller en kortere gudstjeneste på konferansestedet hadde vært å foretrekke.
- Mini-foredragene lørdag formiddag var bra – med god respons fra Kirkepresidenten. Tanken var at både fordypning og erfaringsutveksling skulle skje i de etterfølgende verkstedsgrupper, hvilket også skjedde. 2 grupper var direkte oppfølging av mini-foredragene. 2 verksteder hadde annen karakter. Best besøkt var Ole-Bjørn Ilebys praktiske verksted "Hvordan starte og drive

- vennskapsarbeid" (15) og "Syng-håp"-verkstedet (12). Dette viser noe om hvor viktig praktisk arbeid og ide-utveksling er i denne sammenheng.
- Innslagene fra "Sør" ble mange og synlige: Kirkepresident Nyiwe fra Kamerun, sang- & musikk-innslag v. Vakote Yama (fra Kamerun, bor i Norge) og Jon Einar Hagen, hilsen fra en indisk prest, Kamal Basumatary, på pastoral utvekslingsprogram i Norge (Presteforeningen og Normisjon), utstilling av bilder (Vakote Yama) og Global Info: "Deal with it", sang v. innvandrerfamilie på 10 fra Burma (bor i Hamar), "Syng håp"-sanger fra den verdensvide kirke.
  - Fint å ha leder i Mellomkirkelig råd og generalsekretær i NKR med på hele konferansen.
  - Erfaringsutvekslingen lørdag ettermiddag: kun Lilleborg hadde meldt seg på forhånd. Flere var oppfordret, men uten resultat. Representanten fra Øståsen Metodistkirke tok Ørnulf Steens utfordring på sparket. Først på dette tidspunkt kom den felles samtale i gang.
  - Syng-håp-sangene fungerte fint som intro, inn imellom og etter et programpunkt. Det ble solgt både sangbøker, CD'er (IKO forlag) og materiell fra Kirkens Nødhjelp og KUI (Dnk's nord/sør-informasjon).
  - Evalueringsskjemaet var ikke presist nok. Burde ha hatt spesifikke rubrikker for de enkelte verksteder.

Måloppnåelse: (1-2-3-4-5)

- å gi inspirasjon til dem som kan tenke seg å starte opp vennskapssamarbeid: **3**
- å være et møte- og bevisstgjøringssted for dem som har holdt på en stund med slikt arbeid: **4**
- å være et sted for utveksling av erfaringer: **3**
- å presentere felles nord/sør utfordringer (som å møte hiv&aids, å leve i det flerreligiøse samfunn, å være misjonerende menighet): **5**

Mål som ikke var klart formulert:

- å presentere vennskap nord/sør i et sør-perspektiv: **5**
- å være et sted hvor vi "synger håp": **5**

Oppfølging

I forbindelse med MKRs møte juni 2005 ble det utarbeidet en oversikt over Bispedømmenes vennsapsrelasjoner i Dnk. Hvert bispedømme har ansvar for å kartlegge relasjonene på menighetsplan, hvilket er gjort i noen bispedømmer, ikke alle. Men antallet av relasjoner er økende, også på lokalt plan, spesielt knyttet til misjonsorganisasjonene.

Det bør derfor tilbys ytterligere kontakt, nettverksbygging og veiledning vedr. vennsapsrelasjoner. Det kan med fordel skje regionalt (1-3 bispedømmer sammen, i samarbeid med de lokale økumeniske relasjoner).

Vi anbefaler å satse på slike regionale samlinger fremover, istedenfor en landsdekkende samling som denne – som jo ikke ble veldig landsdekkende (ingen fra Bjørgvin, Stavanger og Sør-Hålogaland bd., 1 ansatt fra Nidaros, 1 ansatt fra Nord-Hålogaland). En samling i året anbefales.

4. Økonomi

Konferansen baserte seg på økonomisk støtte fra NORAD (via FGI og KUI). Deltakerne betalte kr.250,- i deltakeravgift + egen transport og overnatting. Regnskap foreligger (ført av FGI).

5. Annet

Takk til alle som medvirket – og spesiell takk til NMS som tok utfordringen og hentet en ”stemme fra Sør” til Norge i denne spesielle anledning!

01.07.05

På vegne av planleggingskomiteen

Estrid Hessellund
Prosjektleder KUI
Direkte innvalg: + 47 2293 2888

RAPPORTLISTE MKR 2005

Nedenfor oversikt over rapporter til MKR siden sist MKR-møte. Alle rapportene er denne gangen sendt ut til MKRs medlemmer.

- Rapport nr. 22/2005   **Halvor Nordhaug**
Rapport fra møte i kommisjonen "Churches in Dialogue"
(Konferansen av europeiske kirker – KEK) i Cartigny,
Sveits, 28. mai–3. juni 2006
- Rapport nr. 23/2005   **Ingrid Vad Nilsen**
Rapport fra Sjømannskirkens generalforsamling i Bergen
24.-26. juni 2005
- Rapport nr. 24/2005   **Tormod Engelsviken**
An Evaluation of the CWME Mission Conference in
Athens, May 9-16 2005
- Rapport nr. 25/2005   **Erlend Rogne**
Rapport fra møte i Sentralkomitéen i KEK, Aghios
Nikolaos (Kreta, Hellas), 4.-10. juni 2005
- Rapport nr. 26/2005   **Stephanie Dietrich**
Rapport fra Metodistkirkens årskonferanse i Trondheim,
23.-26. juni 2005. "Åpne hjerter, åpne sinn, åpne dører"
- Rapport nr. 27/2005   **Stephanie Dietrich**
Rapport fra den inter-ortodokse konsultasjonen "Christ He
Who Is", Sigtuna 2.-4. juni 2005

Referat fra

SKKB's 8. ordinære rådsmøte. Murmansk 18.-20. mai 2005.

1. Åpning av møtet

Møtet ble åpnet av rådets leder biskop Hans Stiglund, som også ledet møtet. Han ønsket alle deltakere og tolker hjertelig velkommen. Erkebiskop Simon hilste hjertelig velkommen til Murmansk. Delegasjonslederne fra alle de stifter som var til stede, hadde ordet etter tur til innledende rapporter og presentasjoner.

2. Registrering

Følgende deltakere ble registrert med stemmerett:

Per Oskar Kjølaas, Jill Sæterbø, Hans Stiglund, Åke Nordlundh, Niilo Pesonen, Keijo Nissilä, metropolitt Panteleimon, Juhani Itkonen, erkebiskop Simon, fader Dimitri, fader Vadim, Aarre Kuukauppi og Aleksander Volchuk, i alt tretten personer.

Leder konstaterte at over halvparten av medlemmene og begge konfesjonene var til stede, slik at rådet var beslutningsdyktig.

Som styremedlemmer var også Inger Aasa Marklund, fader Mikhail og Jon Birkelund til stede, og som gjester Johan Dalman og Kathryn Teitzel. Alle disse ble innrømmet talerett.

Tolker: Leif Rantala og Alla Shisalova.

3. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Leder viste til at innkalling var sendt ut innen den frist som er bestemt i statuttene. Han gjennomgikk alle punkter i dagsorden.

Biskop Aarre Kuukauppi hadde etteranmeldt en sak:

Behovet for tomt til ny kirke i Murmansk.

I tillegg ble det varslet behov for å drøfte regler for observatører på SKKB's møter.

Innkalling og dagsorden ble deretter godkjent.

4. Valg av sekretær for møtet

Jon Birkelund ble valgt til sekretær.

5. Rapport fra styret

Leder ga ordet til fungerende styreleder, fader Vadim, som gjennomgikk rapporten punkt for punkt og ga rom for spørsmål og kommentarer fra deltakerne.

Ettersom Otto Strand i vinter trakk seg fra styret på grunn av andre oppgaver, har fader Vadim ledet styrets arbeid. Jon Birkelund har deltatt på møtene som uformell vara for Otto Strand. Harald Heiene har forberedt alle dokumentene og Inger Aasa Marklund har hatt ansvar for økonomien. Styrets hovedoppgave har vært å realisere de vedtak som rådet har besluttet.

Kommentarer til de enkelte avsnitt:

5. Kontakt og utveksling.

Under 5.1.1 Deltakelse i årets høytider gjorde metropolitt Panteleimon rede for pilgrimsferden i 2004, som fikk stor omtale i finsk TV. Det planlegges en lignende reise også i år. Biskop Per Oskar Kjølaas tok opp den vanskelige adgangen for besøkende til Boris Gleb fra Norge. Saken bør tas opp på høyt nivå. Erkebiskop Simon meldte om sakte, men sikker framgang i arbeidet med restaurering av den gamle kirka i Petsjenga.

5.1.2 Andre kirkelige kontakter.

Fader Dimitri og Inger Aasa Marklund fortalte om gode erfaringer og gledelige ringvirkninger av barneleirene, som er personlig utviklende og skaper vennskap både mellom barn og ledere. Biskop Per Oskar Kjølaas fortalte fra sitt besøk i Barentsburg, og om utveksling mellom kirkene på Svalbard.

5.2 Miljø

Stiftene har miljøtiltak hver for seg. I Oulu har hver menighet en miljøplan, og de tilsatte i Luleå stift kjører miljøbiler. Keijo Nissilä har vært i Barentsrådet og fikk meget god respons på kirkens engasjement for miljø.

Miljøutfordringer gjelder særlig atomavfall og forvaltningen av fisk og olje i Barentshavet. Åke Nordlundh foreslo at SKKB skulle utvikle kontakten med det sivile Barentsrådet og tilby kirkelig bidrag til deres arbeid. Dette fikk tilslutning fra flere. Leder konkluderte med at styret bør ta ideen inn i sitt arbeid videre.

5.3 Diakoni

Keijo Nissilä viste til at de to länsstyrene i Karelen og Oulu har ansvaret for fremdrift i planene om seminar om narkotikasituasjonen i området.

5.4 Urbefolkninger

Inger Aasa Marklund fortalte at de samiske kirkerådene møttes i Oslo i mars i år. Der ble det sagt at en ønsket samiske kirkedager hvert fjerde år, og gjerne samme sted som i 2004 – i Jokkmokk.

5.5 Undervisning og forskning

Styret ble oppfordret til å arbeide videre med seminarer om ikoner og om liturgi. Det kan være en fordel med et felles seminar. Det bør kanskje avvikles i forbindelse med et rådsmøte. Viktig å velge et sted med god kommunikasjon.

Forelesningene som finske kirkeledere har holdt på presteseminar til Ingermankirken i Petersburg har betydd mye for instituttet.

6. Økonomi

Regnskapet for 2004 viste et underskudd på ca kr 77.000,- som dekkes av årets inntekter.

Konklusjon:

Styrets rapport og regnskap godkjennes. Styret meddeles ansvarsfrihet. Rådet retter en stor takk til styret for godt arbeide.

Sak 6 og 7 er allerede behandlet under sak 5: Rapport fra styret.

Sak 8 tas til behandling under sak 10: Virksomhetsplan 2005-2006.

Sak 9. Medlemsavgift

Medlemsavgift bør fastsettes slik at medlemskapet ikke blir for kostbart for noe stift. Vedtak: Avgiften beholdes uendret, men ethvert stift kan fritt velge å betale mindre dersom prisen blir for høy.

Sak 10. Virksomhetsplan 2005-2006.

Kommentarer til de enkelte avsnitt:

1. Kontakt og utveksling.

Keijo Nissilä orienterte spesielt om kirkedagene for Finlands evangelisk-lutherske kirke som arrangeres hvert annet år, og som denne gang finner sted i Uleåborg i dagene 27.-29.mai. Tema: Fellesskap. SKKB vil delta med innledere til panel om kirkenes ansvar for fred i verden. Særskilt fest som markering av kirkens 850 års jubileum. Dessuten byjubileum – 400 år. 30.000 deltakere. 180 aktiviteter.

Metropolitt Panteleimon inviterte til festgudstjeneste og 25 års jubileumsfest for Uleåborg stift av den finsk-ortodokse kirke.

Erkebiskop Simon orienterte om bispedømmets 10-årsjubileum

Biskop Per Oskar Kjølås pekte på behovet for gjensidige besøk mellom stiftene, i tillegg til rådsmøtene.

2. Miljø.

Rådet drøftet nærmere hvordan SKKB bør opptre for å utvikle en arbeidsmulighet innenfor det politiske Barentssamarbeidet. Også våre egne arrangementer bør preges av miljøtenkning. I Norge kan det komme et eget, offentlig Barentsinstitutt i Kirkenes, et sted for utdanning, forskning og seminarer.

Biskopene Per Oskar Kjølås og Hans Stiglund vil delta som SKKB-observatører i Barents regionalråd og ministermøte i Harstad 9. og 10. november.

Det bør vurderes å lansere miljø som tema i neste års jubileumsmøte.

3. Diakoni/sosialt arbeide.

Viktig med samarbeid over landegrenser og kirkegrenser. Miljø er for mange et diakonalt spørsmål. En kan tenke seg to nivåer for samarbeid: Enten for hele Barentsområdet, eller mellom to eller tre stifter. Det vil være viktig i første omgang å gå bredt ut tematisk for et seminar hvor alle stifter deltar. Styret bør arbeide videre med dette.

4. Urbefolkninger.

Samiske miljøer har forventninger til oss som felles arena også for samene. Rådet ser det som viktig å ivareta denne funksjonen.. Rådet ønsker at styret holder nær kontakt videre om samiske kirkedager og opptrer aktivt i forhold til seminar om samisk salmesang og vitenskapelig konferanse om dette tema (Nordhymn).

5. Undervisning og forskning.

Rådet har meget gode resultater fra tidligere seminarer for søndagsskolelærere. Styret bes arbeide med å finne vertskapsstift for nytt seminar i 2006 eller 2007. Kartlegging av kirkelige utdanningsinstitusjoner bør komme i gang. Musikkhøyskolen i Piteå har spredt sin undervisning over hele Barentsregionen, det gir bredere faglig kompetanse. Ny utdanning for teologer i Murmansk bispedømme, de ønsker utveksling og samarbeid. Rådet forventer stor interesse i alle fagmiljøer, og ønsker å tilby oversikt over institusjoner og å arrangere en møteplass hvor skoler, professorer, lærere og studenter kan få muligheter til å bli kjent med hverandre og selv utvikle samarbeid og utveksling

B. Arbeid med rådsmøte og jubileum.

Rådet vil legge neste års rådsmøte med jubileum til Tromsø i dagene 4.-8. oktober 2006. Inntil videre satte en også av dagene 13.-17. september som reserve. Endelig avklaring forventes om kort tid.

Biskop Per Oskar Kjølaas utfordret stiftene til å komme med kulturelle innslag: Kor, musikk, foredrag. Rådet bør avklare med Nord-Hålogaland om budsjett og utgiftsfordeling.

C. Samarbeid med Barentsrådet og Barents regionråd.

Det vises til kommentarer ved behandlingen av styrets rapport.

E. Andre eksempler på kirkelig samarbeide

Det vises til kommentarene under behandlingen av styrets rapport.

Konklusjon:

Virksomhetsplanen vedtas med de endringer som fremkom under drøftelsen.

11. Budsjett 2005 – 2006

Inger Aasa Marklund viste til regnskapsarket og tok for seg budsjettkommentarene derfra. Rådet gir styret fullmakt til å disponere innenfor den foreliggende økonomiramme på kr 148.000 til de aktiviteter som inngår i virksomhetsplanen. Når det gjelder jubileet vil styret samarbeide med Nord-Hålogaland stift.

12. Valg av rådets leder og nestleder

Dette valget finner sted hvert annet år, neste gang i 2006. Leder oppfordret medlemmene til å tenke igjennom om hva som kan være hensiktsmessig arbeidsperiode. Prinsippet om rotasjon kan tilsi at muligheten for gjenvalg blir begrenset.

13. Valg av styremedlemmer

Følgende tre medlemmers valgperiode er over:

Keijo Nissilä, Inger Aasa Marklund og fader Vadim.

Alle tre ble gjenvalgt for en ny periode på to år.

Suppleringsvalg etter at Otto Strand er gått ut:

Jon Birkelund ble valgt for den gjenværende del av hans valgperiode, som er ett år.

14. Valg av leder og nestleder i styret

Inger Aasa Marklund ble valgt til ny leder. Fader Vadim gjenvalgt som nestleder.

15. SKKB's 10 års jubileum

Det vises til punkt B i virksomhetsplanen.

Styret ble også oppfordret til å lage en oversikt over SKKB's virksomhet i de ti årene som har gått, ikke en bok, men en kort rapport som kan brukes offentlig.

16. Tid og sted for rådsmøtene i 2006 og 2007

Når det gjelder 2006 vises det til punkt B i virksomhetsplanen.

Tidligere rådsmøter har vært holdt slik: 1996 Alta, 1997 Luleå. 1998 Murmansk, 1999 Kemi, 2000 Svanhovd Kirkenes, 2001 Arkangelsk, 2002 Haparanda, 2003 Petrosavodsk, 2004 Oulu, nå i Murmansk og neste år i Tromsø.

Styret ble bedt om å undersøke hvorvidt St Petersburg (Ingermannkirken) eller Arkangelsk (russisk-ortodoks kirke) kan være vertskap i 2007.

Styret får fullmakt til endelig beslutning om stedsvalget.

Tidspunkt må vurderes av vertskap og styret, rådet tenderer mot mai (unngå 1. og 17. mai).

17. Øvrige saker

1. Ingermannkirkens behov for kirketomt i Murmansk. Biskop Aari Kuugappi redegjorde for saken. Aleksander Volchuk fortalte om kirkens virksomhet i regionen.

Det ble uttrykt usikkerhet om hvorvidt denne saken var innenfor rammen av SKKB's saksområder i henhold til statuttene. Saken ble derfor trukket uten realitetsbehandling.

2. Observatører på rådsmøtene.

Styret ble oppfordret til å lage et forslag til regler for observatører under rådets møter, hvor man tar med seg de synspunkter som ble gitt under drøftelsen på møtet. Forslaget legges fram for rådet til neste møte. Det kan vurderes om reglene bør foreligge som en del av statuttene.

18. Avslutning

Leder avsluttet møtet med et bibelvers og bønn. Takk til Gud som har velsignet disse dagene for oss. Takk til erkebiskop Simon for stor gjestfrihet og til alle for aktiv deltakelse og åpenhet.

Virksomhetsplan 2005-2006

for Samarbeidsrådet for Kristne Kirker i Barentsregionen – SKKB

Mål for virksomheten:

- fremme forståelse for kirkelig samarbeid innen Barentsregionen
- fremme kontakt og fellesskap mellom kirkene i regionen på forskjellige nivå
- ha et kontaktorgan for regionens kirker, der en kan informere om og drøfte saker som har felles interesse
- ha et forum for felles interesseområder i samvirke med andre.

A. Virksomhet innenfor de 5 prioriterte områder

1. Kontakt og utveksling (deltakelse i høytider)

2005:

Kirkedager for Finlands Ev.-Luth. Kirke i Uleåborg, 27. – 29. mai 2005.

Samarbeidsrådet for kristne kirker i Barentsregionen er blitt invitert til - og vil medvirke under de Allmenne kirkedager for Finlands Ev.-Luth. Kirke i Uleåborg 27.-29.5.2005. Den finske kirke er 850 år og vil feire med en særskilt fest under kirkedagene. Samtidig fyller Uleåborg by 400 år. En regner med 30.000 deltakere.

Seminar fredag 27. kl. 16 – 18 om kirkenes ansvar for fred i verden. Generalsekretær i KV, Sami Kobia vil delta. Panelform som ved høringen under KEKs generalforsamling i Trondheim. 2-3 innledende foredrag på 10 – 15 minutter ved erkebiskop Simon, biskop Tixon, biskop Per Oskar Kjølaas og Inger Aasa-Marklund.

Høymesse søndag 29. kl. 10 i St Lukas' kapell ved Biskop Hans Stiglund, leder i SKKB.

Uleåborg stift av Den finsk-ortodokse kirke fyller 25 år. Metropolitt Panteleimon innbyr til festgudstjeneste 29. mai kl 10 i den ortodokse kirken og til jubileumsfest kl 13.

Boris Gleb 6. august, 2005. Erkebiskop Simon innbyr til å feire gudstjeneste sammen i Boris Gleb 6. August, 2005, med deltakelse fra hele Barentsregionen.

Neiden, 28. august, 2005. Siste søndag i august, 28. august 2005, innbyr Den finsk-ortodokse kirke til en ortodoks gudstjeneste i Neiden med deltakelse fra hele Barentsregionen.

10-årsjubileum for Murmansk og Mončegorsk bispedømme 27. desember 2005.

Offisielle gjensidige besøk mellom biskoper/stifter i Barentsregionen

Det vil være ønskelig med gjensidige besøk mellom stiftene direkte, i tillegg til rådsmøtene.

2006:

Påskefeiring i Murmansk 2006. Erkebiskop Simon innbyr til å feire påske i Murmansk. Luleå stift organiserer en samnordisk buss til påskefeiring i Murmansk 19. – 23. april 2006.

Boris Gleb 6. august, 2006. Erkebiskop Simon innbyr til å feire gudstjeneste sammen i Boris Gleb 6. August, 2006.

Neiden, 27 august, 2006. Siste søndag i august, 27. august 2006 innbyr Den finsk-ortodokse kirke til en ortodoks gudstjeneste i Neiden med deltakelse fra hele Barentsregionen.

2. Miljø

Rådet vil utvikle forholdet til det politiske Barentssamarbeidet og tilby kompetanse fra kirkelig ståsted i seminarer og lignende, hvor dette kan være aktuelt.

SKKB's egne arrangementer bør være preget av miljøtenkning.

Biskopene Per Oskar Kjølaas og Hans Stiglund vil delta som observatører på møter i Barents regionalråd og ministermøte i Harstad 9. og 10. november.

Styret oppfordres til å vurdere miljø som tema i jubileumsmøtet neste år.

3. Diakoni/sosialt arbeide

Seminar om narkotikasituasjonen i Nord-Finland og Den karelske republikk. Keijo Nissilä holder kontakt med Länsstyrelsen i Uleåborg om et samvirke om et framtidig seminar.

Seminar om diakoni

Rådet ber styret arbeide med å få til et seminar om diakoni. Seminaret bør samle representanter for diakonforeninger, enkeltpersoner og institusjoner. Nord-Norges Diakonistiftelse og Rassvet kan være aktuelle samarbeidspartnere.

Undersøkelser og planlegging bør starte i år, hvis vi skal få til et seminar i 2007.

4. Urbefolkninger

Er **de samiske kirkedagene** starten på en ny tradisjon? Viktig at erfaringene blir tatt vare for å organisere på nytt. Ulike land, tradisjoner og sameråd samarbeidet for første gang.

Samiske miljøer har forventninger til SKKB som felles arena også for samene. SKKB ser det som viktig å ivareta denne funksjonen. Rådet ønsker at styret holder nær kontakt videre om samiske kirkedager, og opptreer aktivt i forhold til seminar om samisk salmesang og vitenskapelig konferanse om dette tema (Nordhymn).

SKKB kan bidra til en bredere deltakelse fra spesielt Russland til en slik konferanse.

5. Undervisning og forskning

Seminar for søndagsskolelærere / barne- og ungdomsarbeidere.

Styret bes om å arbeide med å finne vertskapsstift for et nytt seminar for søndagsskolelærere / barne- og ungdomsarbeidere i 2006 eller 2007.

Kartlegging av kirkelige utdanningsinstitusjoner i bispedømmene bør komme i gang.

Rådet forventer stor interesse i alle fagmiljøer, og ønsker å tilby oversikt over institusjoner og å arrangere en møteplass hvor skoler, professorer, lærere og studenter kan få muligheter til å bli kjent med hverandre og selv utvikle samarbeid og utveksling

Nordhymns planer om konferanse om utviklingen av samiske salmebøker og den samiske salmesangtradisjon er interessant, og vi bør bidra aktivt til deltakelse fra hele regionen.

B. Arbeid med rådsmøte og jubileum

2006:

Planlegging av rådsmøte i Tromsø og SKKBs 10 års jubileum, 2006.

SKKB fyller 10 år den 6. oktober 2006.

Rådet satser på at møtet i Tromsø finner sted i dagene 4. – 8. oktober 2006.

Stiftene utfordres til å komme med kulturelle innslag.

C. Samarbeid med Barentsrådet og Barents Regionråd

Rådet vil følge opp sin observatørstatus. Biskopene Per Oskar Kjølaas og Hans Stiglund vil være til stede under møtet i Barents regionråd og ministermøte i Harstad 9. og 10. november.

D. Andre mulige SKKB tiltak:

- Liturgiarbeidet er interessant og bør fortsette.
- Ikonseminar
- Arbeid med utvidelse av kartet for veikirker i Norden til de russiske nordområder.
- Pilgrimsturer
- Nytt engelskkurs om økonomien og personressurser gir rom for det.

E. Annet kirkelig samarbeide i Barentsregionen 2005 - 2006:

Sommerleire for russiske og svenske barn blir organisert av Luleå stift i samarbeid med Murmansk og Mončegorsk bispedømme juli 2005 og juli 2006 (Samvirke mellom Murmansk & Mončegorsk bispedømme og Luleå stift).

Det vil fortsatt være tett kontakt mellom Ingermanlands lutherske kirke og Uleåborg stift med utveksling av erfaringer og med praktisk samarbeid.

Vedtatt på rådsmøte i Murmansk mai 2005.

29.05.05 JB

Rapport nr. 26/05

Dok. 04/361.2

Arkiv: 512.22

Rapport fra Metodistkirkens årskonferanse i Trondheim, 23.-26. juni 2005**"Åpne hjerter, åpne sinn, åpne dører"**

v/ rådgiver Stephanie Dietrich, Mellomkirkelig råd

Bakgrunn:

Undertegnede var med på konferansen som Den norske kirkes representant fra sentralkirkelig hold. I tillegg deltok domprosten i Nidaros, Knut Andresen, under deler av møtet, ved åpningsseremonien og ved avslutningen.

Litt om årskonferansen:

Konferansen fant sted i Metodistkirken i Trondheim. Som Den norske kirkes offisielle delegat til årskonferansen hadde jeg både tale- og forslagsrett under konferansen, samt sete i den såkalte "pastorale sesjonen", der bare kirkens ordinerte medlemmer har adgang.

(For øvrig forhandles alt som har med personalsaker, oppfølging av enkeltprester/diakoner og adgang til ordinasjon under denne sesjonen, hvilket nok var ganske uvant for undertegnede, men visstnok er vanlig praksis i alle metodistkirker.)

Vedlagt følger en kopi av tilsynsmennenes fellesrapport til årskonferansen og et utdrag fra biskopenes budskap til sentralkonferansen 2005. Begge disse to rapportene gir et godt inntrykk av den aktuelle situasjonen i Metodistkirken i Norge og Norden i dag.

En av deltagerne sa at han var redd for at årskonferansen ville likne på en gravferd for Metodistkirken i Norge. Kirkesamfunnet har hatt en jevn nedgang i antall medlemmer, og menigheter er blitt lagt ned.

Generaldebatten og samtalene de påfølgende dagene viste ingen gravferdsstemning:

Nedgangen oppleves ikke bare som nedslående, men blir til en konkret utfordring til en snuoperasjon for kirkesamfunnet. Årskonferansen var preget av en slik oppbruddsstemning og stolthet over sin egen metodistiske arv. Man prøver å finne nye veier gjennom forskjellige metoder, alt fra "naturlig kirkevekst", cellegrupper i menighetene, Alphakurs, Emmausvandring, barne- og ungdomsarbeid, satsing på konfirmantprosjekter og kreativ nytenkning på bakgrunn av analysen av menighetenes arbeid.

Et ledd i denne prosessen ser også ut til å være en konfesjonell selvbesinnelse. Hva betyr det å være metodist, hva er spesielt for troen og engasjementet? I denne sammenhengen ble det sagt nokså ofte at man var stolt over å være metodister.

I følge konferansens deltagere var denne stemningen noe helt nytt på årskonferansen - som de siste årene skal ha vært preget av en nokså nedslående stemning. Som representant "utenfra" fra majoritetskirken Den norske kirke, opplevde jeg dette pågangsmotet som inspirerende og på ingen måte som uttrykk for en antiøkumenisk holdning. Med andre ord: Det positive engasjementet for å blåse nytt liv i Metodistkirken i Norge er ikke et engasjement *mot* noe, men først og fremst *for* noe – ens eget kirkesamfunn.

Ellers var det slående for meg i hvor stor grad Metodistkirken er preget av et sosialetisk engasjement, både nasjonalt og internasjonalt, som gjennomsyret hele konferansen.

Dette tydelige sosialetiske engasjementet fører blant annet til at arbeidet som skjer gjennom Metodistkirkens egne diakonale institusjoner (for eksempel Betanien i Bergen og Oslo) er en

integreert del av kirkens liv og Metodistkirkens selvforståelse. Videre var det stort fokus på **kirkens internasjonale identitet, både når det gjelder diakoni, misjon og kirkestruktur.**

Under årskonferansen drøftet man også **sammenslåingen mellom Norges kristne råd og Frikirkerådet.** Konferansen etterlot ingen tvil om at man ønsket å støtte opprettelsen av det nye felleskirkelige rådet i Norge, selv om noen kirkesamfunn da muligens ville velge å stå utenfor dette nye rådet. Videre ga man sin støtte til å ta navnet "Norges kristne råd" på det nye rådet. Saken utløste ingen stor debatt, og forslaget ble enstemmig vedtatt.

Trosopplæringsmidlene som Metodistkirken mottar, muliggjør ingen storstilt satsing. Derfor valgte man å kanalisere midlene samlet inn til produksjonen av et nytt konfirmantopplegg med navnet "STUP". Opplegget inneholder både en konfirmantbok, lærerveiledning og en nettside. Tenkningen bak er at undervisningen blir så bra som læreren - derfor må man gi konfirmantlærerne optimal støtte gjennom et bra opplegg. Opplegget vil trolig også kunne brukes i Den norske kirkes kontekst.

Under uformelle samtaler kom det blant annet frem følgende forslag når det gjelder samarbeidet mellom våre kirkesamfunn:

Det er ønskelig med en større satsing på lokale fellestiltak når det gjelder **trosopplæring.** Trosopplæring bør kunne skje i samarbeid mellom Den norske kirkes menigheter og Metodistkirkens menigheter mange plasser, og det er ønskelig med flere prosjekter som satser lokaløkumenisk.

Vi bør ha et **fast årlig møtepunkt mellom kirkesamfunnene,** ikke bare på lederplan, men **også på sekretariatsplan,** for å orientere hverandre om "det løpende arbeid".

Det er ønskelig med **felles drøftinger av samtaledokumentet mellom Metodistkirken og Baptistkirken.**

Fra Metodistkirken ble det gitt uttrykk for at man ønsket å samarbeide når det gjelder **informasjon og representasjon i internasjonale fora** der vi begge er medlemmer, slik som Leuenberg-kirkefellesskapet (CPCE). På grunn av Metodistkirkens struktur (en felles biskop for hele Norden og Baltikum) er det ikke alltid like lett å kanalisere relevant informasjon til dem det angår.

Metodistene ga uttrykk for at de var takknemlige for Den norske kirkes tilstedeværelse og deltakelse under mesteparten av årskonferansen, og for meg personlig var det både nyttig, lærerikt og hyggelig å delta ved denne årskonferansen.

Stephanie Dietrich, 14.7.2005

Hilsen til Metodistkirkens årskonferanse under åpningsseremonien torsdag 23.6.2005

Kjære søstre og brødre i Metodistkirken,
mine damer og herrer.

På vegne av Den norske kirke har jeg gleden av å overbringe en offisiell hilsen til dere, og ønske til lykke med årskonferansen.

Siden avtalen Nådens Fellesskap har blitt undertegnet, har forholdet mellom våre kirkesamfunn blitt ytterligere fordypet. Avtalen har muliggjort en rekke samarbeidstiltak og utveksling på lokalt og nasjonalt plan. Samtidig ser vi at det fortsatt ligger et potensial i flere lokale samarbeidstiltak. Det vi i hvert fall mener å se er et mentalitetsskifte: Det er blitt en selvfølge at vi har en forpliktende og gjensidig avtale om et utvidet kirkefellesskap mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke, og det stilles ikke lenger spørsmål ved det at vi deler den samme troen, og anerkjenner hverandres kirker fullt og helt som Jesu Kristi kirker.

Et godt eksempel på samarbeidet var besøket til generalsekretæren i Kirkenes verdensråd, Sam Kobia, til Den norske kirke i mars i år. Den felles festgudstjenesten under hans besøk i 1. Metodiskirke på Grünerløkka ble en stor opplevelse for mange. Vi fra Den norske kirke fikk oppleve et svært godt samarbeid og en deilig gjestfrihet, åpenhet og romslighet, både fra menigheten lokalt, og fra den sentrale ledelsen i Metodistkirken – som ga mersmak når det gjelder økumenisk samarbeid på alle plan, fra lokal kirkevirkelighet til lederplanet.

Metodistkirken var en aktiv aktør og partner ved opprettelsen av Norges kristne råd. Vi i Den norske kirke er glade for at vi fortsatt står sammen om at Norges kristne råd skal være et viktig organ i arbeidet for kristen enhet i Norge. Vi regner med at dette felles arbeidet blir videreført, også etter utvidelsen av Norges kristne råd og sammenslåingen med Frikirkerådet.

Vi har med stor interesse mottatt, lest og studert utkastet til samtaledokument og avtale mellom Metodistkirken og Baptistsamfunnet. Vi er takknemlige for dialogen med dere i dette viktige spørsmålet om kirkelig fellesskap i Norge, og ser frem til å få følge med i den videre prosessen.

Det gode forholdet mellom metodister og lutheranere består både nasjonalt og internasjonalt. Begge er vi medlem av Leuenberg kirkefellesskapet (CPCE), og for tiden arbeides det for at metodistene kan slutte seg til Felleserklæringen om rettferdiggjørelsen mellom LVFs medlemskirker og Den romersk-katolske kirken. Vi fra Den norske kirkes side er svært glade for denne utviklingen. Dette bekrefter fellesskapet mellom våre kirkefamilier, og gir håp for et enda mer tydelig samarbeid på alle plan på basis av vårt fellesskap i troen på den treenige Gud.

Jeg er mor til to små barn, lillesøster på 3 år og storebror på 4 ½. Til vår egen og storebrors overraskelse har lillesøster ofte kommet vel så langt, om ikke lengre, enn storebror. Om ikke i størrelse, så i hvert fall i oppfinnsomhet og pågangsmot. Kanskje kan vi i Den norske kirke ha noe av den samme opplevelsen i forhold til dere, som størrelsesmessig nok mer er en lillesøster. Når vi for eksempel skulle arbeide med embetsforståelsen før fjorårets Kirkemøte og spørsmålet om forståelsen av diakontjenesten, var det bare å rette blikket mot Metodistkirken - for dere hadde jo allerede klart å rydde opp i akkurat dette spørsmålet.

Takk for at vi, også ved denne anledningen som årskonferansen er, får være med å løfte blikket over til vår store lillesøster og la oss utfordre og berike av et kirkesamfunn som har som sitt motto "Åpne hjerter, åpne sinn og åpne dører!"

Stephanie Dietrich, 23.6.2005

Vedlegg:

Tilsynsmennenes fellesrapport til årskonferansen i Trondheim 2005

Visjon og målsetting for Metodistkirken i Nord-Europa: Utdrag fra biskopenes budskap til Sentralkonferansen i Moskva 2005

TILSYNSMENNENES FELLESRAPPORT TIL ÅRSKONFERANSEN I TRONDHEIM 2005

Åpne hjerter. Åpne sinn. Åpne dører.

I USA profileres nå kirken vår i en stor mediasatsing med de tre begrepene "Åpne hjerter – åpne sinn – åpne dører". Det hele startet med en spørreundersøkelse, der man spurte et tilfeldig utvalg amerikanere om hva de ønsket skulle kjennetegne den kirken de ville oppsøke. Undersøkelsen konkluderte med et ønske om en kirke der medlemmene var preget av åpne hjerter, åpne sinn og åpne dører. Nå pågår en profileringskampanje der det understrekes: "Om du leter etter noe å tro på, så er våre hjerter, våre sinn og våre dører åpne."

Vi antar at virkeligheten ikke er så annerledes her, og derfor henger vi oss frimodig på det motto som kirken vår i USA har kommet fram til.

Åpne hjerter sier noe om hjerter som er i stand til å føle og bry seg. En person med et lukket hjerte vil oppleves kald og følelsesløs. Slik ønsker vi ikke å være. Vi vil at kirken vår skal bestå av mennesker som reagerer med følelse på det som skjer rundt dem. Hjerter som er varme. Hjerter som banker for andre. Dette er åpne hjerter som ikke har nok med seg selv og sine egne interesser.

Åpne sinn forteller om kristne som ikke er fastlåst i egne meninger og oppfatninger. Vi ønsker en kirke bestående av mennesker som vet hvem de tror på og hva de håper på, og som samtidig er i stand til erkjenne og akseptere at andre tror og håper annerledes. Det åpne sinn sier noe om at det ikke er den menneskelige forstand som rår. Gud er større enn alle våre tanker, og om vi gir Gud rom i sinn som åpner seg mot ham, kan store ting skje. Det gjelder i våre egne sinn, og hos dem vi møter på vår vei. Et menneske på leting skal kjenne seg velkommen i kirken med sitt åpne sinn og ikke for raskt bli avkrevd de kjente og trygge svar på alle spørsmål.

Åpne dører forteller at de som er innenfor dørene ikke er redde for det som finnes på utsiden av dørene. Å være kirke handler ikke om å komme seg i trygghet og lukke døren etter seg. Vi ønsker at de menneskene som utgjør kirken vår har en klar oppfatning av kirken er til for samfunnet den befinner seg i. Kirkeordningen understreker dette ved å si at så lenge kirken har en klar oppfatning av sitt oppdrag, kan den være virkelig levende.

Åpne hjerter. Åpne sinn. Åpne dører. Dette ønsker vi skal kjennetegne de menneskene som utgjør Metodistkirken i Norge.

Tilbakegang –men allikevel håpstegn

I "Vårt Land" kunne vi for et par uker siden lese om "Frikirke-Norge i motbakke":
"Tallet på medlemmer viser tilbakegang for flere av de største frikirkelige samfunnene. Verst er situasjonen for Metodistkirken, som har mistet hvert femte medlem de siste 15 årene"
(06.06.05).

Dette er naturligvis en situasjon som ikke har vært ukjent for oss. Både i konferanselegleders og tilsynsmennenes rapport til Årskonferansen de senere årene har dette vært påpekt flere ganger. Vi vet at flere av våre menigheter sliter tungt, og at det kan synes vanskelig å unngå en avvikling om ikke det skjer en radikal forandring. Her bør nevnes at Jevnaker hadde sin siste ordinære gudstjeneste søndag 12.juni. I september vil avviklingen av menigheten og avviglingen av kirken bli markert. Vi takker Gud for alle som er blitt frelst, bevart og velsignet gjennom virksomheten på Jevnaker, og ber for de av våre medlemmer som har måttet ta dette vanskelige valget.

Det er heller ikke vanskelig å peke på enkelte årsaker til tilbakegangen, som at vekkelsesgenerasjonen fra mellomkrigsårene er i ferd med å dø ut. Hovedproblemet er imidlertid at vi i denne perioden i for liten grad har lyktes med å vinne nye mennesker for Kristus og kirken.

I Styringsprinsippene som ble lagt fram for Årskonferansen 2004 heter det: "Vi tror at Gud fortsatt vil bruke Metodistkirken i sin plan for lokalsamfunnene, landet vårt og verden for øvrig". Denne "trobekjennelsen" vil vi holde fast ved og arbeide etter. Når vi neste år kan feire 150 år siden første metodistmenigheten ble grunnlagt i Norge, så vil vi gjøre det med håp og optimisme.

For det er flere håpstejn – også om vi leser statistikk:

- Nedgangen i det totale antallet medlemmer er lavere i 2004 enn på mange år (10 mot 136 i 2003)
- 16 av menighetene hadde i 2004 en økning i antall opptatte medlemmer (2003: 9)
- 14 menigheter rapporterer om økt gudstjenesteframmøte, mens for 10 er tallet uendret.

Vi ser også andre håpstejn: Flere av våre menigheter har tatt sin andre menighetsprofil gjennom Naturlig Kirkevekst, og fått bekreftet at de er i en positiv utvikling. Alpha-kursene har gitt menighetene nye kontakter og også nye medlemmer, mens Emmaus har betydd mye for lederutviklingen. Dette er redskaper Årskonferansen har vedtatt å oppmuntre våre menigheter til å gjøre seg nytte av. "Åpen kirke" og Sinnsrogudstjenester knyttet til Recovery-arbeidet har også utviklet noen menigheters kontaktflate. Vi ser menigheter som satser og våger å tenke nytt, hvor det er ny begeistring og tro, og hvor det oppleves at nye mennesker kommer til kirken. I denne prosessen er Styringsprinsippenes fokus på lederutvikling, og DER's og MU's arbeid med dette, nødvendig og viktig. Alt dette gir håp og inspirasjon, sammen med fornyet tro og optimisme.

Menighetsutvikling

I forbindelse med hovedstyrets arbeid med styringsprinsipper, har vi også utarbeidet egne styringsprinsipper for kabinettets arbeid. Her fokuserer vi på og forplikter oss til å arbeide i forhold til fellesskap, lederskap og menighetsutvikling.

På tross av håpstejn er utfordringene fortsatt mange: Hvordan kan vi komme videre og nå lenger? Hvordan kan vi forsterke den positive utviklingen som skjer mange steder? Hvordan kan vi bedre nå barn og unge gjennom vår virksomhet? Hvordan kan vi oppmuntre unge til tjeneste som prest i Metodistkirken? (I løpet av de neste 5 årene vil 6 av våre menighetsprester nå pensjonsalder. Om vi ikke får nye prester i løpet av denne perioden, vil vi stå overfor en prestemangel som skaper helt nye utfordringer med hensyn til betjening av menighetene.)

Det viktigste er selvfølgelig at vi lar misjonsoppdraget forbli hovedfokus: Å bringe evangeliet ut og vinne nye mennesker for Jesus. Vi må aldri tillate at økonomi, organisasjonsformer og lignende får denne plassen. "Kirkens oppgave er å gjøre mennesker til Jesu Kristi disipler ved å forkynne de gode nyheter om Guds nåde" (BoD § 121).

Som kabinett ønsker vi å prioritere arbeidet med menighetsutvikling. Vi vil ved våre besøk i menighetene fokusere på gudstjenesteutvikling/-fornyelse, oppmuntre til å starte nye aktiviteter for å nå mennesker utenfor menigheten, oppmuntre til nysatsing og nyplanting, hjelpe menighetene til å foreta strategiske valg, og selv være målrettet i bruken av felleskassetilskuddet og ekspansjonsmidlene. Satsing på Naturlig Kirkevekst, Alpha-kurs og Emmaus er nyttige redskaper i denne forbindelse.

Vår Sentralkonferanse vedtok tidligere å oppmuntre menighetene til å starte en ny aktivitet for å nå mennesker utenfor forsamlingen. Hvordan skal vi ellers kunne oppfylle misjonsbefalingen? Vi tror våre menigheter må våge, med oppriktighet og ærlighet, å stille seg følgende spørsmål: Er vi innadvendt eller utadvendt i vår strategi og virksomhet?

Voksende kirker har et utadvendt fokus på å tjene andre. Kirker i tilbakegang har mistet sitt opprinnelige fokus på oppdraget og gradvis blitt mer og mer innadvendte. Forskjellen ligger i tenkningen: Er utgangspunktet for det vi gjør våre egne behov, verdier og mål, eller er utgangspunktet behovene, håpene og drømmene til de vi er satt til å tjene? Jesus sa: "Menneskesønnen er ikke kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv som løsepenge for mange" (Mark.10.45). Som Jesu Kristi etterfølgere må vårt fokus være det samme.

Dette må gjenspeiles gjennom en målrettet satsing overfor barn og unge, en videreutvikling av inspirerende gudstjenester som kommuniserer med kirkeuvante, en nytenkning for å skape møteplasser mellom menigheten og samfunnet rundt oss, og etablering av livsnære grupper der vi kan dele troen med hverandre.

Fokus på unge mennesker

Biskopenes hilsen til Sentralkonferansen i februar oppmuntret til innsats på flere områder. Vi har berørt noe av dette i det vi har skrevet, og stikkord kan nevnes: være til for andre, diakoni og lederskap. Her vil vi løfte fram biskopenes fokus på unge.

Biskopshilsenen viser til en dansk rapport som sier at unge mennesker vil ha en konkret tro. De vil vite hvordan de skal be og praktisere sin tro. Dette gir den voksne delen av kirken en stor utfordring i å være gode forbilder og veiledere.

Da er det urovekkende at det ikke alltid er lett å få ledere til å være med de unge på leir. Vi vil oppfordre til å være positive til de forespørsler som kommer fra MU når de spør om deltagelse i leirteam. Vi har de senere årene opplevd økende tilstrømming til leirene for de unge, og mulighetene som ligger i dette må vi ta vare på.

Det er viktig å satse på unge ledere. Dette er et satsingsområde for MU, og de trenger å kjenne at de har hele kirken bak seg i dette. Når det kommer til stykket, er det de unge selv som best kan kommunisere med andre unge. En god blanding av unge og godt voksne ledere bør legge til rette for gode leirteam.

Men de unge er ikke bare på leir. De er også en del av menighetene våre og Årskonferansen. De bør derfor gis muligheter i disse sammenhenger. Biskopshilsenen anbefaler nominasjonskomiteene å se etter unge kandidater slik Kirkeordningen legger til rette for.

Det ble lagt merke til at Sentralkirken i Oslo lot to av sine unge lede den tradisjonsrike nasjonalfesten 17.mai. Med god forberedelse og oppbacking lar dette seg gjøre. Og rapportene sier de greide seg utmerket!

En levende kirke består av både unge og eldre. Det er heldigvis ikke slik at vi må velge enten den ene eller andre aldersgruppen. Vi ønsker et godt samspill generasjonene i mellom. For at dette skal skje, krever det noe av alle involverte. Denne gangen ønsker vi særlig å understreke at vi som er en del av den etablerte del av menighet og kirke må gi rom for de unge, samtidig som vi gir dem mulighet til å støtte seg til gode forbilder og veiledere på troens vei.

Enhet og forsoning i fellesskapet

I dokumentet "In Search of Unity" – "I søken etter enhet" - (Utarbeidet i en dialog om teologisk mangfold innenfor Metodistkirken 1997/98) heter det: *"Kirkens enhet er en gave fra Gud, gitt oss gjennom Den Hellige Ånd. Den er en dyrebar skatt som bærer store frukter, ikke minst ved å styrke vårt vitnesbyrd om Kristus for verden. Ved å gi oss enhet har Den Hellige Ånd skapt i oss en vilje til selv å søke den. Derfor deler vi alle et ønske om å være forent i sannhet, kjærlighet og rettferdighet, med en gjensidig hengivenhet og omsorg for hverandre, og med en felles forpliktelse til å arbeide oss gjennom de tingene som splitter og skaper uenighet blant oss. Dette ønsket er en gave fra Den Hellige Ånd som vi verner om og gleder oss over."*

En menighet er et mangfoldig fellesskap med en mangfoldighet av gaver som Den Hellige Ånd så rikt har utrustet oss med. Dette er en rikdom vi skal glede oss over og som skaper kreativitet. Likevel opplever vi iblant at menigheter av ulike årsaker opplever uenighet, strid og vonde hendelser, som skaper sår og tapper for energi.

Det er i seg selv verken unormalt eller truende med meningsbrytninger og uenighet om dette skjer i en atmosfære av kjærlighet, respekt, åpenhet og raushet. Når vi ikke har maktet dette og såret hverandre, har vi som har opplevd Jesu tilgivelse, et ansvar for selv å tilgi og be om tilgivelse. Bare ved vilje til forsoning kan enheten styrkes. Paulus skriver: *"Legg vinn på å bevare Åndens enhet i den fred som binder sammen"* (Ef.4.3). Vi tror at Den Hellige Ånd holder hver enkelt av oss ansvarlig i dette. Vi er gitt ansvaret å beskytte enheten i menigheten og arbeide for at ingenting skal få komme inn og ødelegge fellesskapet og samhørigheten mellom oss.

John Wesley sa i sin preken "On Schisma" (fra 30.mars 1786) at glede tilkommer den som "oppnår å være den som skaper fred i Guds kirke": *"Hvorfor skulle ikke du strebe etter dette? Vær ikke fornøyd med å ikke selv være årsak til splid, men gjør alt du kan for å forhindre eller slukke det første tegn til den. Det er i sannhet langt enklere å hindre flammen å blusse opp enn det er å slukke den etterpå. Men vær ikke redde for å gjøre selv dette: Fredens Gud er på din side"*.

Unionsoppløsning

Hundreårsjubileet for unionsoppløsningen med Sverige har blitt behørig markert. Hundre år som selvstendig nasjon gir grunn til glede og ettertanke. Vi føler takknemlighet ved at unionsoppløsningen gikk så smertefritt som den gjorde. For oss som lever hundre år senere, oppleves muligheten for krig med Sverige helt absurd. I 1905 var likevel nordmenn rede til å kjempe for sin frihet. Heldigvis ble ikke det nødvending. Det tjener dem til ære som stod midt oppe i de politiske begivenheter den gang at de løste spenningene på en så fredelig og god måte.

I dag lever vi med fred og demokrati i et av verdens rikeste land. Vi er privilegerte. Vi har mye å takke for. Når vi feirer unionsoppløsningen, er det naturlig å overveie hva vi ønsker å bruke vår frihet og selvstendighet til. Da kan den nye Svinesundsbroen stå som bilde på hvordan vi vil Norge skal fremstå i den nye tid. Den nye broen dobler kapasiteten ved den største porten til Sverige og Europa.

Broen er et godt symbol for en dypere mening. Fra et fritt og selvstendig folk, må det gå broer ut til andre folk. Til svensker og dansker, som vi historisk har så mye felles med. Men også lengre enn det. Vi er en del av Europa, og vi tilhører en verden hvor fred, demokrati og velstand ikke er likt fordelt. Dette kan ikke vi lukke øynene for. Derfor må det gå mange broer fra Norge ut i verden. Broer hvor trafikken kan gå begge veier.

Unge aktivister aksjonerte mot at flere krigsskip, med et amerikansk hangarskip i spissen, la til kai i Oslo ved hundreårsmarkeringen. Aksjonen minner oss om noe viktig. Det var ikke krigsmakt som skilte oss fra Sverige en gang. Senere i vår historie var det krigsmakt som frigjorde oss fra nazismen. Bildet er altså ikke entydig. Spørsmålet er hva vi ønsker å presentere for verden rundt oss i dagens situasjon.

Maktens språk viser seg som regel å ikke føre fram. Vi ønsker et Norge som bidrar til dialog og fredelig samtale nasjoner i mellom. Det er i tråd med de verdier vi vil Norge skal preges av når det går broer av fredsskapende dialog fra Norge til Balkan, Midt-Østen, Mellom-Amerika, Afrika, Asia.

Vi markerer en unionsoppløsning, men det betyr ikke isolasjon og fraskrivelse av ansvar. Tvert imot, på fritt og selvstendig grunnlag vil vi ha et Norge som opptrer med ansvarlighet i det store verdensfellesskapet.

Vi har ansvar for hverandre

I april fikk vi være med på den tredje diakonale nettverkskonferansen for det nordiske og baltiske biskopsområdet. Konferansen ble holdt i Litauen og ga oss derfor også en mulighet til å besøke og bli kjent med noen av våre menigheter der. La det være sagt med en gang: Besøket ga sterke og uslettelige inntrykk.

Vi møtte en kirke som tross begrensede ressurser, drev et utadrettet, kreativt og målrettet arbeid. Deres fokus var å tjene mennesker i nød og møte andres behov. Dette kunne være vaskemaskiner og dusj i kirken fordi folk i nabolaget ikke hadde grei tilgang til vann – og aller minst varmt vann -, SFO for barn, arbeide i fengsler eller matutdelingsprogram til vanskeligstilte personer. Vi kan glede oss over at mye av dette er gjort mulig gjennom overføring av midler fra Betanien-institusjonene i Norge.

Vi møtte en kirke som er i vekst fordi mennesker utenfor opplever at "metodistene bryr seg om oss". Diakoni ble kirkens ansikt og en døråpner for evangeliet. Vi møtte mennesker som tjente Herren med glede ved å hjelpe de svakeste i samfunnet. Vi møtte en levende gudstjenestefeirende menighet som var fylt av takknemlighet over å ha fått sitt kirkebygg tilbake etter å ha blitt fratatt det under kommunisttiden.

Våre naboland i Baltikum er ikke langt fra oss – men våre søstre og brødre der lever under svært annerledes forhold enn oss. Da Litauen ble med i EU, ble verdien av deres valuta halvert. Som de sa til oss: "Før hadde vi penger å handle for, men ingen varer i butikkene. Nå er butikkene fulle av varer, men vi har ikke penger å kjøpe for." Dette skaper en svært vanskelig situasjon både for våre menigheter og prester.

Vi er stolt av å være en konneksjonell kirke. Vi er et fellesskap av prester, menigheter og Årskonferanser. Vi hører sammen og har ikke rett til bare å tenke på oss selv, våre egne menigheter og land. Derfor er etableringen av en pensjonsordning for Sentralkonferansene også et viktig bidrag i denne sammenhengen. Vi må heller ikke glemme at Metodistkirkene i disse landene er en del av vårt eget biskopsområde. I en tid da vi selv markerer Unionsoppløsningen og vårt eget lands frihet og selvstendighet, er det også viktig å forsterke bånd over landegrensene. Vi har et ansvar for hverandre og lever også i avhengighet av hverandre.

"Vi ønsker fellesskap med dere gjennom vennskapsmenigheter", sa de til oss, "og tror vi ved dette vil oppleve gjensidig glede og inspirasjon". Vi tror at det er mye våre metodistsøsken i de baltiske statene kan lære oss om menighetsdiakoni. De kan også lære oss å bli mer åpne ut mot samfunnet, og å skape aktiviteter som betyr en forandring i deres liv som Kristus har kalt oss til å tjene.

Menigheten i Tistedal har en vennskapsmenighet i Haapsalu i Estland som de besøkte i påsken. At dette var til gjensidig velsignelse og inspirasjon, er reportasjen i Brobyggeren (4/5 2005) et vitnesbyrd om. Vi vil her utfordre flere menigheter til å opprette slik kontakt.

Sammenslåing av Norges Kristne Råd og Norges Frikirkeråd.

En arbeidsgruppe nedsatt av Norges Kristne Råd og Norges Frikirkeråd har nå lagt fram en innstilling som går på det fremtidige felleskirkelige samarbeidet i Norge. Den handler om at de to eksisterende rådene skal slås sammen til ett felles råd.

Vi har fra vår kirkes side i flere år signalisert at vi ser det hensiktsmessig å slå sammen NKR og NFR. Det er såpass mange felles arbeidsområder for de to rådene at det vil ligge en rasjonalisering i å forene virksomhetene. De siste årene har det vært et utstrakt samarbeid rådene i mellom. Dette samarbeidet har vist at det absolutt bør være mulig å få til en smidig sammenslåing.

Innstillingen legger vekt på at et nytt råd bør arbeide ut fra konsensusprinsippet. Det betyr at man bare handler med basis i oppnådd enighet. Samtidig legges det opp til at om man ikke oppnår enighet i en sak, skal medlemskirkene ha mulighet til å arbeide for sine egne standpunkter.

De ganger man ikke oppnår enighet ved at rådet deler seg i majoritetskirke (Dnk) og minoritetskirker (frikirkene), vil frikirkenes historiske behov for en egen interesseorganisasjon bli videreført ved at det innenfor rådet også finnes et religionspolitisk forum for minoritetskirkene. Man anser at dette forumet skal arbeide etter flertallsprinsippet, slik praksis har vært i alle år i Frikirkerådet.

Da en foreløpig innstilling ble lagt fram for årsmøtene i NKR og NFR i mars, viste det seg at det ennå var stor skepsis blant representantene fra Pinsebevegelsen til det nye rådet. Også De Frie Evangeliske Forsamlinger og Adventistsamfunnet har uttrykt skepsis. Innvendingene går på samarbeidsmåter, i etablerte råd eller ved allianser, og det går på forholdet til Den Katolske Kirke.

Dette er innvendinger vi skal ha respekt for. Samtidig har det nå i flere år skjedd en tilnærming i retning ett felles kirkelig råd, og vi anser at denne utviklingen bør fortsette. Signaler i etterkant av årsmøtene i vår, går på at de samfunnene som uttrykte størst skepsis kanskje er i fred med å skifte mening. Det hadde vært å håpe. Det vil være uheldig om en så stor del av frikirkeligheten som pinsevennene representerer, velger å stå utenfor det nye rådet. Muligheten for assosiert medlemskap ligger til rette for kirkesamfunn som ønsker å reservere seg til deler av et nytt råds målsetting.

Innstillingen skal ut på høring i medlemskirkene gjennom høsten. Det vil antageligvis også bli en åpen konsultasjon etter denne høring. Årsmøtene neste vår vil så ta stilling til det nye rådet.

Vi anser det som naturlig at kirken vår blir med i det nye rådet. Det er en god innstilling som er utarbeidet. Vi mener tiden nå er inne til å gå for det som skisseres, selv om enkelte samfunn innen Frikirkerådet velger å ikke være med.

Metodistkirkens Sosiale Prinsipper

I løpet av siste konferanseår, har kirkens Sosiale Prinsipper vært i fokus både i en nasjonal legsamling og på landssamlingen for prester og diakoner. Det har skjedd som oppfølging av siste årskonferanse. Da hadde vi besøk av Jim Winkler, som leder det rådet i kirken som arbeider med å aktualisere de sosiale prinsippene i samfunnet.

Vårt eget nasjonale råd for diakoni og evangelisering har nå sørget for en norsk oversettelse av de sosiale prinsippene. Dette er vi glade for, og vi håper det gjør dem lettere tilgjengelig i forståelse og bruk.

Et sentralt punkt i de sosiale prinsipper går på god forvaltning og fordeling av de goder som Gud har gitt. Vi vet at disse godene ikke er likt fordelt i verden. Kløften mellom rike og fattige er enorm. I England har det oppstått en bevegelse som kalles "Make Poverty History" – "gjør fattigdommen til historie". Denne bevegelsen har gjort seg bemerket, og Kirkens Nødhjelp har nå satt i gang en kampanje inspirert av denne bevegelsen. Målsettingen de arbeider etter lyder: rettferdig handel, gjeldssletting, mer og bedre bistand.

Kampanjens synlige tegn er hvite håndbånd. De skal være med å bevisstgjøre på kampanjens målsetting. Vi vet alle at verdens skjeve fordeling ikke lar seg løse ved en kampanje. Men kan den være med å skape større bevissthet og engasjement, vil den bidra i positiv retning.

Og positive ting skjer. Vår egen statsminister utfordrer sine kolleger i verdens rikeste og mektigste land, G8-landene, til gjeldsslette og mer bistand. Det samme gjør mange av verdens store artister i konserter kalt Live8, som avvikles i forkant av G8-konferansen i sommer. Med den engelske statsminister Tony Blair som pådriver, har allerede 18 av de mest utsatte landene fått ettergitt sin gjeldsbyrde.

Håpet om mer rettferdig fordeling av jordens ressurser utfordrer oss i vår livsstil og vårt forbruk og til å se etter muligheter for at håpet kan oppfylles.

Dette går på holdninger, og da kan det være viktig nok å bruke rettferdig kaffe i kirkelig sammenheng (Max Havelaar merkede produkter). Det handler også om økt støtte til vårt misjonsarbeid, så vel som en mer aktiv deltakelse i fasteaksjonen.

En kirke i rettferdighetens og forsoningens tjeneste

Vi har som kristne mennesker et kall og et ansvar til å arbeide for rettferdighet, fred og forsoning i den verden Gud har skapt. Kirken er ikke til for sin egen skyld. Kirken er tilstede i verden for på Guds vegne å formidle kjærlighet, forsoning, nåde og fred. Jesu oppdrag var i følge Luk.4:18-19 "å forkynne et gledesbudskap for fattige....kunngjøre at fanger skal få frihet og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri og rope ut et nådens år fra Herren". Det er også kirkens oppdrag. Det er vårt oppdrag.

På Kirkeledermøtet i slutten av mai ble vi fortalt av en som jobber for FN med HIV/Aids problematikken, at mens det i 1982 var 750 registrerte tilfeller, er det i 2005 60 mill. mennesker som er rammet. I noen Afrikanske land er 40% smittet. "Denne situasjonen kommer til å forandre Afrika mer enn slaveri og kolonialisme", ble vi fortalt. En rapport fra FN's utviklingsprogram (UNDP) forteller at det i 2005 vil være 4,8 mill. barn under 5 år som vil dø i Afrika sør for Sahara.

Vi gleder oss over det flotte og viktige arbeidet som gjøres på disse områdene gjennom våre misjonsprosjekter. Både i Zimbabwe og India har vi programmer rettet mot HIV/Aids rammede. Vi har mor/barn programmer, programmer som hjelper barn i flyktningleirer og slummen, og sentre for gatebarn. Gjennom Norges Kristne Råd er vi engasjert i et Flyktningnettverk som ble etablert denne uken, Kirkelig Fredsplattform og i fredsarbeid bl.a. i Sudan.

Vi skal ikke sette oss ned "og hvile på våre laurbær". Det påhviler oss et stort ansvar. Det handler ikke bare om økonomi, men også om informasjon, forebygging, støtte og omsorg. Det handler om å sette problematikken på dagsorden i forkynnelse, konfirmantundervisning og ved ulike aktiviteter. En utfordring i menighetenes lokalsamfunn er etableringen av kontakt med, hjelp og støtte overfor flyktninger og asylsøkere.

Vi tror Gud fortsatt vil bruke oss

Vi skrev innledningsvis om håpsteget og utfordringer i kirken. Vi vil ikke lukke øynene for utfordringene, men vi vil gå inn i dem i lys av de håpsteget vi ser:

Menigheter som satser og våger tenke nytt.

Menigheter preget av begeistring og tro.

Menigheter med klar forståelse av sitt oppdrag.

Menigheter med åpne hjerter, åpne sinn og åpne dører.

Derfor tror vi at Gud fortsatt vil og kan bruke Metodistkirken til beste for land og folk.

Derfor vil vi gå fram med håp og optimisme og be om Den Hellige Ånds stadige nærvær og veiledning.

Øystein Olsen (biskop)

Ola Westad (tilsynsmann Nord/Vestre distrikt)

Vidar Sten Bjerckseth (tilsynsmann Østre distrikt)

Visjon og målsetting for Metodistkirken i Nord-Europa

Utdrag fra biskopenes budskap til Sentralkonferansen 2005

Temaet for Sentralkonferansen 2005 i Moskva ("In Christ - a new Humanity"), var en fornyet visjon om Jesu Kristi forvandlende kraft. Med utgangspunkt i Misjonsbefalingen, er vårt oppdrag uttrykt slik i The Book of Discipline: "Kirkens oppgave er å "gjøre mennesker til Jesu Kristi disipler". (§ 120). Når vi lever i et nært forhold til Jesus og til hverandre, når vi vitner, når vi gjør gode handlinger, viser medfølelse og rettferdighet, vil vi tjene som redskaper for Gud til forvandling av menneskers liv. Slik vil samfunnet og verden forandres.

Ved innledningen av et nytt kvadrennium, har vi behov for å tenke igjennom hva som skal til for at denne visjonen skal bli virkelighet. Dette er et forsøk på å si noe om veien videre. For at forvandlingen skal skje, må enkeltmennesker i kirken og kirken som helhet, være villig til å endre sine holdninger og omsette troen i aktiv handling. Mye handler om videreføring av noe som allerede har startet, noe kan være radikalt nytt.

1. Outreach – å "treffe" og forandre samfunnet vi lever i med Guds kjærlighet

På sentralkonferansen i 1997 var det enighet om å satse på utadrettet virksomhet, - "å starte noe nytt utenfor kirken". Kirken trenger å fokusere på det samfunnet vi er en del av, ellers får vi lett innadvendte menigheter og bruker kreftene bare på at menighetene skal overleve. I 2001 ble denne strategien stadfestet, og i 2005 er det nødvendig å revitalisere beslutningen og sørge for at den settes ut i livet.

Hvordan kan vi gjøre det?

A Ved å oppmuntre hver eneste metodist til å dele sin tro og erfaring med andre.

Vi er alle deler av den adsprede kirke. Vi snakker ofte om "gå ut" som om vi kristne skulle være samlet mesteparten av tiden. Faktum er, at vi det meste av tiden lever, arbeider og virker hver for oss og individuelt "der ute"! Vi trenger ikke å "gå ut" siden vi allerede er der. Det vi trenger, er å være bevisste på at vi som kristne og kirkemedlemmer overalt har muligheter til å dele vårt kristne vitnesbyrd og synliggjøre Kristus og hans kjærlighet.

B Ved å praktisere "kirkens kroppsspråk" – diakoni

I de baltiske landene er kirkevekst og ekspansjon nært forbundet med nestekjærlighet og diakonal tjeneste for mennesker i ulike livssituasjoner og aldre. To eksempler fra Litauen kan illustrere dette.

Da Jonas og Alma, to medlemmer av Metodistkirken i Sanciai, for et års tid siden gikk forbi guttefengslet i Kaunas, hørte de noen rope på mor. Siden de ikke så noen andre i nærheten, henvendte de seg til gutten og spurte om han trengte hjelp. Dette ropet ble

opptakten til en besøkstjeneste, ikke bare i guttefengslet, men også i fengslet for voksne menn. Besøkstjenesten ble senere utvidet, slik at de startet med utdeling av brød til fattige to ganger i uken.

I løpet av de to siste årene, har det blitt startet nye menigheter i Ukmerge og Panevezys i Litauen. Noen kirkemedlemmer flyttet til disse byene. I nye omgivelser fant de anledning til å vitne for andre. De inviterte folk hjem til seg til bibelstudier. Gode fellesskap vokste frem, flere ble med, og de startet utadrettet virksomhet. I dag har vi to menigheter og to pastorer som tjenestegjør der.

C Min utfordring til alle metodist-menigheter er, at de gjør en undersøkelse i kirkens nabolag for å identifisere behov og utfordringer.

Med utgangspunkt i dette kan menigheten utarbeide en plan for menighetens drift og for utadrettet virksomhet.

2. Fokus på barn og unge.

I en dansk avisartikkel januar 2005, ble det slått stort opp, at unge dansker både er trossøkende og opptatte av innholdet i troen. Artikkelen bygget på en rapport fra Københavns universitet. I løpet av noen tiår mener man å kunne registrere en markant endring. Den overraskende utviklingen er, at stadig flere unge mennesker er åpne for tradisjonell kristendom og gudsforståelse. Det er ikke tilstrekkelig å ha en tro, de er opptatt av innholdet i troen. Ungdom ønsker et fast, konkret sentrum i livet, - de vil ikke surfe rundt." Unge mennesker har ikke de fordommene deres foreldre hadde. Det de lærte i barndommen, forlater de nå. De vil vite hvordan de skal be og gå til kirke."

Hvis dette er en alminnelig trend i de landene som hører til vår sentralkonferanse, trenger denne kirken virkelig å ha fokus på unge mennesker! Det er nødvendig å oppmuntre og trene opp ungdom i kirken til å ta aktivt del i kirkens virksomhet. De har innsikt og kunnskap som vi trenger, om samfunnet rundt oss og om hvordan vi kan kommunisere, særlig i forhold til ungdom.

Og selv om det skulle være slik, at ungdom stadig vil være i bevegelse og sette opp sine egne "religiøse menyer", trenger vi ungdom og unge voksne for å komme i kontakt med disse gruppene.

Altfor ofte har vi tenkt dem (de unge) i motsetning til oss (voksne). Vi har vært fornøyde når vi har inkludert unge mennesker i gudstjeneste og program, og vi har fortalt dem hvor stor pris vi setter på å ha dem blant oss, på våre premisser. Vår utfordring som kirke av i dag, er å ta de unge på alvor og være åpne for det de kan bringe inn av ekspertise, nytenkning, ja rett og slett deres forståelse av hvordan en kirke skal være! Dagens unge har lært på skolen å ta aktiv del i presentasjoner, diskusjoner, de kan arbeide selvstendig og formidle til andre. De er idérike og kreative i møte med utfordringer. De har mange ferdigheter kirken trenger når vi skal virkeliggjøre våre visjoner.

Det er viktig å ha tradisjoner som et bindeledd mellom fortiden og framtiden. Men det må ikke føre til at kirkene fremstår som museer for dem som står utenfor. Vår relasjon til den

levende Kristus utfordrer oss til å forholde oss til samtiden, og den unge generasjon kan hjelpe oss til å finne den veien Gud vil lede oss videre, hvis vi lar dem gjøre det!

Ungdomslederkonferansen i Finland i november 2004 er et godt eksempel på hvordan unge mennesker (i dette tilfellet; Metodistkirkens Nordiske Ungdomsråd (MNUR) og det finland-svenske ungdomsforbundets landsstyre) kan planlegge, gjennomføre og følge opp et initiativ. Nåværende og fremtidige unge ledere fra de nordiske og de baltiske landene kom sammen og ble inspirert og utrustet for menighetsarbeid og utadrettet virksomhet.

Hovedstyret i Sverige jobber hardt for å gjøre nødvendige endringer i kirkens struktur og arbeidsformer for å snu nedgangen gjennom flere tiår til ny vekst. Det er ungdommen som på mange måter har vært nøkkelpersoner i denne prosessen.

"The Book of Discipline" slår klart fast at ungdom, som medlemmer og aktive i menighetene, helt fra tenårene av kan nomineres og velges til medlemmer og ledere av komiteer og til andre tillitsverv i kirken. Også på årskonferansenivå er det et klart behov for lavere gjennomsnittsalder på delegatene. Nominasjonskomiteene må være oppmerksomme på denne muligheten til fornyelse i kirken. Ungdom bør også få større innflytelse på planlegging og forberedelse av årskonferanser og andre store kirkelige begivenheter. "Fokus på barn og unge" er et viktig og vitalt prinsipp i vårt videre arbeid dette kvadrenniet.

3. Lederutvikling og kompetanseheving – for lekfolk og pastorer /diakoner
Menigheter og kirker som vil være med og forandre verden, må kontinuerlig være engasjert med å planlegge og praktisere i overensstemmelse med sin visjon og sitt oppdrag. Grunnlaget finner vi i Bibelen og det kristne felleskap som former og istandsetter oss som Jesu disipler, og som hjelper oss å identifisere våre sterke og svake sider i tjenesten. Våre medlemmer og ledere må bli utrustet og støttet når vi utfordrer dem til å ta ansvar for den fremtidige utviklingen i menighetene våre.

Et annet aspekt er behovet for å ha ledere som er oppdatert på hva som foregår i verden, liksom Issakars barn, som "forsto tiden, så de kunne vite hva Israel måtte gjøre" (1.Krøn. 12,32). I det samfunnet vi som kirke er en del av, går utviklingen raskere og raskere, på godt og vondt. Fenomener som undertrykkelse, overgrep mot kvinner og barn og vold i hjemmene finnes ikke lenger bare på dørtersklene våre, men også innenfor våre menigheter. Vår utfordring er å gi Guds kjærlighet et uttrykk og invitere til varme og sunne kristne fellesskap som helbreder og forandrer!

Kommunikasjon er et nøkkelord for en kirke som har et budskap å formidle i ord og handling. Vår beste "reklame" er medlemmene våre! Mange av oss har behov for dypere innsikt og mer kunnskap om kirkens tro og lære og om strukturene innenfor den verdensvide Metodistkirken.

På ulike nivåer i kirken må vi legge til rette for kontinuerlig å tilby fremtidens ledere utdanning og ledertrening. I løpet av de siste årene har ulike verktøy vært tatt i bruk i dette arbeidet, og med godt resultat:

Alpha-kurs – 10 ukers grunnleggende bibelundervisning

Naturlig kirkevekst – en metode for å teste hvor sunn menigheten er

Emmausvandring – et program som ble introdusert i vår Area i 2001. Det skal hjelpe deltakerne til en sterkere opplevelse av Guds ubetingede kjærlighet og oppmuntre dem til å praktisere denne kjærligheten i egne relasjoner i hverdagen. Rapporter forteller om markante endringer i form av mer aktiv deltakelse og sterkere engasjement i kirkens liv og virke.

I tillegg har ”Chrysalis” (Emmausvandring for ungdom) blitt introdusert i de baltiske landene, og brer seg!

”Disciple” – et 36 ukers bibelstudium som benytter seg av moderne teknologi og kommunikasjon, leder til en dypere bibelforståelse. Estland har brukt dette opplegget i flere år, og i Norge starter det første kurset i år.

”Retreat” – hjelper travle, ofte overarbeidede ledere og kirkegjengere til å sette av tid til refleksjon og fornyelse.

Konklusjonen er: Der hvor disse verktøyene tas i bruk i arbeidet med lederutvikling og personlig vekst finner vi større innlevelse og engasjement, økende deltakelse i kirkens aktiviteter, revitalisering av gudstjenestelivet osv.

Identitetsbygging er også et viktig satsningsområde. Som metodister er vi kalt til å formidle vår wesleyanske arv. Lederutvikling og utdanning av lege ledere som bygger på våre røtter og vår tradisjon har vært av stor betydning i de baltiske landene.

I 2003 ble det arrangert et lederutviklingsseminar med 140 deltakere fra Litauen og Latvia. Som en ”tilleggsbonus” ble relasjonen mellom de to landene styrket.

I de baltiske landene har man også hatt glede og nytte av seminarer holdt over sentrale kapitler i The Book of Discipline. Dette har bidratt til å forme og tydeliggjøre deres identitet som metodister i et postkommunistisk samfunn.

The General Board of Church and Society (GBCS) har ved flere anledninger holdt seminarer i vår Area om kirkens ”Sosiale prinsipper” Dette samarbeidet vil fortsette i dette kvadrenniet.

Fortsatt etterutdanning og lederutvikling for våre pastorer og diakoner må gis høy prioritet. Som nevnt tidligere, er vi i stadig behov for ny innsikt og opplæring for å forholde oss til og kommunisere med et moderne samfunn i stadig endring. Pastorenes ansvar for teologi og opplæring gjør at det stadig er behov for studier og oppdateringer. På denne måten hever vi kompetansen hos prester og diakoner, og det er særlig viktig med tanke på deres funksjoner som ledere.

Regelmessig veiledning for alle pastorer har gradvis blitt innført, selv om en hel del gjenstår. Betydningen av veiledning kan neppe vurderes høyt nok.

For våre seminarer og utdanningsråd blir det en utfordring å i løpet av dette kvadrenniet å innføre årlig, obligatorisk etterutdanning for alle pastorer og diakoner.

Etter- og videreutdanning er også viktig for tilsynsmennene med det store ansvar som er pålagt dem som kirkelige ledere.

4. Styrke konneksjonale og internasjonale relasjoner.

Verden vi lever i blir fra en side sett stadig større. Vi har langt mer innsikt i hva som skjer rundt om på kloden enn tidligere på grunn av bedre kommunikasjon og moderne massemedier. Vi reiser i dag jorda rundt like ofte som man for noen tiår siden reiste fra en landsdel til en annen.

På samme tid er verden blitt mindre. Vi har kommet nærmere hverandre og innser at vi tilhører og er avhengige av hverandre. Perspektivene våre er utvidet. Vi må lære å forstå og være åpne for hva mennesker i andre deler av verden kan dele med oss og hva vi kan dele med dem.

Denne situasjonen påvirker også kirken. Hvordan vi forholder oss til hverandre og til tjenesten vi er betrodd? Noen konkrete steg for å utnytte dette kan være:

a. Regionalt samarbeid

I "The Book of Discipline" (§206) fins ulike modeller for samarbeidende menigheter: Storpastorat, celle-grupper, flerbruk av lokaler mm. Dette kan innebære samarbeid mellom flere menigheter i en by eller et distrikt for å styrke den utadrettede virksomhet og det indre fellesskap.

I dagens situasjon, med økende prestemangel, kan team bestående av pastorer og lege ledere med ulike gaver og ulik utrustning være et aktuelt alternativ for å utnytte ressursene bedre

Både i Danmark og Sverige er et slike prosjekter i ferd med å ta form.

Den største utfordringen er ikke hvilken modell man bør velge, men å være villig til å se ut over våre, ofte fastlåste grenser, i vår søken etter hvordan vi best mulig kan tjene Gud.

b. Samarbeid innenfor areaen

Dette har høy prioritet i inneværende kvadrennium. Vi har noen vennskapsmenigheter i den Nordiske og Baltiske regionen. Nå er tiden inne til å fortsette, og bringe de ulike områdene i Areaen i enda nærmere kontakt med hverandre.

Kanskje kan vi dra nytte av en modell som i flere år har vært brukt i forholdet mellom USA og Baltikum. Der finnes det to former for samarbeid: Partnership Churches og Connecting Congregations. Enkeltmenigheter eller flere menigheter i samarbeid forplikter seg til å sende regelmessig støtte til prestelønninger og menighetsarbeide i Baltikum. Mange menigheter sender frivillige team for å hjelpe til med restaureringsarbeide eller med å bygge nye kirker. Team-medlemmer kommer hjem igjen med erfaringer som forandrer deres liv!

Resultatene viser at der en menighet engasjerer seg i arbeidet for å støtte en annen menighet vokser begge menighetene!

- Pastorer fra en region kan innbys som gjester til Årskonferansen i en annen
- Pastorer og diakoner i en konferanse kan engasjeres i prosjektarbeid i en annen region.

- Vennskapsmenigheter kan etableres slik at menighetene kan støtte og besøke hverandre.
- Felles ungdomskonferanser, festivaler, barne- og ungdomsleire, speideraktiviteter.
- Leire og seminarer med deltakere fra flere områder.
- Team av frivillige som kan gjøre praktisk og diakonalt arbeid og evangelisere.

c. Europeisk samarbeid

Den europeiske Metodistfestivalen i Potsdam i 2003 var en døråpner for et nærmere samarbeid mellom de to metodist-tradisjonene i Europa. Denne prosessen vil fortsette.

European Methodist Council (EMC) utvikler stadig nye former for fellesskap.

ECOM (European Commission on Mission) møtes årlig for å evaluere og styrke misjonsengasjementet både utenfor og innenfor Europa.

Fund Mission in Europe er etablert for støtte felles prosjekter, spesielt i de Øst-Europeiske land.

EMYC (European Methodist Youth Council) spiller en nøkkelrolle i arbeidet med å bringe Europas unge metodister sammen.

d. Bedre forhold mellom UMC i USA og resten av verden

I løpet av de siste kvadrenniene har representasjonen fra Nord-Europa i kirkens internasjonale styrever og råd blitt betydelig styrket. Det har gitt oss økt innflytelse, og vi finnes med i fora hvor viktige beslutninger tas. Siden majoriteten av kirkens medlemmer og ressurser finnes i USA har det vært positivt å registrere at mulighetene for å kanalisere personell og økonomi i andre deler av verden, også her hos oss, har vært økende. Et stikkord i den sammenheng er "partnership", som innebærer delaktighet og gjensidighet.

Til slutt: I all vår gjerning, i alt som vi utfordres til av omstilling, fornyelse og engasjement er vår overordnede målsetting: Kirkens – din og min - oppgave er å gjøre mennesker til Jesu Kristi disipler.

Rapport fra Metodistkirkens årskonferanse i Trondheim, 23.-26. juni 2005
"Åpne hjerter, åpne sinn, åpne dører"
 v/ rådgiver Stephanie Dietrich, Mellomkirkelig råd

Bakgrunn:

Undertegnede var med på konferansen som Den norske kirkes representant fra sentralkirkelig hold. I tillegg deltok domprosten i Nidaros, Knut Andresen, under deler av møtet, ved åpningsseremonien og ved avslutningen.

Litt om årskonferansen:

Konferansen fant sted i Metodistkirken i Trondheim. Som Den norske kirkes offisielle delegat til årskonferansen hadde jeg både tale- og forslagsrett under konferansen, samt sete i den såkalte "pastorale sesjonen", der bare kirkens ordinerte medlemmer har adgang. (For øvrig forhandles alt som har med personalsaker, oppfølging av enkeltprester/diakoner og adgang til ordinasjon under denne sesjonen, hvilket nok var ganske uvant for undertegnede, men visstnok er vanlig praksis i alle metodistkirker.)

Vedlagt følger en kopi av tilsynsmennenes fellesrapport til årskonferansen og et utdrag fra biskopenes budskap til sentralkonferansen 2005. Begge disse to rapportene gir et godt inntrykk av den aktuelle situasjonen i Metodistkirken i Norge og Norden i dag.

En av deltagerne sa at han var redd for at årskonferansen ville likne på en gravferd for Metodistkirken i Norge. Kirkesamfunnet har hatt en jevn nedgang i antall medlemmer, og menigheter er blitt lagt ned.

Generaldebatten og samtalene de påfølgende dagene viste ingen gravferdsstemning: Nedgangen oppleves ikke bare som nedslående, men blir til en konkret utfordring til en snuoperasjon for kirkesamfunnet. Årskonferansen var preget av en slik oppbruddsstemning og stolthet over sin egen metodistiske arv. Man prøver å finne nye veier gjennom forskjellige metoder, alt fra "naturlig kirkevekst", cellegrupper i menighetene, Alphakurs, Emmausvandring, barne- og ungdomsarbeid, satsing på konfirmantprosjekter og kreativ nytenkning på bakgrunn av analysen av menighetenes arbeid.

Et ledd i denne prosessen ser også ut til å være en konfesjonell selvbesinnelse. Hva betyr det å være metodist, hva er spesielt for troen og engasjementet? I denne sammenhengen ble det sagt nokså ofte at man var stolt over å være metodister.

I følge konferansens deltagere var denne stemningen noe helt nytt på årskonferansen - som de siste årene skal ha vært preget av en nokså nedslående stemning. Som representant "utenfra" fra majoritetskirken Den norske kirke, opplevde jeg dette pågangsmotet som inspirerende og på ingen måte som uttrykk for en antiøkumenisk holdning. Med andre ord: Det positive engasjementet for å blåse nytt liv i Metodistkirken i Norge er ikke et engasjement *mot* noe, men først og fremst *for* noe – ens eget kirkesamfunn.

Ellers var det slående for meg i hvor stor grad Metodistkirken er preget av et sosialetisk engasjement, både nasjonalt og internasjonalt, som gjennomsyret hele konferansen. Dette tydelige sosialetiske engasjementet fører blant annet til at arbeidet som skjer gjennom Metodistkirkens egne diakonale institusjoner (for eksempel Betanien i Bergen og Oslo) er en

integreert del av kirkens liv og Metodistkirkens selvforståelse. Videre var det stort fokus på **kirkens internasjonale identitet, både når det gjelder diakoni, misjon og kirkestruktur.**

Under årskonferansen drøftet man også **sammenslåingen mellom Norges kristne råd og Frikirkerådet.** Konferansen etterlot ingen tvil om at man ønsket å støtte opprettelsen av det nye felleskirkelige rådet i Norge, selv om noen kirkesamfunn da muligens ville velge å stå utenfor dette nye rådet. Videre ga man sin støtte til å ta navnet "Norges kristne råd" på det nye rådet. Saken utløste ingen stor debatt, og forslaget ble enstemmig vedtatt.

Trosopplæringsmidlene som Metodistkirken mottar, muliggjør ingen storstilt satsing. Derfor valgte man å kanalisere midlene samlet inn til produksjonen av et nytt konfirmantopplegg med navnet "STUP". Opplegget inneholder både en konfirmanthåndbok, lærerveiledning og en nettside. Tenkningen bak er at undervisningen blir så bra som læreren - derfor må man gi konfirmantlærerne optimal støtte gjennom et bra opplegg. Opplegget vil trolig også kunne brukes i Den norske kirkes kontekst.

Under uformelle samtaler kom det blant annet frem følgende forslag når det gjelder samarbeidet mellom våre kirkesamfunn:

Det er ønskelig med en større satsing på lokale fellestiltak når det gjelder **trosopplæring.** Trosopplæring bør kunne skje i samarbeid mellom Den norske kirkes menigheter og Metodistkirkens menigheter mange plasser, og det er ønskelig med flere prosjekter som satser lokaløkumenisk.

Vi bør ha et **fast årlig møtepunkt mellom kirkesamfunnene,** ikke bare på lederplan, men **også på sekretariatsplan,** for å orientere hverandre om "det løpende arbeid".

Det er ønskelig med **felles drøftinger av samtaledokumentet mellom Metodistkirken og Baptistkirken.**

Fra Metodistkirken ble det gitt uttrykk for at man ønsket å samarbeide når det gjelder **informasjon og representasjon i internasjonale fora** der vi begge er medlemmer, slik som Leuenberg-kirkefellesskapet (CPCE). På grunn av Metodistkirkens struktur (en felles biskop for hele Norden og Baltikum) er det ikke alltid like lett å kanalisere relevant informasjon til dem det angår.

Metodistene ga uttrykk for at de var takknemlige for Den norske kirkes tilstedeværelse og deltakelse under mesteparten av årskonferansen, og for meg personlig var det både nyttig, lærerikt og hyggelig å delta ved denne årskonferansen.

Stephanie Dietrich, 14.7.2005

Hilsen til Metodistkirkens årskonferanse under åpningsseremonien torsdag 23.6.2005

Kjære søstre og brødre i Metodistkirken,
mine damer og herrer.

På vegne av Den norske kirke har jeg gleden av å overbringe en offisiell hilsen til dere, og ønske til lykke med årskonferansen.

Siden avtalen Nådens Fellesskap har blitt undertegnet, har forholdet mellom våre kirkesamfunn blitt ytterligere fordypet. Avtalen har muliggjort en rekke samarbeidstiltak og utveksling på lokalt og nasjonalt plan. Samtidig ser vi at det fortsatt ligger et potensial i flere lokale samarbeidstiltak. Det vi i hvert fall mener å se er et mentalitetsskifte: Det er blitt en selvfølge at vi har en forpliktende og gjensidig avtale om et utvidet kirkefellesskap mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke, og det stilles ikke lenger spørsmål ved det at vi deler den samme troen, og anerkjenner hverandres kirker fullt og helt som Jesu Kristi kirker.

Et godt eksempel på samarbeidet var besøket til generalsekretæren i Kirkenes verdensråd, Sam Kobia, til Den norske kirke i mars i år. Den felles festgudstjenesten under hans besøk i 1. Metodiskirke på Grünerløkka ble en stor opplevelse for mange. Vi fra Den norske kirke fikk oppleve et svært godt samarbeid og en deilig gjestfrihet, åpenhet og romslighet, både fra menigheten lokalt, og fra den sentrale ledelsen i Metodistkirken – som ga mersmak når det gjelder økumenisk samarbeid på alle plan, fra lokal kirkevirkelighet til lederplanet.

Metodistkirken var en aktiv aktør og partner ved opprettelsen av Norges kristne råd. Vi i Den norske kirke er glade for at vi fortsatt står sammen om at Norges kristne råd skal være et viktig organ i arbeidet for kristen enhet i Norge. Vi regner med at dette felles arbeidet blir videreført, også etter utvidelsen av Norges kristne råd og sammenslåingen med Frikirkerådet.

Vi har med stor interesse mottatt, lest og studert utkastet til samtaledokument og avtale mellom Metodistkirken og Baptistsamfunnet. Vi er takknemlige for dialogen med dere i dette viktige spørsmålet om kirkelig fellesskap i Norge, og ser frem til å få følge med i den videre prosessen.

Det gode forholdet mellom metodister og lutheranere består både nasjonalt og internasjonalt. Begge er vi medlem av Leuenberg kirkefellesskapet (CPCE), og for tiden arbeides det for at metodistene kan slutte seg til Felleserklæringen om rettfærdiggjørelsen mellom LVFs medlemskirker og Den romersk-katolske kirken. Vi fra Den norske kirkes side er svært glade for denne utviklingen. Dette bekrefter fellesskapet mellom våre kirkefamilier, og gir håp for et enda mer tydelig samarbeid på alle plan på basis av vårt fellesskap i troen på den treenige Gud.

Jeg er mor til to små barn, lillesøster på 3 år og storebror på 4 ½. Til vår egen og storebrors overraskelse har lillesøster ofte kommet vel så langt, om ikke lengre, enn storebror. Om ikke i størrelse, så i hvert fall i oppfinnsomhet og pågangsmot.

Kanskje kan vi i Den norske kirke ha noe av den samme opplevelsen i forhold til dere, som størrelsesmessig nok mer er en lillesøster. Når vi for eksempel skulle arbeide med embetsforståelsen før fjorårets Kirkemøte og spørsmålet om forståelsen av diakontjenesten, var det bare å rette blikket mot Metodistkirken - for dere hadde jo allerede klart å rydde opp i akkurat dette spørsmålet.

Takk for at vi, også ved denne anledningen som årskonferansen er, får være med å løfte blikket over til vår store lillesøster og la oss utfordre og berike av et kirkesamfunn som har som sitt motto "Åpne hjerter, åpne sinn og åpne dører!"

Stephanie Dietrich, 23.6.2005

Vedlegg:

Tilsynsmennenes fellesrapport til årskonferansen i Trondheim 2005

Visjon og målsetting for Metodistkirken i Nord-Europa: Utdrag fra biskopenes budskap til Sentralkonferansen i Moskva 2005

TILSYNSMENNENES FELLESRAPPORT TIL ÅRSKONFERANSEN I TRONDHEIM 2005

Åpne hjerter. Åpne sinn. Åpne dører.

I USA profileres nå kirken vår i en stor mediesatsing med de tre begrepene "Åpne hjerter – åpne sinn – åpne dører". Det hele startet med en spørreundersøkelse, der man spurte et tilfeldig utvalg amerikanere om hva de ønsket skulle kjennetegne den kirken de ville oppsøke. Undersøkelsen konkluderte med et ønske om en kirke der medlemmene var preget av åpne hjerter, åpne sinn og åpne dører. Nå pågår en profileringskampanje der det understrekes: "Om du leter etter noe å tro på, så er våre hjerter, våre sinn og våre dører åpne."

Vi antar at virkeligheten ikke er så annerledes her, og derfor henger vi oss frimodig på det motto som kirken vår i USA har kommet fram til.

Åpne hjerter sier noe om hjerter som er i stand til å føle og bry seg. En person med et lukket hjerte vil oppleves kald og følelsesløs. Slik ønsker vi ikke å være. Vi vil at kirken vår skal bestå av mennesker som reagerer med følelse på det som skjer rundt dem. Hjerter som er varme. Hjerter som banker for andre. Dette er åpne hjerter som ikke har nok med seg selv og sine egne interesser.

Åpne sinn forteller om kristne som ikke er fastlåst i egne meninger og oppfatninger. Vi ønsker en kirke bestående av mennesker som vet hvem de tror på og hva de håper på, og som samtidig er i stand til erkjenne og akseptere at andre tror og håper annerledes. Det åpne sinn sier noe om at det ikke er den menneskelige forstand som rå. Gud er større enn alle våre tanker, og om vi gir Gud rom i sinn som åpner seg mot ham, kan store ting skje. Det gjelder i våre egne sinn, og hos dem vi møter på vår vei. Et menneske på letning skal kjenne seg velkommen i kirken med sitt åpne sinn og ikke for raskt bli avkrevd de kjente og trygge svar på alle spørsmål.

Åpne dører forteller at de som er innenfor dørene ikke er redde for det som finnes på utsiden av dørene. Å være kirke handler ikke om å komme seg i trygghet og lukke døren etter seg. Vi ønsker at de menneskene som utgjør kirken vår har en klar oppfatning av kirken er til for samfunnet den befinner seg i. Kirkeordningen understreker dette ved å si at så lenge kirken har en klar oppfatning av sitt oppdrag, kan den være virkelig levende.

Åpne hjerter. Åpne sinn. Åpne dører. Dette ønsker vi skal kjennetegne de menneskene som utgjør Metodistkirken i Norge.

Tilbakegang –men allikevel håpsteget

I "Vårt Land" kunne vi for et par uker siden lese om "Frikirke-Norge i motbakke":
"Tallet på medlemmer viser tilbakegang for flere av de største frikirkelige samfunnene. Verst er situasjonen for Metodistkirken, som har mistet hvert femte medlem de siste 15 årene"
(06.06.05).

Dette er naturligvis en situasjon som ikke har vært ukjent for oss. Både i konferanselegleders og tilsynsmennenes rapport til Årskonferansen de senere årene har dette vært påpekt flere ganger. Vi vet at flere av våre menigheter sliter tungt, og at det kan synes vanskelig å unngå en avvikling om ikke det skjer en radikal forandring. Her bør nevnes at Jevnaker hadde sin siste ordinære gudstjeneste søndag 12.juni. I september vil avviklingen av menigheten og avvigslingen av kirken bli markert. Vi takker Gud for alle som er blitt frelst, bevart og velsignet gjennom virksomheten på Jevnaker, og ber for de av våre medlemmer som har måttet ta dette vanskelige valget.

Det er heller ikke vanskelig å peke på enkelte årsaker til tilbakegangen, som at vekkesesgenerasjonen fra mellomkrigsårene er i ferd med å dø ut. Hovedproblemet er imidlertid at vi i denne perioden i for liten grad har lyktes med å vinne nye mennesker for Kristus og kirken.

I Styringsprinsippene som ble lagt fram for Årskonferansen 2004 heter det: "Vi tror at Gud fortsatt vil bruke Metodistkirken i sin plan for lokalsamfunnene, landet vårt og verden for øvrig". Denne "trosbekjennelsen" vil vi holde fast ved og arbeide etter. Når vi neste år kan feire 150 år siden første metodistmenigheten ble grunnlagt i Norge, så vil vi gjøre det med håp og optimisme.

For det er flere håpsteget – også om vi leser statistikk:

- Nedgangen i det totale antallet medlemmer er lavere i 2004 enn på mange år (10 mot 136 i 2003)
- 16 av menighetene hadde i 2004 en økning i antall opptatte medlemmer (2003: 9)
- 14 menigheter rapporterer om økt gudstjenesteframmøte, mens for 10 er tallet uendret.

Vi ser også andre håpsteget: Flere av våre menigheter har tatt sin andre menighetsprofil gjennom Naturlig Kirkevekst, og fått bekreftet at de er i en positiv utvikling. Alpha-kursene har gitt menighetene nye kontakter og også nye medlemmer, mens Emmaus har betydd mye for lederutviklingen. Dette er redskaper Årskonferansen har vedtatt å oppmuntre våre menigheter til å gjøre seg nytte av. "Åpen kirke" og Sinnsrogudstjenester knyttet til Recovery-arbeidet har også utviklet noen menigheters kontaktflate. Vi ser menigheter som satser og våger å tenke nytt, hvor det er ny begeistring og tro, og hvor det oppleves at nye mennesker kommer til kirken. I denne prosessen er Styringsprinsippenes fokus på lederutvikling, og DER's og MU's arbeid med dette, nødvendig og viktig. Alt dette gir håp og inspirasjon, sammen med fornyet tro og optimisme.

Menighetsutvikling

I forbindelse med hovedstyrets arbeid med styringsprinsipper, har vi også utarbeidet egne styringsprinsipper for kabinettets arbeid. Her fokuserer vi på og forplikter oss til å arbeide i forhold til fellesskap, lederskap og menighetsutvikling.

På tross av håpsteget er utfordringene fortsatt mange: Hvordan kan vi komme videre og nå lenger? Hvordan kan vi forsterke den positive utviklingen som skjer mange steder? Hvordan kan vi bedre nå barn og unge gjennom vår virksomhet? Hvordan kan vi oppmuntre unge til tjeneste som prest i Metodistkirken? (I løpet av de neste 5 årene vil 6 av våre menighetsprester nå pensjonsalder. Om vi ikke får nye prester i løpet av denne perioden, vil vi stå overfor en prestemangel som skaper helt nye utfordringer med hensyn til betjening av menighetene.)

Det viktigste er selvfølgelig at vi lar misjonsoppdraget forbli hovedfokus: Å bringe evangeliet ut og vinne nye mennesker for Jesus. Vi må aldri tillate at økonomi, organisasjonsformer og lignende får denne plassen. "Kirkens oppgave er å gjøre mennesker til Jesu Kristi disipler ved å forkynne de gode nyheter om Guds nåde" (BoD § 121).

Som kabinett ønsker vi å prioritere arbeidet med menighetsutvikling. Vi vil ved våre besøk i menighetene fokusere på gudstjenesteutvikling/-fornyelse, oppmuntre til å starte nye aktiviteter for å nå mennesker utenfor menigheten, oppmuntre til nysatsing og nyplanting, hjelpe menighetene til å foreta strategiske valg, og selv være målrettet i bruken av felleskassetilskuddet og ekspansjonsmidlene. Satsing på Naturlig Kirkevekst, Alpha-kurs og Emmaus er nyttige redskaper i denne forbindelse.

Vår Sentralkonferanse vedtok tidligere å oppmuntre menighetene til å starte en ny aktivitet for å nå mennesker utenfor forsamlingen. Hvordan skal vi ellers kunne oppfylle misjonsbefalingen? Vi tror våre menigheter må våge, med oppriktighet og ærlighet, å stille seg følgende spørsmål: Er vi innadvendt eller utadvendt i vår strategi og virksomhet?

Voksende kirker har et utadvendt fokus på å tjene andre. Kirker i tilbakegang har mistet sitt opprinnelige fokus på oppdraget og gradvis blitt mer og mer innadvendte. Forskjellen ligger i tenkningen: Er utgangspunktet for det vi gjør våre egne behov, verdier og mål, eller er utgangspunktet behovene, håpene og drømmene til de vi er satt til å tjene? Jesus sa: "Menneskesønnen er ikke kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv som løsepenge for mange" (Mark.10.45). Som Jesu Kristi etterfølgere må vårt fokus være det samme.

Dette må gjenspeiles gjennom en målrettet satsing overfor barn og unge, en videreutvikling av inspirerende gudstjenester som kommuniserer med kirkeuvante, en nytenkning for å skape møteplasser mellom menigheten og samfunnet rundt oss, og etablering av livsnære grupper der vi kan dele troen med hverandre.

Fokus på unge mennesker

Biskopenes hilsen til Sentralkonferansen i februar oppmuntret til innsats på flere områder. Vi har berørt noe av dette i det vi har skrevet, og stikkord kan nevnes: være til for andre, diakoni og lederskap. Her vil vi løfte fram biskopenes fokus på unge.

Biskopshilsenen viser til en dansk rapport som sier at unge mennesker vil ha en konkret tro. De vil vite hvordan de skal be og praktisere sin tro. Dette gir den voksne delen av kirken en stor utfordring i å være gode forbilder og veiledere.

Da er det urovekkende at det ikke alltid er lett å få ledere til å være med de unge på leir. Vi vil oppfordre til å være positive til de forespørsler som kommer fra MU når de spør om deltagelse i leirteam. Vi har de senere årene opplevd økende tilstrømming til leirene for de unge, og mulighetene som ligger i dette må vi ta vare på.

Det er viktig å satse på unge ledere. Dette er et satsingsområde for MU, og de trenger å kjenne at de har hele kirken bak seg i dette. Når det kommer til stykket, er det de unge selv som best kan kommunisere med andre unge. En god blanding av unge og godt voksne ledere bør legges til rette for gode leirteam.

Men de unge er ikke bare på leir. De er også en del av menighetene våre og Årskonferansen. De bør derfor gis muligheter i disse sammenhenger. Biskopshilsenen anbefaler nominasjonskomiteene å se etter unge kandidater slik Kirkeordningen legger til rette for.

Det ble lagt merke til at Sentralkirken i Oslo lot to av sine unge lede den tradisjonsrike nasjonalfesten 17.mai. Med god forberedelse og oppbacking lar dette seg gjøre. Og rapportene sier de greide seg utmerket!

En levende kirke består av både unge og eldre. Det er heldigvis ikke slik at vi må velge enten den ene eller andre aldersgruppen. Vi ønsker et godt samspill generasjonene i mellom. For at dette skal skje, krever det noe av alle involverte. Denne gangen ønsker vi særlig å understreke at vi som er en del av den etablerte del av menighet og kirke må gi rom for de unge, samtidig som vi gir dem mulighet til å støtte seg til gode forbilder og veiledere på troens vei.

Enhet og forsoning i fellesskapet

I dokumentet "In Search of Unity" – "I søken etter enhet" - (Utarbeidet i en dialog om teologisk mangfold innenfor Metodistkirken 1997/98) heter det: *"Kirkens enhet er en gave fra Gud, gitt oss gjennom Den Hellige Ånd. Den er en dyrebar skatt som bærer store frukter, ikke minst ved å styrke vårt vitnesbyrd om Kristus for verden. Ved å gi oss enhet har Den Hellige Ånd skapt i oss en vilje til selv å søke den. Derfor deler vi alle et ønske om å være forent i sannhet, kjærlighet og rettferdighet, med en gjensidig hengivenhet og omsorg for hverandre, og med en felles forpliktelse til å arbeide oss gjennom de tingene som splitter og skaper uenighet blant oss. Dette ønsket er en gave fra Den Hellige Ånd som vi verner om og gleder oss over."*

En menighet er et mangfoldig fellesskap med en mangfoldighet av gaver som Den Hellige Ånd så rikt har utrustet oss med. Dette er en rikdom vi skal glede oss over og som skaper kreativitet. Likevel opplever vi iblant at menigheter av ulike årsaker opplever uenighet, strid og vonde hendelser, som skaper sår og tapper for energi.

Det er i seg selv verken unormalt eller truende med meningsbrytninger og uenighet om dette skjer i en atmosfære av kjærlighet, respekt, åpenhet og raushet. Når vi ikke har maktet dette og såret hverandre, har vi som har opplevd Jesu tilgivelse, et ansvar for selv å tilgi og be om tilgivelse. Bare ved vilje til forsoning kan enheten styrkes. Paulus skriver: *"Legg vinn på å bevare Åndens enhet i den fred som binder sammen"* (Ef.4.3). Vi tror at Den Hellig Ånd holder hver enkelt av oss ansvarlig i dette. Vi er gitt ansvaret å beskytte enheten i menigheten og arbeide for at ingenting skal få komme inn og ødelegge fellesskapet og samhörigheten mellom oss.

John Wesley sa i sin preken "On Schisma" (fra 30.mars 1786) at glede tilkommer den som "oppnår å være den som skaper fred i Guds kirke": *"Hvorfor skulle ikke du strebe etter dette? Vær ikke fornøyd med å ikke selv være årsak til splid, men gjør alt du kan for å forhindre eller slukke det første tegn til den. Det er i sannhet langt enklere å hindre flammen å blusse opp enn det er å slukke den etterpå. Men vær ikke redde for å gjøre selv dette: Fredens Gud er på din side"*.

Unionsoppløsning

Hundreårsjubileet for unionsoppløsningen med Sverige har blitt behørig markert. Hundre år som selvstendig nasjon gir grunn til glede og ettertanke. Vi føler takknemlighet ved at unionsoppløsningen gikk så smertefritt som den gjorde. For oss som lever hundre år senere, oppleves muligheten for krig med Sverige helt absurd. I 1905 var likevel nordmenn rede til å kjempe for sin frihet. Heldigvis ble ikke det nødvending. Det tjener dem til ære som stod midt oppe i de politiske begivenheter den gang at de løste spenningene på en så fredelig og god måte.

I dag lever vi med fred og demokrati i et av verdens rikeste land. Vi er privilegerte. Vi har mye å takke for. Når vi feirer unionsoppløsningen, er det naturlig å overveie hva vi ønsker å bruke vår frihet og selvstendighet til. Da kan den nye Svinesundsbroen stå som bilde på hvordan vi vil Norge skal fremstå i den nye tid. Den nye broen dobler kapasiteten ved den største porten til Sverige og Europa.

Broen er et godt symbol for en dypere mening. Fra et fritt og selvstendig folk, må det gå broer ut til andre folk. Til svensker og dansker, som vi historisk har så mye felles med. Men også lengre enn det. Vi er en del av Europa, og vi tilhører en verden hvor fred, demokrati og velstand ikke er likt fordelt. Dette kan ikke vi lukke øynene for. Derfor må det gå mange broer fra Norge ut i verden. Broer hvor trafikken kan gå begge veier.

Unge aktivister aksjonerte mot at flere krigsskip, med et amerikansk hangarskip i spissen, la til kai i Oslo ved hundreårsmarkeringen. Aksjonen minner oss om noe viktig. Det var ikke krigsmakt som skilte oss fra Sverige en gang. Senere i vår historie var det krigsmakt som frigjorde oss fra nazismen. Bildet er altså ikke entydig. Spørsmålet er hva vi ønsker å presentere for verden rundt oss i dagens situasjon.

Maktens språk viser seg som regel å ikke føre fram. Vi ønsker et Norge som bidrar til dialog og fredelig samtale nasjoner i mellom. Det er i tråd med de verdier vi vil Norge skal preges av når det går broer av fredsskapende dialog fra Norge til Balkan, Midt-Østen, Mellom-Amerika, Afrika, Asia.

Vi markerer en unionsoppløsning, men det betyr ikke isolasjon og fraskrivelse av ansvar. Tvert imot, på fritt og selvstendig grunnlag vil vi ha et Norge som opptrer med ansvarlighet i det store verdensfellesskapet.

Vi har ansvar for hverandre

I april fikk vi være med på den tredje diakonale nettverkskonferansen for det nordiske og baltiske biskopsområdet. Konferansen ble holdt i Litauen og ga oss derfor også en mulighet til å besøke og bli kjent med noen av våre menigheter der. La det være sagt med en gang: Besøket ga sterke og uslettelige inntrykk.

Vi møtte en kirke som tross begrensede ressurser, drev et utadrettet, kreativt og målrettet arbeid. Deres fokus var å tjene mennesker i nød og møte andres behov. Dette kunne være vaskemaskiner og dusj i kirken fordi folk i nabolaget ikke hadde grei tilgang til vann – og aller minst varmt vann -, SFO for barn, arbeide i fengsler eller matutdelingsprogram til vanskeligstilte personer. Vi kan glede oss over at mye av dette er gjort mulig gjennom overføring av midler fra Betanien-institusjonene i Norge.

Vi møtte en kirke som er i vekst fordi mennesker utenfor opplever at ”metodistene bryr seg om oss”. Diakoni ble kirkens ansikt og en døråpner for evangeliet. Vi møtte mennesker som tjente Herren med glede ved å hjelpe de svakeste i samfunnet. Vi møtte en levende gudstjenestefeirende menighet som var fylt av takknemlighet over å ha fått sitt kirkebygg tilbake etter å ha blitt fratatt det under kommunisttiden.

Våre naboland i Baltikum er ikke langt fra oss – men våre søstre og brødre der lever under svært annerledes forhold enn oss. Da Litauen ble med i EU, ble verdien av deres valuta halvert. Som de sa til oss: ”Før hadde vi penger å handle for, men ingen varer i butikkene. Nå er butikkene fulle av varer, men vi har ikke penger å kjøpe for.” Dette skaper en svært vanskelig situasjon både for våre menigheter og prester.

Vi er stolt av å være en konneksjonell kirke. Vi er et fellesskap av prester, menigheter og Årskonferanser. Vi hører sammen og har ikke rett til bare å tenke på oss selv, våre egne menigheter og land. Derfor er etableringen av en pensjonsordning for Sentralkonferansene også et viktig bidrag i denne sammenhengen. Vi må heller ikke glemme at Metodistkirkene i disse landene er en del av vårt eget biskopsområde. I en tid da vi selv markerer Unionsoppløsningen og vårt eget lands frihet og selvstendighet, er det også viktig å forsterke bånd over landegrensene. Vi har et ansvar for hverandre og lever også i avhengighet av hverandre.

”Vi ønsker fellesskap med dere gjennom vennskapsmenigheter”, sa de til oss, ”og tror vi ved dette vil oppleve gjensidig glede og inspirasjon”. Vi tror at det er mye våre metodistsøsken i de baltiske statene kan lære oss om menighetsdiakoni. De kan også lære oss å bli mer åpne ut mot samfunnet, og å skape aktiviteter som betyr en forandring i deres liv som Kristus har kalt oss til å tjene.

Menigheten i Tistedal har en vennskapsmenighet i Haapsalu i Estland som de besøkte i påsken. At dette var til gjensidig velsignelse og inspirasjon, er reportasjen i Brobyggeren (4/5 2005) et vitnesbyrd om. Vi vil her utfordre flere menigheter til å opprette slik kontakt.

Sammenslåing av Norges Kristne Råd og Norges Frikirkeråd.

En arbeidsgruppe nedsatt av Norges Kristne Råd og Norges Frikirkeråd har nå lagt fram en innstilling som går på det fremtidige felleskirkelige samarbeidet i Norge. Den handler om at de to eksisterende rådene skal slås sammen til ett felles råd.

Vi har fra vår kirkes side i flere år signalisert at vi ser det hensiktsmessig å slå sammen NKR og NFR. Det er såpass mange felles arbeidsområder for de to rådene at det vil ligge en rasjonalisering i å forene virksomhetene. De siste årene har det vært et utstrakt samarbeid rådene i mellom. Dette samarbeidet har vist at det absolutt bør være mulig å få til en smidig sammenslåing.

Innstillingen legger vekt på at et nytt råd bør arbeide ut fra konsensusprinsippet. Det betyr at man bare handler med basis i oppnådd enighet. Samtidig legges det opp til at om man ikke oppnår enighet i en sak, skal medlemskirkene ha mulighet til å arbeide for sine egne standpunkter.

De ganger man ikke oppnår enighet ved at rådet deler seg i majoritetskirke (Dnk) og minoritetskirker (frikirkene), vil frikirkenes historiske behov for en egen interesseorganisasjon bli videreført ved at det innenfor rådet også finnes et religionspolitisk forum for minoritetskirkene. Man anser at dette forumet skal arbeide etter flertallsprinsippet, slik praksis har vært i alle år i Frikirkerådet.

Da en foreløpig innstilling ble lagt fram for årsmøtene i NKR og NFR i mars, viste det seg at det ennå var stor skepsis blant representantene fra Pinsebevegelsen til det nye rådet. Også De Frie Evangeliske Forsamlinger og Adventistsamfunnet har uttrykt skepsis. Innvendingene går på samarbeidsmåter, i etablerte råd eller ved allianser, og det går på forholdet til Den Katolske Kirke.

Dette er innvendinger vi skal ha respekt for. Samtidig har det nå i flere år skjedd en tilnærming i retning ett felles kirkelig råd, og vi anser at denne utviklingen bør fortsette. Signaler i etterkant av årsmøtene i vår, går på at de samfunnene som uttrykte størst skepsis kanskje er i fred med å skifte mening. Det hadde vært å håpe. Det vil være uheldig om en så stor del av frikirkeligheten som pinsevevnnene representerer, velger å stå utenfor det nye rådet. Muligheten for assosiert medlemskap ligger til rette for kirkesamfunn som ønsker å reservere seg til deler av et nytt råds målsetting.

Innstillingen skal ut på høring i medlemskirkene gjennom høsten. Det vil antageligvis også bli en åpen konsultasjon etter denne høring. Årsmøtene neste vår vil så ta stilling til det nye rådet.

Vi anser det som naturlig at kirken vår blir med i det nye rådet. Det er en god innstilling som er utarbeidet. Vi mener tiden nå er inne til å gå for det som skisseres, selv om enkelte samfunn innen Frikirkerådet velger å ikke være med.

Metodistkirkens Sosiale Prinsipper

I løpet av siste konferanseår, har kirkens Sosiale Prinsipper vært i fokus både i en nasjonal legsamling og på landssamlingen for prester og diakoner. Det har skjedd som oppfølging av siste årskonferanse. Da hadde vi besøk av Jim Winkler, som leder det rådet i kirken som arbeider med å aktualisere de sosiale prinsippene i samfunnet.

Vårt eget nasjonale råd for diakoni og evangelisering har nå sørget for en norsk oversettelse av de sosiale prinsippene. Dette er vi glade for, og vi håper det gjør dem lettere tilgjengelig i forståelse og bruk.

Et sentralt punkt i de sosiale prinsipper går på god forvaltning og fordeling av de goder som Gud har gitt. Vi vet at disse godene ikke er likt fordelt i verden. Kløften mellom rike og fattige er enorm. I England har det oppstått en bevegelse som kalles "Make Poverty History" – "gjør fattigdommen til historie". Denne bevegelsen har gjort seg bemerket, og Kirkens Nødhjelp har nå satt i gang en kampanje inspirert av denne bevegelsen. Målsettingen de arbeider etter lyder: rettferdig handel, gjeldssletting, mer og bedre bistand.

Kampanjens synlige tegn er hvite håndbånd. De skal være med å bevisstgjøre på kampanjens målsetting. Vi vet alle at verdens skjeve fordeling ikke lar seg løse ved en kampanje. Men kan den være med å skape større bevissthet og engasjement, vil den bidra i positiv retning.

Og positive ting skjer. Vår egen statsminister utfordrer sine kolleger i verdens rikeste og mektigste land, G8-landene, til gjeldsslette og mer bistand. Det samme gjør mange av verdens store artister i konserter kalt Live8, som avvikles i forkant av G8-konferansen i sommer. Med den engelske statsminister Tony Blair som pådriver, har allerede 18 av de mest utsatte landene fått ettergitt sin gjeldsbyrde.

Håpet om mer rettferdig fordeling av jordens ressurser utfordrer oss i vår livsstil og vårt forbruk og til å se etter muligheter for at håpet kan oppfylles.

Dette går på holdninger, og da kan det være viktig nok å bruke rettferdig kaffe i kirkelig sammenheng (Max Havelaar merkede produkter). Det handler også om økt støtte til vårt misjonsarbeid, så vel som en mer aktiv deltakelse i fasteaksjonen.

En kirke i rettferdighetens og forsoningens tjeneste

Vi har som kristne mennesker et kall og et ansvar til å arbeide for rettferdighet, fred og forsoning i den verden Gud har skapt. Kirken er ikke til for sin egen skyld. Kirken er tilstede i verden for på Guds vegne å formidle kjærlighet, forsoning, nåde og fred. Jesu oppdrag var i følge Luk.4:18-19 "å forkynne et gledesbudskap for fattige....kunngjøre at fanger skal få frihet og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri og rope ut et nådens år fra Herren". Det er også kirkens oppdrag. Det er vårt oppdrag.

På Kirkeledermøtet i slutten av mai ble vi fortalt av en som jobber for FN med HIV/Aids problematikken, at mens det i 1982 var 750 registrerte tilfeller, er det i 2005 60 mill. mennesker som er rammet. I noen Afrikanske land er 40% smittet. "Denne situasjonen kommer til å forandre Afrika mer enn slaveri og kolonialisme", ble vi fortalt. En rapport fra FN's utviklingsprogram (UNDP) forteller at det i 2005 vil være 4,8 mill. barn under 5 år som vil dø i Afrika sør for Sahara.

Vi gleder oss over det flotte og viktige arbeidet som gjøres på disse områdene gjennom våre misjonsprosjekter. Både i Zimbabwe og India har vi programmer rettet mot HIV/Aids rammede. Vi har mor/barn programmer, programmer som hjelper barn i flyktingleirer og slummen, og sentre for gatebarn. Gjennom Norges Kristne Råd er vi engasjert i et Flyktingnettverk som ble etablert denne uken, Kirkelig Fredsplattform og i fredsarbeid bl.a. i Sudan.

Vi skal ikke sette oss ned "og hvile på våre laurbær". Det påhviler oss et stort ansvar. Det handler ikke bare om økonomi, men også om informasjon, forebygging, støtte og omsorg. Det handler om å sette problematikken på dagsorden i forkynnelse, konfirmantundervisning og ved ulike aktiviteter. En utfordring i menighetenes lokalsamfunn er etableringen av kontakt med, hjelp og støtte overfor flyktninger og asylsøkere.

Vi tror Gud fortsatt vil bruke oss

Vi skrev innledningsvis om håpsteget og utfordringer i kirken. Vi vil ikke lukke øynene for utfordringene, men vi vil gå inn i dem i lys av de håpsteget vi ser:

Menigheter som satser og våger tenke nytt.

Menigheter preget av begeistring og tro.

Menigheter med klar forståelse av sitt oppdrag.

Menigheter med åpne hjerter, åpne sinn og åpne dører.

Derfor tror vi at Gud fortsatt vil og kan bruke Metodistkirken til beste for land og folk.

Derfor vil vi gå fram med håp og optimisme og be om Den Hellige Ånds stadige nærvær og veiledning.

Øystein Olsen (biskop)

Ola Westad (tilsynsmann Nord/Vestre distrikt)

Vidar Sten Bjerkseth (tilsynsmann Østre distrikt)

Visjon og målsetting for Metodistkirken i Nord-Europa

Utdrag fra biskopenes budskap til Sentralkonferansen 2005

Temaet for Sentralkonferansen 2005 i Moskva ("In Christ - a new Humanity"), var en fornyet visjon om Jesu Kristi forvandlende kraft. Med utgangspunkt i Misjonsbefalingen, er vårt oppdrag uttrykt slik i The Book of Discipline: "Kirkens oppgave er å "gjøre mennesker til Jesu Kristi disipler". (§ 120). Når vi lever i et nært forhold til Jesus og til hverandre, når vi vitner, når vi gjør gode handlinger, viser medfølelse og rettferdighet, vil vi tjene som redskaper for Gud til forvandling av menneskers liv. Slik vil samfunnet og verden forandres.

Ved innledningen av et nytt kvadrennium, har vi behov for å tenke igjennom hva som skal til for at denne visjonen skal bli virkelighet. Dette er et forsøk på å si noe om veien videre. For at forvandlingen skal skje, må enkeltmennesker i kirken og kirken som helhet, være villig til å endre sine holdninger og omsette troen i aktiv handling. Mye handler om videreføring av noe som allerede har startet, noe kan være radikalt nytt.

1. Outreach – å "treffe" og forandre samfunnet vi lever i med Guds kjærlighet
På sentralkonferansen i 1997 var det enighet om å satse på utadrettet virksomhet, - "å starte noe nytt utenfor kirken". Kirken trenger å fokusere på det samfunnet vi er en del av, ellers får vi lett innadvendte menigheter og bruker kreftene bare på at menighetene skal overleve. I 2001 ble denne strategien stadfestet, og i 2005 er det nødvendig å revitalisere beslutningen og sørge for at den settes ut i livet.

Hvordan kan vi gjøre det?

A Ved å oppmuntre hver eneste metodist til å dele sin tro og erfaring med andre.

Vi er alle deler av den adsprede kirke. Vi snakker ofte om "gå ut" som om vi kristne skulle være samlet mesteparten av tiden. Faktum er, at vi det meste av tiden lever, arbeider og virker hver for oss og individuelt "der ute"! Vi trenger ikke å "gå ut" siden vi allerede er der. Det vi trenger, er å være bevisste på at vi som kristne og kirkemedlemmer overalt har muligheter til å dele vårt kristne vitnesbyrd og synliggjøre Kristus og hans kjærlighet.

B Ved å praktisere "kirkens kroppsspråk" – diakoni

I de baltiske landene er kirkevekst og ekspansjon nært forbundet med nestekjærlighet og diakonal tjeneste for mennesker i ulike livssituasjoner og aldre. To eksempler fra Litauen kan illustrere dette.

Da Jonas og Alma, to medlemmer av Metodistkirken i Sanciai, for et års tid siden gikk forbi guttefengslet i Kaunas, hørte de noen rope på mor. Siden de ikke så noen andre i nærheten, henvendte de seg til gutten og spurte om han trengte hjelp. Dette ropet ble

opptakten til en besøkstjeneste, ikke bare i guttefengslet, men også i fengslet for voksne menn. Besøkstjenesten ble senere utvidet, slik at de startet med utdeling av brød til fattige to ganger i uken.

I løpet av de to siste årene, har det blitt startet nye menigheter i Ukmerge og Panevezys i Litauen. Noen kirkemedlemmer flyttet til disse byene. I nye omgivelser fant de anledning til å vitne for andre. De inviterte folk hjem til seg til bibelstudier. Gode fellesskap vokste frem, flere ble med, og de startet utadrettet virksomhet. I dag har vi to menigheter og to pastorer som tjenestegjør der.

C Min utfordring til alle metodist-menigheter er, at de gjør en undersøkelse i kirkens nabolag for å identifisere behov og utfordringer.

Med utgangspunkt i dette kan menigheten utarbeide en plan for menighetens drift og for utadrettet virksomhet.

2. Fokus på barn og unge.

I en dansk avisartikkel januar 2005, ble det slått stort opp, at unge dansker både er trossøkende og opptatte av innholdet i troen. Artikkelen bygget på en rapport fra Københavns universitet. I løpet av noen tiår mener man å kunne registrere en markant endring. Den overraskende utviklingen er, at stadig flere unge mennesker er åpne for tradisjonell kristendom og gudsforståelse. Det er ikke tilstrekkelig å ha en tro, de er opptatt av innholdet i troen. Ungdom ønsker et fast, konkret sentrum i livet, - de vil ikke surfe rundt." Unge mennesker har ikke de fordommene deres foreldre hadde. Det de lærte i barndommen, forlater de nå. De vil vite hvordan de skal be og gå til kirke."

Hvis dette er en alminnelig trend i de landene som hører til vår sentralkonferanse, trenger denne kirken virkelig å ha fokus på unge mennesker! Det er nødvendig å oppmuntre og trene opp ungdom i kirken til å ta aktivt del i kirkens virksomhet. De har innsikt og kunnskap som vi trenger, om samfunnet rundt oss og om hvordan vi kan kommunisere, særlig i forhold til ungdom.

Og selv om det skulle være slik, at ungdom stadig vil være i bevegelse og sette opp sine egne "religiøse menyer", trenger vi ungdom og unge voksne for å komme i kontakt med disse gruppene.

Altfor ofte har vi tenkt dem (de unge) i motsetning til oss (voksne). Vi har vært fornøyde når vi har inkludert unge mennesker i gudstjeneste og program, og vi har fortalt dem hvor stor pris vi setter på å ha dem blant oss, på våre premisser. Vår utfordring som kirke av i dag, er å ta de unge på alvor og være åpne for det de kan bringe inn av ekspertise, nytenkning, ja rett og slett deres forståelse av hvordan en kirke skal være! Dagens unge har lært på skolen å ta aktiv del i presentasjoner, diskusjoner, de kan arbeide selvstendig og formidle til andre. De er idérike og kreative i møte med utfordringer. De har mange ferdigheter kirken trenger når vi skal virkeliggjøre våre visjoner.

Det er viktig å ha tradisjoner som et bindeledd mellom fortiden og fremtiden. Men det må ikke føre til at kirkene fremstår som museer for dem som står utenfor. Vår relasjon til den

levende Kristus utfordrer oss til å forholde oss til samtiden, og den unge generasjon kan hjelpe oss til å finne den veien Gud vil lede oss videre, hvis vi lar dem gjøre det!

Ungdomslederkonferansen i Finland i november 2004 er et godt eksempel på hvordan unge mennesker (i dette tilfellet; Metodistkirkens Nordiske Ungdomsråd (MNUR) og det finland-svenske ungdomsforbundets landsstyre) kan planlegge, gjennomføre og følge opp et initiativ. Nåværende og fremtidige unge ledere fra de nordiske og de baltiske landene kom sammen og ble inspirert og utrustet for menighetsarbeid og utadrettet virksomhet.

Hovedstyret i Sverige jobber hardt for å gjøre nødvendige endringer i kirkens struktur og arbeidsformer for å snu nedgangen gjennom flere tiår til ny vekst. Det er ungdommen som på mange måter har vært nøkkelpersoner i denne prosessen.

"The Book of Discipline" slår klart fast at ungdom, som medlemmer og aktive i menighetene, helt fra tenårene av kan nomineres og velges til medlemmer og ledere av komiteer og til andre tillitsverv i kirken. Også på årskonferansenivå er det et klart behov for lavere gjennomsnittsalder på delegatene. Nominasjonskomiteene må være oppmerksomme på denne muligheten til fornyelse i kirken. Ungdom bør også få større innflytelse på planlegging og forberedelse av årskonferanser og andre store kirkelige begivenheter. "Fokus på barn og unge" er et viktig og vitalt prinsipp i vårt videre arbeid dette kvadrenniet.

3. Lederutvikling og kompetanseheving – for lekfolk og pastorer /diakoner

Menigheter og kirker som vil være med og forandre verden, må kontinuerlig være engasjert med å planlegge og praktisere i overensstemmelse med sin visjon og sitt oppdrag. Grunnlaget finner vi i Bibelen og det kristne fellesskap som former og istandsetter oss som Jesu disipler, og som hjelper oss å identifisere våre sterke og svake sider i tjenesten. Våre medlemmer og ledere må bli utrustet og støttet når vi utfordrer dem til å ta ansvar for den fremtidige utviklingen i menighetene våre.

Et annet aspekt er behovet for å ha ledere som er oppdatert på hva som foregår i verden, liksom Issakars barn, som "forsto tiden, så de kunne vite hva Israel måtte gjøre" (1.Krøn. 12,32). I det samfunnet vi som kirke er en del av, går utviklingen raskere og raskere, på godt og vondt. Fenomener som undertrykkelse, overgrep mot kvinner og barn og vold i hjemmene finnes ikke lenger bare på dørtersklene våre, men også innenfor våre menigheter. Vår utfordring er å gi Guds kjærlighet et uttrykk og invitere til varme og sunne kristne fellesskap som helbreder og forandrer!

Kommunikasjon er et nøkkelord for en kirke som har et budskap å formidle i ord og handling. Vår beste "reklame" er medlemmene våre! Mange av oss har behov for dypere innsikt og mer kunnskap om kirkens tro og lære og om strukturene innenfor den verdensvide Metodistkirken.

På ulike nivåer i kirken må vi legge til rette for kontinuerlig å tilby fremtidens ledere utdanning og ledertrening. I løpet av de siste årene har ulike verktøy vært tatt i bruk i dette arbeidet, og med godt resultat:

Alpha-kurs – 10 ukers grunnleggende bibelundervisning

Naturlig kirkevekst – en metode for å teste hvor sunn menigheten er

Emmausvandring – et program som ble introdusert i vår Area i 2001. Det skal hjelpe deltakerne til en sterkere opplevelse av Guds ubetingede kjærlighet og oppmuntre dem til å praktisere denne kjærligheten i egne relasjoner i hverdagen. Rapporter forteller om markante endringer i form av mer aktiv deltakelse og sterkere engasjement i kirkens liv og virke.

I tillegg har ”Chrysalis” (Emmausvandring for ungdom) blitt introdusert i de baltiske landene, og brer seg!

”Disciple” – et 36 ukers bibelstudium som benytter seg av moderne teknologi og kommunikasjon, leder til en dypere bibelforståelse. Estland har brukt dette opplegget i flere år, og i Norge starter det første kurset i år.

”Retreat” – hjelper travle, ofte overarbeidede ledere og kirkegjengere til å sette av tid til refleksjon og fornyelse.

Konklusjonen er: Der hvor disse verktøyene tas i bruk i arbeidet med lederutvikling og personlig vekst finner vi større innlevelse og engasjement, økende deltakelse i kirkens aktiviteter, revitalisering av gudstjenestelivet osv.

Identitetsbygging er også et viktig satsningsområde. Som metodister er vi kalt til å formidle vår wesleyanske arv. Lederutvikling og utdanning av lege ledere som bygger på våre røtter og vår tradisjon har vært av stor betydning i de baltiske landene.

I 2003 ble det arrangert et lederutviklingsseminar med 140 deltakere fra Litauen og Latvia. Som en ”tilleggsbonus” ble relasjonen mellom de to landene styrket.

I de baltiske landene har man også hatt glede og nytte av seminarer holdt over sentrale kapitler i The Book of Discipline. Dette har bidratt til å forme og tydeliggjøre deres identitet som metodister i et postkommunistisk samfunn.

The General Board of Church and Society (GBCS) har ved flere anledninger holdt seminarer i vår Area om kirkens ”Sosiale prinsipper” Dette samarbeidet vil fortsette i dette kvadrenniet.

Fortsatt etterutdanning og lederutvikling for våre pastorer og diakoner må gis høy prioritet. Som nevnt tidligere, er vi i stadig behov for ny innsikt og opplæring for å forholde oss til og kommunisere med et moderne samfunn i stadig endring. Pastorenes ansvar for teologi og opplæring gjør at det stadig er behov for studier og oppdateringer. På denne måten hever vi kompetansen hos prester og diakoner, og det er særlig viktig med tanke på deres funksjoner som ledere.

Regelmessig veiledning for alle pastorer har gradvis blitt innført, selv om en hel del gjenstår. Betydningen av veiledning kan neppe vurderes høyt nok.

For våre seminarer og utdanningsråd blir det en utfordring å i løpet av dette kvadrenniet å innføre årlig, obligatorisk etterutdanning for alle pastorer og diakoner.

Etter- og videreutdanning er også viktig for tilsynsmennene med det store ansvar som er pålagt dem som kirkelige ledere.

4. Styrke konneksjonale og internasjonale relasjoner.

Verden vi lever i blir fra en side sett stadig større. Vi har langt mer innsikt i hva som skjer rundt om på kloden enn tidligere på grunn av bedre kommunikasjon og moderne massemedier. Vi reiser i dag jorda rundt like ofte som man for noen tiår siden reiste fra en landsdel til en annen.

På samme tid er verden blitt mindre. Vi har kommet nærmere hverandre og innser at vi tilhører og er avhengige av hverandre. Perspektivene våre er utvidet. Vi må lære å forstå og være åpne for hva mennesker i andre deler av verden kan dele med oss og hva vi kan dele med dem.

Denne situasjonen påvirker også kirken. Hvordan vi forholder oss til hverandre og til tjenesten vi er betrodd? Noen konkrete steg for å utnytte dette kan være:

a. Regionalt samarbeid

I "The Book of Discipline" (§206) fins ulike modeller for samarbeidende menigheter: Storpastorat, celle-grupper, flerbruk av lokaler mm. Dette kan innebære samarbeid mellom flere menigheter i en by eller et distrikt for å styrke den utadrettede virksomhet og det indre fellesskap.

I dagens situasjon, med økende prestemangel, kan team bestående av pastorer og lege ledere med ulike gaver og ulik utrustning være et aktuelt alternativ for å utnytte ressursene bedre

Både i Danmark og Sverige er et slike prosjekter i ferd med å ta form.

Den største utfordringen er ikke hvilken modell man bør velge, men å være villig til å se ut over våre, ofte fastlåste grenser, i vår søken etter hvordan vi best mulig kan tjene Gud.

b. Samarbeid innenfor areaen

Dette har høy prioritet i inneværende kvadrennium. Vi har noen vennskapsmenigheter i den Nordiske og Baltiske regionen. Nå er tiden inne til å fortsette, og bringe de ulike områdene i Areaen i enda nærmere kontakt med hverandre.

Kanskje kan vi dra nytte av en modell som i flere år har vært brukt i forholdet mellom USA og Baltikum. Der finnes det to former for samarbeid: Partnership Churches og Connecting Congregations. Enkeltmenigheter eller flere menigheter i samarbeid forplikter seg til å sende regelmessig støtte til prestelønninger og menighetsarbeide i Baltikum. Mange menigheter sender frivillige team for å hjelpe til med restaureringsarbeide eller med å bygge nye kirker. Team-medlemmer kommer hjem igjen med erfaringer som forandrer deres liv!

Resultatene viser at der en menighet engasjerer seg i arbeidet for å støtte en annen menighet vokser begge menighetene!

- Pastorer fra en region kan innbys som gjester til Årskonferansen i en annen
- Pastorer og diakoner i en konferanse kan engasjeres i prosjektarbeid i en annen region.

- Vennskapsmenigheter kan etableres slik at menighetene kan støtte og besøke hverandre.
- Felles ungdomskonferanser, festivaler, barne- og ungdomsleire, speideraktiviteter.
- Leire og seminarer med deltakere fra flere områder.
- Team av frivillige som kan gjøre praktisk og diakonalt arbeid og evangelisere.

c. Europeisk samarbeid

Den europeiske Metodistfestivalen i Potsdam i 2003 var en døråpner for et nærmere samarbeid mellom de to metodist-tradisjonene i Europa. Denne prosessen vil fortsette.

European Methodist Council (EMC) utvikler stadig nye former for fellesskap.

ECOM (European Commission on Mission) møtes årlig for å evaluere og styrke misjonsengasjementet både utenfor og innenfor Europa.

Fund Mission in Europe er etablert for støtte felles prosjekter, spesielt i de Øst-Europeiske land.

EMYC (European Methodist Youth Council) spiller en nøkkelrolle i arbeidet med å bringe Europas unge metodister sammen.

d. Bedre forhold mellom UMC i USA og resten av verden

I løpet av de siste kvadrenniene har representasjonen fra Nord-Europa i kirkens internasjonale styre og råd blitt betydelig styrket. Det har gitt oss økt innflytelse, og vi finnes med i fora hvor viktige beslutninger tas. Siden majoriteten av kirkens medlemmer og ressurser finnes i USA har det vært positivt å registrere at mulighetene for å kanalisere personell og økonomi i andre deler av verden, også her hos oss, har vært økende. Et stikkord i den sammenheng er "partnership", som innebærer delaktighet og gjensidighet.

Til slutt: I all vår gjerning, i alt som vi utfordres til av omstilling, fornyelse og engasjement er vår overordnede målsetting: Kirkens – din og min - oppgave er å gjøre mennesker til Jesu Kristi disipler.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Utenriksdepartementet
Statssekretær Vidar Helgesen
Postboks 8114 Dep
0032 OSLO

Dato: 27.06.2005

Vår ref.: 04:61-11 LJD

Deres ref.:

Søknad om støtte til religiøs dialog – med hovedvekt på Midtøsten – for 2005

Vi viser til tidligere korrespondanse med Utenriksdepartementet v/Midtøsten- seksjonen om støtte til religiøs dialog i Midtøsten, prosjekt 1022039, både søknader og rapporter. Ref 2001/08021-35AIII

1. Innledning

Utenriksdepartementet er over lang tid gjort godt kjent med vårt arbeid med å fremme og styrke den religiøse dialog mellom de sentrale religiøse lederskap på jødisk, muslimsk og kristen side i Israel og Palestina. Det er gjort grundig rede for hva som har vært gjort over flere år i søknad og rapportering for 2004.

Når vi nå søker om midler til en videreføring av støtten, ønsker vi imidlertid å utvide perspektivet ved at vi søker om midler til å bruke arbeidet i Midtøsten som et element i et generelt arbeid med forholdet mellom religionsdialog, fred og forsoning. Dette er en problematikk Mellomkirkelig råd møter i mange sammenhenger internasjonalt. I Norge har engasjementet på denne sektoren ført til vesentlig utvidet samarbeid med andre institusjoner og organisasjoner. Grunnen til at Mellomkirkelig råd, og særlig Trond Bakkevig som arbeider for oss med slike spørsmål, blir etterspurt, er at vi har opparbeidet en kompetanse på feltet. Denne ønsker vi nå å forsterke enda mer og samtidig stille våre erfaringer til rådighet i et samarbeid med norske institusjoner og organisasjoner.

Behovet for dialog mellom religiøse ledere synes å bli stadig tydeligere i mange land og i et globalt perspektiv. De er ofte viktige symbolbærere og ikke ubetydelige aktører i opinionsdannelsen og dermed i den politiske utvikling. Dialog mellom dem er ikke i seg selv en løsning på enhver konflikt, men kan være ett av flere virkemiddel for å bidra til løsninger og forebygge konflikter. Det er viktig at religiøse ledere etablerer åpne og bærekraftige relasjoner seg i mellom. Dermed kan de finne uttrykk for sitt felles ansvar for fred, rettferdighet og forsoning. Slike relasjoner kan bygge ned spenninger og motsetninger som ellers kan være alvorlige hinder for fredelige løsninger på konflikter.

I Midtøsten vil vi fortsette å arbeide med de samme hovedmål og virkemidler som tidligere, men med en vesentlig ny dimensjon som er antydnet i vår rapport fra 2004 og som er tydelig i vedlagte rapporter og referater fra møter i Jerusalem i mars og juni. Vår søknad dette året er derfor å se som en videreføring av det arbeid som har vært gjort i

forståelse med departementet over flere år, men med to vesentlige nye tiltak. Samarbeidsrelasjonene blir også noe annerledes i 2005.

2. Hovedmål, delmål og resultatindikatorer

Ved siden av å frikjøpe Trond Bakkevig for arbeid med spørsmål knyttet til religionsdialog, fred og forsoning, vil kostnadene ved vårt prosjekt først og fremst være knyttet til prosjektet i Jerusalem og Midtøsten. Hovedmålet med Trond Bakkevigs arbeid vil være rådgivnings- og kompetanse-oppbygningsarbeid i Norge, og der han blir etterspurt (Pakistan og generelt i Midtøsten er allerede inne i bildet).

I Midtøsten-arbeidet er hovedmålet fortsatt, og om mulig med enda mer tydelighet enn før, **"å bidra til at religiøse ledere kan gi sine spesifikke bidrag til en fredelig løsning på konflikten i Midtøsten. Dette må skje innen rammen av en bred fredsprosess"**.

Prosjektet har følgende delmål for de religiøse lederes medvirkning:

- ☐ At de tar avstand fra all religiøst begrunnet vold
- ☐ At de legitimerer hverandres eksistens i området
- ☐ At de etablerer en felles plattform for å bidra i politiske prosesser som fremmer fred
- ☐ At de respekterer hverandres hellige steder
- ☐ At de legitimerer hverandres rett og adgang til sine hellige steder
- ☐ At de bidrar til at det lages avtaler som sikrer fri adgang til og fredelig sameksistens på felles hellige steder
- ☐ At de bidrar til avtaler om statlig suverenitet som sikrer trossamfunnenes integritet og selvstendighet.

I tillegg til de delmål som er nevnt i vår søknad for 2004, vil et nytt, vesentlig delmål for 2005 være etablering og drift av et "Inter Faith Council for the Holy Land". Fra vår side vil det være særlig viktig å legge til rette for at Trond Bakkevig skal kunne fylle rollen som fasilitator ved etableringen og den første drift av et Inter Faith Council. Det skjer i så fall etter ønske fra de lokale, representative religiøse ledere som står for tiltaket og som ønsker å få dette realisert så snart som mulig.

Dette er et vesentlig nytt skritt videre i dialogprosessen, hvor Alexandria-erklæringen fra 21. januar 2002 har spilt en viktig rolle som basis for arbeidet i den såkalte Alexandriagruppen. Dannelsen av et slikt nytt råd er både en forlengelse av og en begynnelse av noe nytt i Alexandria-prosessen. Det nye er at arbeidet får et helt annet feste blant lokale religiøse ledere, og innebærer at en etablerer et institusjonelt samarbeid mellom de viktigste religiøse grupper. Alexandria-prosessen vil gå videre med en del tiltak i noen byer i området, parallelt med arbeidet i det nye rådet.

I vedlagte søknad fra det latinske patriarkatet (Den romersk-katolske kirke) i Jerusalem til den spanske stat via en spansk katolsk organisasjon gjøres det utførlig rede for hvordan den såkalte Alexandriagruppens arbeid nå tenkes videreført bl.a. med etableringen av dette inter-religiøse rådet. Som en vil se av den søknaden, er det vesentlig at det planlagte rådet skal ha en primær forankring i de lokale religiøse lederes posisjon, være drevet og styrt av dem og ikke av eksterne aktører. Det er tatt utgangspunkt i at den latinske patriarken tar på seg ansvar i etableringsfasen, men som det går fram av referatet fra møtet 30. mars 2005, er det også viktig at en får en form for nøytral grunn når det gjelder plassering av sekretariatet permanent.

Vi mener det er etablert et unikt nettverk mellom religiøse ledere som har stor representativitet og stor tillit i sine respektive leirer. Dette er resultat av Trond Bakkevig's og andres (bl.a. Canon Andrew White's) langvarige arbeid med å legge til rette for slike kontakter. Det er ikke hvem som helst som har etablert denne kontakten og denne visjonen: De lokale ledere har alle støtte fra både palestinske og israelske myndigheter. De har støtte fra sjefsrabbinatet, er de viktigste kirkelederne, og de har de høyeste verv innen de muslimske miljøene. De har som mål at dette inter-religiøse rådet skal være

- a) et permanent forum for konsultasjon og kontakt mellom dem - og dermed noe mer institusjonalisert enn Alexandriagruppen har kunnet være -
- b) et råd som utvikler og holder oppe en felles visjon for hvordan en kan leve sammen med ulike religioner i dette landet, og
- c) være et representativt organ som kan bli konsultert av politiske ledere når det gjelder spørsmål som har svært tydelige religiøse dimensjoner og hvor religiøse forhold kan være et tydelig hinder for en bærekraftig fred, ikke minst gjelder dette Jerusalem-spørsmålet.

Det er etter vår vurdering av stor betydning at rådet blir etablert. Til det trengs støtte eksternt, uten at prosessen styres eller overtas av eksterne aktører. Det er etter vår mening tydelig at de religiøse ledere som er involvert, har tillit til at de norske partene. Mellomkirkelig råd vil - med støtte fra norske myndigheter og Trond Bakkevig i en sentral rolle - være i stand til å bidra mye i så måte. Det ble, som det fremgår av referat fra møtet 30. mars 2005, sett på som en god løsning i en startfase. En har også forventninger om vesentlig økonomisk støtte fra Spania.

Vårt engasjement i 2005 vil være knyttet til etableringen av et slikt råd, samt å følge opp den kontaktvirksomhet vi har hatt og støtte de aktiviteter som kan knyttes til et slikt råd. Selv om det ikke har vært mulig å gjennomføre en bred konferanse om Jerusalem, er det fortsatt viktig å holde dette temaet sentralt i dialogen, om mulig med mindre konsultasjoner.

Derfor vil de viktigste resultatindikatorer i 2005 være

- a) om vi maktet å bidra til etablering av Inter Faith Council for the Holy Land
- b) om dialogen mellom de religiøse ledere kan styrkes og utvides gjennom dette tiltaket
- c) om deres felles opptreden overfor politiske myndigheter kan bli mer samlet
- d) om vi kan opprettholde den gode støtte fra israelske og palestinske politiske myndigheter for denne dialogen
- e) om arbeidet med tilgang til de hellige steder kan forseres
- f) om de palestinske deltagere kan få færre hindringer for sin deltagelse i dialogarbeidet
- g) om den religiøse dialog om Jerusalem kan komme i gang

Et annet mål for denne virksomheten vil, gjennom Trond Bakkevig's arbeid, være å øke Mellomkirkelig råds kompetanse på interreligiøst arbeid med fred og forsoning som mål. Vi ønsker å bygge ut samarbeidet med PRIO og om ønskelig også å kunne stille vår kompetanse til rådighet for Utenriksdepartementet. Vi har også kontakt med andre aktører innen det kirkelige felt i Norge, så som Kirkens Nødhjelp og Kirkelig Fredsplattform.

3. Samarbeidspartnere

Den viktigste samarbeidslinje går til dem som nå stiller seg bak dannelsen av Inter-Faith Council for the Holy Land: Rabbi Rosen for sjefsrabbinatet, patriark Sabbah, biskop Younan og biskop Abu Al-Assal, sjeik Tamimi og Dr Jarjouï (gresk-ortodoks). Biskop Younan har vi ellers mye kontakt med gjennom vårt nære kirke-til-kirke samarbeid med den lutherske kirken i området.

Som tidligere, vil det også i 2005 være et samarbeid videre med Church of England ved Canon Andrew White, men de har sagt at de særlig vil konsentrere seg om arbeid knyttet til lokale senter for inter-religiøs og inter-kulturell forsoning og samarbeid i Gaza, Ramallah og Jerusalem. Whites arbeid er i ferd med å bli selvstendiggjort fra International Centre for Reconciliation i Coventry og etablerer seg i London. Vi finner det ikke naturlig at vi skal overføre midler til dette arbeidet i 2005. Det ble overført vesentlige beløp både i 2004 og 2005. Det har vært et nyttig samarbeid, og det vil være nyttig å ha kontakt videre. Men de som står bak etableringen av det inter-religiøse rådet omtalt ovenfor, er tydelige på at dette tiltaket ikke bør drives på samme måte som Alexandria-gruppen, men mer tydelig som et lokalt tiltak.

En ny seriøs samarbeidspartner ble presentert for oss på vår reise i mars 2005, formidlet gjennom Rabbi Rosen: "Search for Common Ground". Dette er en internasjonal organisasjon som arbeider for fred og forsoning og har engasjert seg i det hellige land særlig med tanke på å etablere respekt for hellige steder og de ulike religiøse gruppers rett til å bruke dem. De har støtte fra myndighetene i regionen til å drive sitt arbeid.

Kirkens Nødhjelp har vært løpende orientert om dette tiltaket. Det ser ut til at KN kan bli en viktigere samarbeidspartner framover, i og med at de planlegger å etablere en lokal representasjon i Jerusalem fra høsten av. KN er interessert i å bistå MKR og Trond Bakkevig i sitt arbeid, bl.a. med praktiske spørsmål som knytter seg til møte- og reisevirksomhet. Det er også drøftet hvordan det kan skapes en fruktbar kontakt mellom det dialogarbeidet MKR er involvert i det hellige land og det dialogarbeid KN driver med støtte fra norsk ambassade i Pakistan.

Vi vil fortsatt ha kontakt med Kirkenes Verdensråd om dette arbeidet.

4. Arbeid og budsjett for 2005

Vi vil videreføre vår kontakt med reisevirksomhet til Midtøsten, og tror det vil være riktig å svare på henvendelsen fra de religiøse lederne ved å stille Trond Bakkevig til disposisjon for en mer sammenhengende og intensiv innsats for å fasilitere oppstarten av det inter-religiøse rådet. Det betyr at vi mener det vil være viktig å kunne fristille ham to måneder for dette arbeidet, fordelt noe utover året, og at han skal kunne foreta flere reiser med lengre opphold i området. De religiøse lederne ba spesielt om dette (de ba om en lengre periode, men det finner vi ikke så realistisk). Vi ser tydelig behovet i en slik oppstartingsfase. Dessuten vil det være nyttig med i alle fall en reise til London for å avklare forholdet til ICR, samt mulighet for å reise til noen flere land i Midtøsten for å få bredere støtte for dette tiltaket.

Generalsekretær Olav Fykse Tveit har allerede hatt en reise til området sammen med Bakkevig dette året (mars), noe som var viktig og nødvendig for den videre

strukturering av vårt arbeid og for å forstå hvordan vi som kirkelig organ skal være involvert i dette arbeidet.

Vi finner det også viktig å fortsatt støtte studiearbeid om Jerusalem-spørsmålet, men noe mindre omfang enn foreslått i fjor.

For øvrig vil vi søke om midler vi kan støtte det inter-religiøse rådets arbeid med når det blir etablert. Pengene overføres etter hvert som det viser seg at dette er et tiltak som fungerer og som har gode tiltak å sette i gang med, og som holdes her hos oss dersom det ikke etableres virksomhet som det er viktig eller naturlig å støtte (og som tilbakeføres UD om de ikke benyttes).

Budsjettforslaget vårt når det gjelder engasjementet for Trond Bakkevig generelt og støtten til etableringen av et inter-religiøst råd i Israel/Palestina blir derfor:

1. Reiser til Midtøsten og London	150.000
2. Oppholdsutgifter Trond Bakkevig i Midtøsten	50.000
3. Lønnsutgifter ved frikjøp av Trond Bakkevig. 2 mnd ltr 75 + arb giverutgifter 14,1 % ca. 25 døgn	130.000
4. Telefon og kontorutgifter	50.000
5. Administrasjon for øvrig	10.000
6. Bidrag til Jerusalemsstudier	20.000
7. Bidrag til Inter-religiøst råd	<u>240.000</u>
SUM	<u>650.000</u>

Dersom det blir aktuelt at Trond Bakkevig eller andre skal foreta andre reiser eller utføre arbeid vesentlig ut over det som gjelder Midtøsten, må vi komme tilbake til en drøfting av de økonomiske sidene ved det.

Med hilsen

Olav Fykse Tveit
generalsekretær

Vedlegg:

1. Søknad utarbeidet av Latin Patriarchate
2. Notat utarbeidet til SMK fra Trond Bakkevig
3. Rapport fra møte om Inter-Faith Council 30. mars 2005 i Jerusalem
4. Rapport fra reise til Palestina/Israel 29.5-2.6.2005

Kopi:

Global-seksjonen i Utenriksdepartementet v/ekspedisjonssjef Svein Sæther
Prost Trond Bakkevig
Seniorrådgiver Arne Bjørnstad, Statsministerens kontor, Internasjonal avdeling

**60 år etter Hiroshima:
Markering foran Stortinget
6. august 2005**

**Biskop Finn Wagle:
Denne galskap må ikke skje igjen!**

Kjære fredsvenner,

I dag favner kampen mot atomvåpen hele vår truede klode.

Her foran Stortinget er vi deltakere i en mektig fredsbevegelse fra Hiroshima og Nagasaki og hele kloden rundt. Slik synliggjør denne dagen at menneskeheten hører sammen i et eneste stort skjebnefellesskap.

"Denne galskap skal ikke skje igjen" heter det på minnesmerket der bomben falt en augustdag i 1945 og spredte død, tilintetgjørelse og ufattelige lidelser for sivilbefolkningen. Vi er samlet her i dag for å forplikte oss nettopp på dette: Denne galskap ikke må skje igjen!

Vår tid er rik på undergangssyner.

I den kalde krigens dager handlet det om synet av verdens undergang i en altødeleggende atomkrig.

Dette undergangssyn har i dag forlatt seg, men er avløst av et annet:

Synet av en klode som ikke kan bære de økologiske fotavtrykk menneskeheten i dag setter.

Disse to undergangssyner er på det nærmeste forbundet:

De handler begge om det truede liv på vår truede klode.

Vi trenger dagen i dag – 60 år etter Hiroshima – som en dag hvor vi kan vinne tilbake et større engasjement og et større alvor i kampen mot atomvåpen.

Vi trenger dagen som en kampdag mot all apokalyptisk blindhet: Som om livet på vår jord ikke er et truet liv.

I dag ser vi tydelig at trusselbildet ikke forsvant med den kalde krigen, selv om det har endret seg betydelig.

Verden er ikke blitt noe tryggere sted.

Ingen kan utelukke faren for atomkrig.

Det finnes bare én vei for å forhindre katastrofen: Den møysommelige kamp for å avskaffe alle atomvåpen.

Kirken har gjennom hele sin historie kjempet med det moralske problem knyttet til våpenbruk.

I skyggen av Hiroshima og Nagasaki – preget av vissheten om at vi har kunnskap og teknologi til å utslette oss selv og hele Skaperverket – uttalte Den norske kirkes biskoper i 1960: "Det ville være den forferdeligste katastrofe for menneskeheten om en atomkrig med dens masseødeleggelse blir sluppet løs. Atomvåpen er en trussel mot oss alle."

20 år senere – i en omfattende uttalelse om Kirken og freden fra 1982 – understreket Bispemøtet at utviklingen av kjernefysiske våpen er "et uttrykk for menneskets opprør mot Gud", fordi "disse våpnene på en særlig måte truer Guds skapning og den orden han har satt inn i naturen og sin skapte verden". Utviklingen av kjernevåpen er "misbruk av de kunnskaper og de ressurser som etter Guds vilje er stilt til disposisjon for hele menneskeheten og er ment å stå i det godes tjeneste".

Vårt truede liv er et sårbart liv.

Ingen kan ruste seg til usårbarhet, tvert i mot.

Og det kan i hvert fall ikke skje gjennom atomvåpen.

Atomvåpen rammer Skaperverket i selve livsgrunnlaget.

Slik sett understreker de kjernefysiske våpen – i all deres bestialitet – livets grunnleggende sårbarhet.

For å oppnå fredsdrømmen, må vi erkjenne at både mennesket og naturen er sårbare, og at varig fred bare kan oppnås gjennom tillitsbyggende arbeid.

Ja, vi må lære å se på vår sårbarhet ikke som en svakhet ved mennesket, men tvert imot som et adelsmerke og en nødvendig forutsetning når tillit skal bygges. Det er gjennom erkjennelsen av egen sårbarhet at vi kan fornemme andre mennesker i deres sårbarhet. Atomvåpen truer oss alle i dypet av vår eksistens som de sårbare mennesker vi er. Derfor må den verdensvide solidaritet for å bekjempe disse våpen nå styrkes.

Denne solidaritet er begrunnet i alle de etiske utfordringer som atomvåpnene reiser. Det handler om deres masseødeleggelseskraft og den trussel mot alt liv på jorden som de kjernefysiske våpen representerer.

Men det handler også om uakseptabel ressursforvaltning i en verden hvor millioner av mennesker lider og dør av feilernæring og sult.

Det handler om kampen mot fattigdommen.

Misforholdet mellom fattig og rik er forakt for menneskeverdet!

Kirkenes Verdensråd har nylig pekt på Norges spesielle rolle:

Vi er et land uten atomvåpen, men vi lever under NATOs atomparaply. Og NATO fastholder fortsatt i sin doktrine at atomvåpen er "essensielle for fred". Her har vi et spesielt ansvar.

Dersom verdens mektigste og rikeste land mener de trenger atomvåpen for å føle seg trygge, er det ikke da naturlig at også svakere og fattigere land ønsker seg slike våpen?

Derfor må verdens mektigste land våge å gå foran og fortsette sin egen nedrustningslinje. Til denne nedrustningslinje finnes det intet alternativ, verken folkerettslig eller moralsk.

Hvis ikke vi utrydder atomvåpnene, vil atomvåpnene utrydde oss.

Om ikke i dag, så i morgen.

Her må Norge gå foran og ta sitt ansvar som land under NATOs atomparaply. Ikke-spredningsavtalen har vært en hjørnestein i det globale sikkerhetssystemet, men nå trues den av oppsmuldring.

Derfor er det svært gledelig at den norske regjering, ved utenriksminister Jan Petersen, sammen med 6 andre land har tatt et viktig initiativ for å få i gang igjen arbeidet for ikke-spredning. Kirken gir sin klare støtte til dette arbeidet.

Selv små nasjoner kan spille en viktig rolle i arbeidet for ikke-spredning, ikke minst når forhandlinger går i stå. Samtidig er det viktig at det ikke bare fokuseres på ikke-spredning, men også på nedrustning. Nedrustning og kampen mot spredning av atomvåpen er to sider av samme sak. Derfor må disse to engasjementene gå hånd i hånd.

Som kirke vil vi tale deres sak som i dag i særlig grad trues av atomvåpen. Det er ikke lenger hovedsaklig mennesker i vår del av verden. Vi har allerede sett en spredning av slike våpen til andre deler av kloden. Det gjelder særlig områder som allerede er herjet av konflikter. Dermed blir de som er mest utsatt allerede også de som trues mest i våre dager.

Menneske, du som har makt til å utrydde livet på jorden:

Livet er truet, ta ditt ansvar!

La oss stå sammen som mennesker av ulik tro og livssyn i en felles kamp mot atomvåpen.

Måtte Gud gi oss alle mot og styrke til det. Amen

2005-08-00

Biskop Finn Wagle